

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Zpráva o činnosti ÚKZÚZ za rok 2014

Obsah

1	ÚVODNÍ SLOVO	6
2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE.....	8
2.1	ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	8
2.2	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚKZÚZ	9
2.3	ROZMÍSTĚNÍ PRACOVÍŠŤ ÚKZÚZ V ROCE 2014.....	10
2.4	PŘEHLED ZÁKLADNÍCH ČINNOSTÍ V PŮSOBNOSTI ÚKZÚZ	11
2.5	PERSONÁLNÍ OBLAST	12
2.6	EKONOMICKÉ A MAJETKOVÉ ÚDAJE	15
2.6.1	<i>Majetek organizace – aktiva.....</i>	<i>15</i>
2.6.2	<i>Majetek organizace – pasiva</i>	<i>16</i>
2.6.3	<i>Přehled pohledávek.....</i>	<i>17</i>
2.6.4	<i>Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů.....</i>	<i>18</i>
2.6.4.1	Údaje o rozpočtu – závazné ukazatele	18
2.6.4.2	Oblast příjmů	18
2.6.4.3	Úpravy rozpočtu.....	19
2.6.4.4	Přehled výdajů vedených v ISPROFIN.....	23
3	VÝSLEDKY KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ČINNOSTI V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH.....	24
3.1	HNOJIVA A PŮDA	24
3.1.1	<i>Registrace a ohlašování hnojiv.....</i>	<i>24</i>
3.1.2	<i>Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu</i>	<i>24</i>
3.1.3	<i>Kontroly Cross Compliance</i>	<i>25</i>
3.1.4	<i>Delegované kontroly</i>	<i>26</i>
3.1.5	<i>Bazální monitoring půd.....</i>	<i>27</i>
3.1.6	<i>Registr těžkých kovů.....</i>	<i>28</i>
3.1.7	<i>Monitoring vstupů do půdy.....</i>	<i>28</i>
3.1.8	<i>Agrochemické zkoušení půd.....</i>	<i>29</i>
3.1.9	<i>Stacionární výživářské a nádobové vegetační zkoušky.....</i>	<i>29</i>
3.1.10	<i>Lesnická činnost</i>	<i>30</i>
3.1.11	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	<i>32</i>
3.2	ODRŮDY.....	32
3.2.1	<i>Ochrana práv k odrůdám a registrace odrůd</i>	<i>32</i>
3.2.2	<i>Zkoušky pro SDO.....</i>	<i>35</i>
3.2.3	<i>Metodické změny.....</i>	<i>35</i>
3.2.4	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce.....</i>	<i>35</i>
3.2.5	<i>Rozmístění zkušebních stanic ÚKZÚZ v roce 2014.....</i>	<i>36</i>
3.3	OSIVO A SADBA	37

3.3.1	<i>Rozsah uznávacího řízení v ČR</i>	37
3.3.2	<i>Činnost semenářských laboratoří</i>	41
3.3.2.1	Počet analyzovaných vzorků za ročník 2014	41
3.3.3	<i>Kontrola osiva a sadby v oběhu</i>	42
3.3.4	<i>Pověřování a smlouvy</i>	43
3.3.5	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	43
3.4	TRVALÉ KULTURY	44
3.4.1	<i>Registry</i>	44
3.4.1.1	Registr chmelnic	44
3.4.1.2	Registr vinic	44
3.4.1.3	Registr sadů	45
3.4.2	<i>Certifikace</i>	48
3.4.2.1	Certifikace produkce chmele	48
3.4.2.2	Certifikace rozmnožovacího materiálu	48
3.4.3	<i>Registrace a zkoušení odrůd</i>	52
3.4.3.1	Registrace a zkoušení odrůd chmele	52
3.4.3.2	Registrace a zkoušení odrůd révy	52
3.4.4	<i>Kontroly</i>	52
3.4.5	<i>Databanka analytických hodnot</i>	54
3.4.6	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	54
3.5	OCHRANA PROTI ŠKODLIVÝM ORGANISMŮM	55
3.5.1	<i>Metodické vedení v oblasti ochrany proti škodlivým organismům</i>	55
3.5.2	<i>Diagnostika škodlivých organismů</i>	57
3.5.2.1	Účast v mezilaboratorních testech	58
3.5.2.2	Akreditace diagnostických laboratoří	58
3.5.3	<i>Zkušebnictví</i>	59
3.5.3.1	Podpora metod integrované ochrany rostlin	60
3.5.4	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	60
3.6	PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN	64
3.6.1	<i>Povolování přípravků na ochranu rostlin</i>	64
3.6.2	<i>Osvědčování způsobilosti pracovat podle zásad GEP</i>	66
3.6.3	<i>Postregistrační kontrola přípravků</i>	66
3.6.4	<i>Profesionální zařízení pro aplikaci přípravků</i>	67
3.6.5	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	68
3.7	DOVOZ A VÝVOZ ROSTLIN	70
3.7.1	<i>Dovozní rostlinolékařská kontrola</i>	70
3.7.2	<i>Vývozní rostlinolékařské šetření</i>	71

3.7.3	<i>Dřevěný obalový materiál – dovozní a dozorové kontroly</i>	73
3.7.4	<i>Registrace a kontrola technických zařízení k hubení ŠO a výrobců DOM</i>	73
3.8	ROSTLINOLÉKAŘSKÁ INSPEKCE	74
3.8.1	<i>Oblast ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům</i>	74
3.8.1.1	Registrace osob	74
3.8.1.2	Oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů	74
3.8.1.3	Kontroly v oblasti ochrany proti škodlivým organismům	75
3.8.1.4	Monitoring a průzkum výskytu škodlivých organismů	76
3.8.1.5	Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti škodlivých organismů.....	77
3.8.1.6	Náhrady nákladů a ztrát	78
3.8.2	<i>Oblast používání přípravků na ochranu rostlin (POR)</i>	78
3.8.2.1	Kontroly Cross Compliance	81
3.8.2.2	Delegované kontroly.....	81
3.8.2.3	Národní kontroly	82
3.8.2.4	Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti kontrol používání POR	82
3.8.3	<i>Odborná způsobilost pro nakládání s POR</i>	82
3.8.4	<i>Statistika spotřeby POR</i>	83
3.8.5	<i>Přehled případů porušení zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění předaných na OdLP</i>	83
3.8.6	<i>Posudky a stanoviska</i>	84
3.8.7	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	85
3.9	KRMIVA	86
3.9.1	<i>Evidence krmivářských provozů</i>	86
3.9.2	Úřední kontroly.....	87
3.9.3	Cílené kontroly a monitoring.....	89
3.9.4	Cross Compliance.....	90
3.9.5	Delegované kontroly	90
3.9.6	Znalecká činnost	91
3.9.7	Systém RASFF	91
3.9.8	Biologické zkoušení krmiv	91
3.9.9	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	92
3.10	EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	92
3.10.1	Úřední kontroly v ekologickém zemědělství	92
3.10.2	Seznam hnojiv použitelných v ekologické zemědělství	92
3.10.3	Udělování výjimek na používání konvenčních osiv v ekologickém zemědělství.....	93
3.10.4	Dlouhodobý ekologický stacionární pokus.....	93
3.10.5	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	94
3.11	NÁRODNÍ REFERENČNÍ LABORATOŘ	95
3.11.1	Kontrola vstupů do půdy.....	95

3.11.2	<i>Bezpečnost potravních řetězců – kontrola krmiv</i>	97
3.11.3	<i>Kvalita rostlinné produkce - analýzy pro Národní odrůdový úřad, Odbor trvalých kultur a Odbor osiv a sadby</i>	98
3.11.4	<i>Zdravotní stav rostlin - ELISA testy, diagnostika metodou PCR, kontrola přítomnosti geneticky modifikovaných organismů (GMO)</i>	98
3.11.5	<i>Laboratorní kontrola přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin</i>	101
3.11.6	<i>Řešení vývojových úkolů</i>	102
3.11.7	<i>Legislativní činnost</i>	102
3.11.8	<i>Porovnání základních činností NRL</i>	102
3.11.9	<i>Přístrojové vybavení</i>	104
3.11.10	<i>Mezilaboratorní porovnávací zkoušky</i>	105
3.11.11	<i>Pověřování externích laboratoří</i>	107
3.11.12	<i>Akreditace a certifikace</i>	107
3.11.13	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	107
4	MEZINÁRODNÍ VZTAHY	110
4.1	SPOLUPRÁCE S MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI	110
4.2	ÚČAST V MEZINÁRODNÍCH PROJEKTECH	110
5	INTERNÍ AUDIT	111
5.1	STATUT, PLÁN A CÍLE ODBORU AUDITU A ŘÍZENÍ KVALITY	112
5.2	INTERNÍ AUDITY V ROCE 2014	112
5.2.1	Řízení kvality	114
5.2.2	Výsledky Interních auditů	114
5.3	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ A PLÁNY NA DALŠÍ OBDOBÍ	115
6	VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	118
6.1	WEBOVÉ STRÁNKY	118
6.2	POŘÁDÁNÍ EVENTŮ A ÚČAST NA ZEMĚDĚLSKÝCH VÝSTAVÁCH A VELETRŽÍCH	118
6.3	KOMUNIKACE S MÉDII	119
6.4	OSTATNÍ	119
7	VYSVĚTLIVKY A ZKRATKY	121

1 Úvodní slovo

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

V rukou držíte zprávu o činnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ, ústav) za rok 2014, který byl pro činnost ústavu významným mezníkem, neboť od 1.1.2014 byla jeho činnost významně rozšířena o oblast rostlinolékařství. Došlo ke sloučení se Státní rostlinolékařskou správou, která existovala od roku 1996, kdy vznikla vyčleněním části útvarů z bývalého ÚKZÚZ. Z pohledu vnitřního života instituce šlo o složitý rok z důvodu nastavení veškerých procesů tak, aby provádění správních a odborných činností nebylo nikterak ohroženo složitostí slučování rozdílných informačních systémů, různé vnitřní organizace dvou do té doby nezávislých institucí a složitostí mezilidských vztahů, které spolu tento proces přirozeně nese, zejména jde-li ruku v ruce s nezbytnými úsporami, včetně personálních.

Věřím však, že se podařilo vytvořit sebevědomou moderní instituci, která kompletně zastřešuje kontrolu vstupů do rostlinné produkce včetně souvisejícího zkušebnictví. Nyní jsme schopni zjednodušit a zefektivnit kontrolu zemědělských subjektů i vnitřní procesy například v oblasti laboratorních analýz.

Pokud bych měl jmenovat některé odborné mezníky roku 2014, tak bych rád zmínil zprovoznění Rostlinolékařského portálu, který zemědělcům umožňuje lépe naplňovat požadavky integrované ochrany rostlin, které jsou povinni od začátku roku 2014 uplatňovat. S tím souvisí zkvalitnění rostlinolékařské diagnostiky rozšířením akreditace na všechna diagnostická pracoviště a rozvoj molekulárně-biologických metod.

V červnu jsme uspořádali seminář Analytické postupy pro zemědělskou praxi, který byl určen pro účastníky Mezilaboratorních porovnávacích zkoušek ÚKZÚZ a pro zájemce o problematiku analytických postupů užívaných v zemědělské praxi. V červnu proběhl i „Polní den“ na zkušební stanici v Hradci nad Svitavou, který se zaměřil na nové odrůdy píce a řepky a na využití mezplodin a pícnin ke zlepšení úrodnosti půdy.

Pokud jde o činnost přesahující území ČR, tak bych rád zmínil potvrzení pověření ústavu k provádění zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti pro účely udělení odrůdových práv Společenství Odrůdovým úřadem Společenství (Angers, Francie). S oblastí odrůd a rozmnožovacího materiálu byla spojena i další významná akce, a to sice studijní pobyt expertů z Bosny a Hercegoviny v rámci projektu „Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu“ řešeném ÚKZÚZ, který je financován z programu rozvojové pomoci České republiky a spolufinancován z US AID. Úspěšně pokračoval společný česko-polský projekt zaměřený na aplikaci exogenní organické hmoty na půdu i aktivní spolupráce s mezinárodními organizacemi CIPAC a ESPAC v oblasti zkoušení přípravků na ochranu rostlin.

V oblasti zvýšení kvality dozorové činnosti stojí za to zmínit zakoupení kapalinového chromatografu s vysokorozlišovacím hmotnostním detektorem (LC-HRMS) spolu s plynovým chromatografem s hmotnostně selektivní detekcí na bázi trojitého kvadrupólu (GC-MS/MS). V ÚKZÚZ jsou přístroje využity zejména pro necílovou analýzu pesticidů a dalších kontaminantů na stopových koncentračních hladinách a pro odhalování přítomnosti „neznámých“ látek v rostlinném materiálu, krmivech, půdách a obdobných materiálech.

V roce 2014 se velmi úspěšně se rozvíjela a prohlubovala mezinárodní spolupráce Národní referenční laboratoře (NRL). V jednotlivých konsorciích NRL při EU-RL je pracoviště ÚKZÚZ hodnoceno mezi nejlepšími, v oblasti doplňkových látek v krmivech dokonce jako

nejlepší. Na pracovišti v Brně se uskutečnila zasedání dvou mezinárodních normalizačních skupin: pro CEN TC 260 jsou ve spolupráci s AGES (Rakousko) a YARA (Velká Británie) zpracovávány nové normy pro stanovení mikroelementů v hnojivech.

Rozsah široké činnosti ústavu je uveden dále v textu publikace. Nutno poznamenat, že tato činnost by nebyla možná bez kvalitních zaměstnanců. Na závěr mi tedy dovoluji poděkovat všem spolupracujícím osobám a institucím a speciálně pak všem zaměstnancům ÚKZÚZ.

2 Základní údaje

2.1 Základní identifikační údaje

Název zpracovatele: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Adresa sídla zpracovatele: Hroznová 2, 656 06 Brno

Identifikační číslo (IČ): 000 20338

Poštovní adresa: Hroznová 2, 656 06 Brno

Telefonní spojení: (+420) 543 548 111

Faxové spojení: (+420) 543 211 148

Adresa elektronické pošty: ukzuz@ukzuz.cz

Internetové stránky: www.ukzuz.cz

ID: ugbaiq7

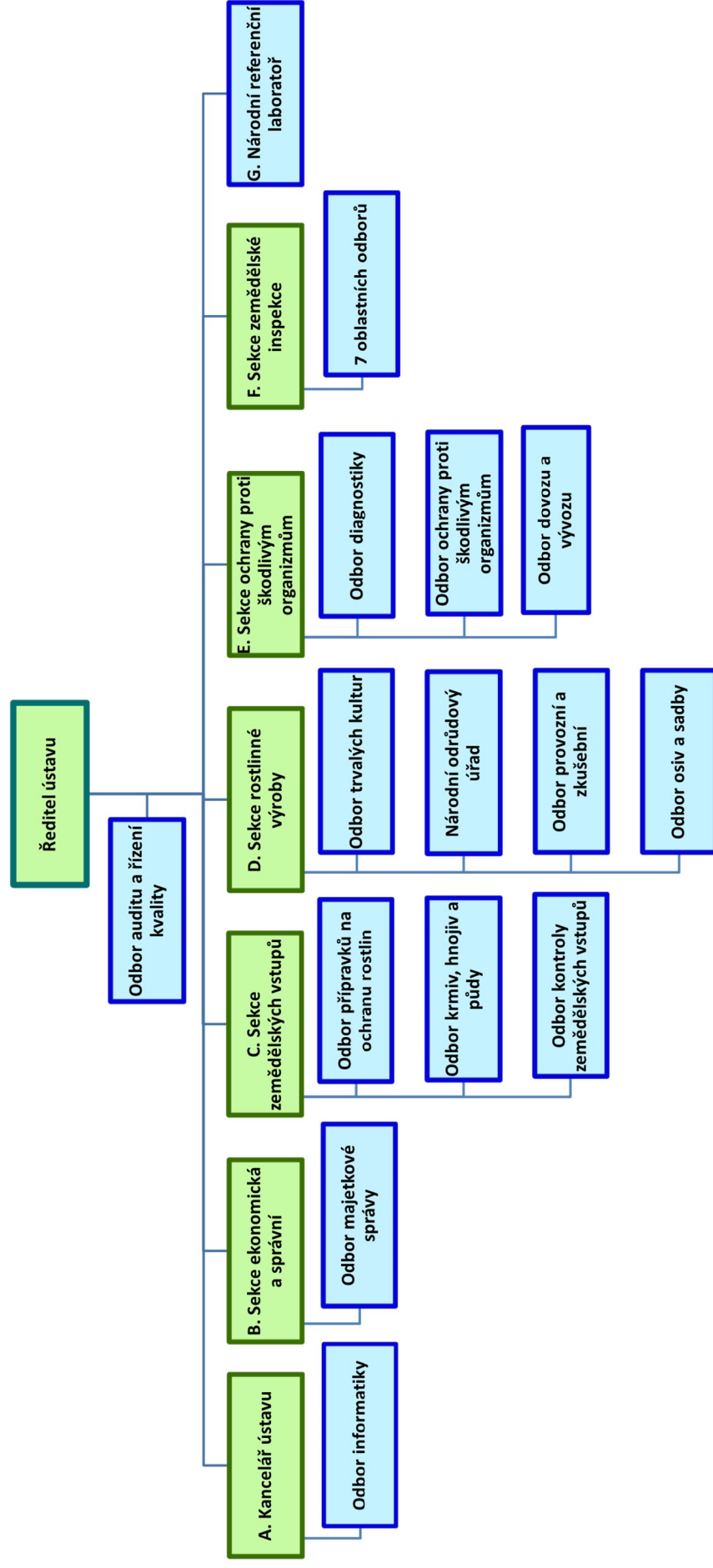
Způsob zřízení zpracovatele:

- Zřizovací listina, ze dne 13. 12. 2013, č. j. 81374/2013-MZE-12142;
- Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů.

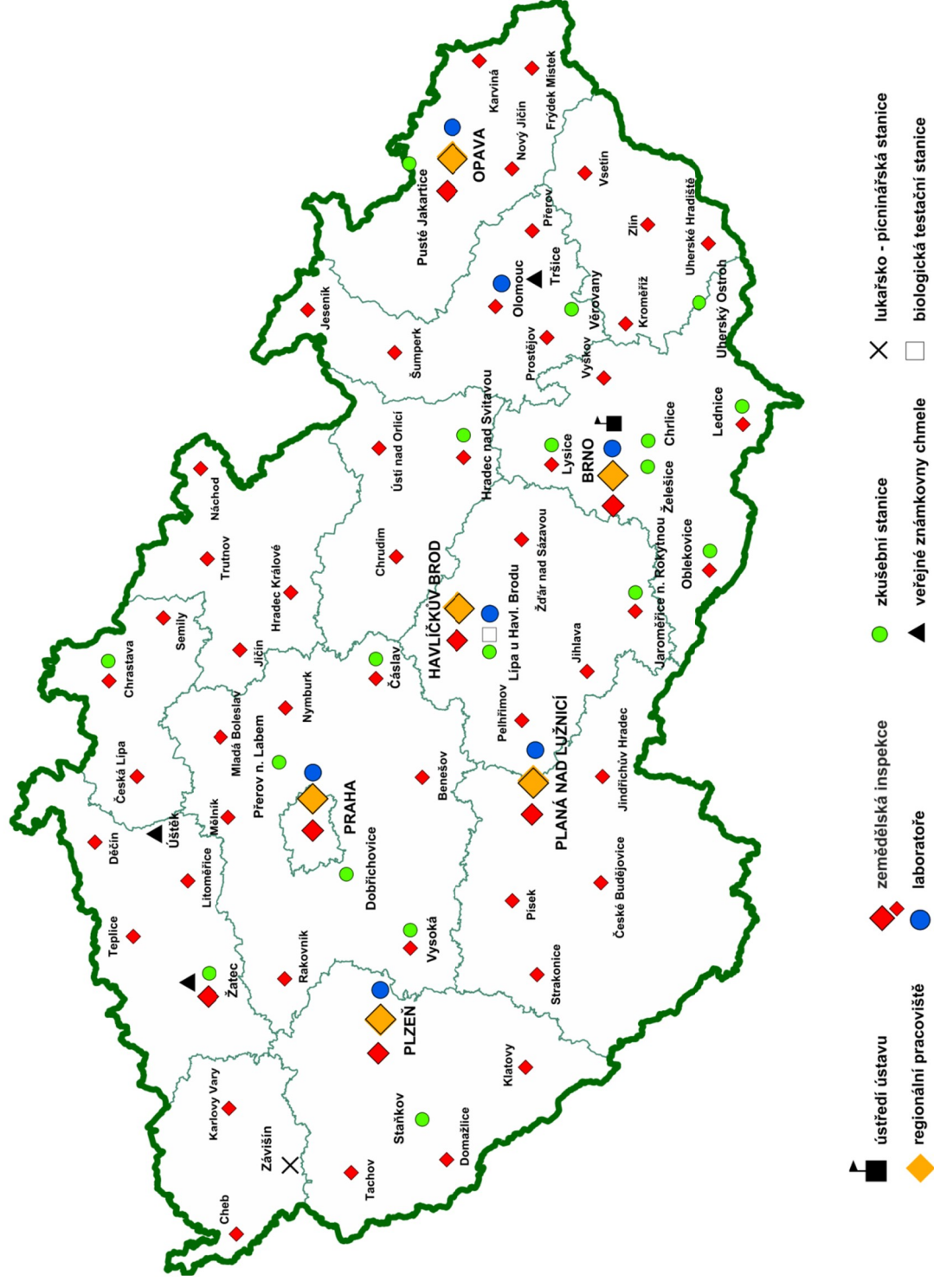
Název zřizovatele: Ministerstvo zemědělství ČR

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský je od roku 2009 držitelem certifikátu ISO 9001:2008.

2.2 Organizační struktura ÚKZÚZ k 31. 12. 2014

2.3 Rozmístění pracovišť ÚKZÚZ v roce 2014

2.4 Přehled základních činností v působnosti ÚKZÚZ

PŘEHLED AKTUÁLNÍCH PRÁVNÍCH ÚPRAV DEFINUJÍCÍCH PŮSOBNOST ÚSTŘEDNÍHO KONTROLNÍHO A ZKUŠEBNÍHO ÚSTAVU ZEMĚDĚLSKÉHO NA JEDNOTLIVÝCH ÚSECÍCH	
Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti vinohradnictví a vedení společného vinařského a vinohradnického registru.
Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti kontroly krmiv a biologického zkoušení krmiv.
Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti registrace odrůd, osiva a sadby pěstovaných rostlin.
Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti ověřování chmele a evidence chmelnic.
Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti hnojiv a zkoušení půd.
Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti ochrany práv k odrůdám.
Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti registrace GMO odrůd.
Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti evidence ovocných sadů obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství.
Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů	Působnost v oblasti ekologického zemědělství (kontrolní činnost v prvovýrobě, udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství).
Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů.	Působnost v oblasti rostlinolékařské péče (ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům, proti zavlékání ŠO; podmínky, uvádění na trh, používání a kontroly přípravků a mechanizačních prostředků na ochranu rostlin).

2.5 Personální oblast

Základní personální údaje k 31. 12. 2014

Tabulka 1: Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	3	0	3	0,3
21 - 30 let	22	81	103	9
31 - 40 let	87	174	261	22,8
41 - 50 let	102	206	308	26,9
51 - 60 let	154	229	383	33,4
61 let a více	58	29	87	7,6
celkem	426	719	1145	100
%	37	63	100	x

Tabulka 2: Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví

Dosažené vzdělání	Muži	Ženy	Celkem	%
základní	6	9	15	1,3
vyučen	1	4	5	0,4
střední odborné	57	55	112	9,8
úplné střední	1	16	17	1,5
úplné stř. odborné	58	215	273	23,8
vyšší odborné	4	9	13	1,1
vysokoškolské	299	411	710	62,0
celkem	426	411	1145	100

Tabulka 3: Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů zaměstnanců v roce 2014

Zaměstnanci	Nástupy	Odchody
Počet	197	245

Komentář k tabulce: V přehledu jsou zahrnuty také nástupy a odchody sezónních zaměstnanců, se kterými je pracovní poměr uzavírán několikrát během roku.

Tabulka 4: Trvání pracovního poměru zaměstnanců

Doba trvání	Počet	%
do 5 let	282	24,6
do 10 let	234	20,4
do 15 let	158	13,8
do 20 let	132	11,5
nad 20 let	339	29,6
celkem	1145	100,0

Tabulka 5: Počet pracovních míst s kvalifikačním požadavkem SJZ* (vybraná místa)

Jazyk	Počet pracovních míst s kvalifikačním požadavkem SJZ dle úrovně znalostí			Vybraná místa celkem
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	
AJ	0	72	3	75

* Standardizovaná jazyková zkouška

Tabulka 6: Vzdělávání zaměstnanců v roce 2014

Dle schváleného plánu vzdělávání byly uskutečněné vzdělávací akce v následujícím členění:

Vstupní vzdělávání	Počet akcí	Počet účastníků
EVVO*	4	56
Základní vstupní školení MZe	2	54
Prohlubující vzdělávání	Počet akcí	Počet účastníků
ÚOP**	73	389
Odborná témata	239	1309
Celkem	318	1808

* Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

** Úřední oprávnění periodická

Tabulka 7: Oblast vzdělávání

Odborná témata	Počet akcí	Počet účastníků
IT	25	50
Jazyky	44	46
Kvalita	14	27
Manažerské	4	20
Metrologie	3	13
Odpadové hospodářství	3	9
Zemědělství	51	665
Bezpečnost potravin	1	41
Ostatní	94	438
Celkem	239	1309

2.6 Ekonomické a majetkové údaje

2.6.1 Majetek organizace – aktiva

Tabulka 8: Přehled majetku organizace – aktiva (dle rozvahy)

Název	Stav k 1. 1. 2014	Stav k 31. 12. 2014
A. Stálá aktiva	615 296 461,12	950 147 280,76
1. Dlouhodobý nehmotný majetek		
- Software	18 796 810,73	96 607 041,28
- Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	15 282 730,91	27 295 089,13
- Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	968 400,00	
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek celkem</i>	<i>35 047 941,64</i>	<i>123 902 130,41</i>
2. Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku		
- Oprávky k software	11 527 802,00	84 951 927,80
- Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	15 282 730,91	27 295 089,13
<i>Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku celkem</i>	<i>26 810 532,91</i>	<i>112 247 016,93</i>
3. Dlouhodobý hmotný majetek		
- Pozemky	82 232 935,59	122 659 305,25
- Stavby	436 613 997,31	708 765 613,77
- Samostatné movité věci a soubory	454 795 797,18	692 268 579,91
- Pěstitelské celky trvalých porostů	755 880,71	872 977,31
- Drobný dlouhodobý hmotný majetek	153 253 594,06	250 090 896,69
- Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	323 477,88	8 192 975,25
- Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji		84 348,00
<i>Dlouhodobý hmotný majetek celkem</i>	<i>1 127 975 682,73</i>	<i>1 782 934 696,18</i>
4. Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku		
- Oprávky ke stavbám	130 260 577,00	168 931 423,00
- Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	244 077 534,86	431 758 892,60
- Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	279 877,00	291 865,00
- Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	146 298 641,48	243 460 348,30
<i>Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku celkem</i>	<i>520 916 630,34</i>	<i>844 442 528,90</i>
5. Dlouhodobý finanční majetek		
<i>Dlouhodobý finanční majetek celkem</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
B. Oběžná aktiva	62 651 120,30	73 147 080,72
1. Zásoby		
- Materiál na skladě	13 460 374,93	13 413 752,22
- Pořízení materiálu a materiál na cestě		
- Výrobky	636 944,27	581 105,85
<i>Zásoby celkem</i>	<i>14 097 319,20</i>	<i>13 994 858,07</i>
2. Pohledávky		
- Odběratelé	63 796,26	106 439,62

Název	Stav k 1. 1. 2014	Stav k 31. 12.2014
- Poskytnuté provozní zálohy	1 535 717,14	4 506 984,61
- Jiné pohledávky z hlavní činnosti	537 126,40	3 136 816,00
- Pohledávky za rozpočtové příjmy		
- Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	18 408,00	
- Ostatní daně a poplatky		
- Pohledávky za zaměstnanci	14 065,70	361 544,00
- Jiné daně a poplatky		
- Ostatní krátkodobé pohledávky	27 375,09	30 287,09
<i>Pohledávky celkem</i>	<i>2 196 488,59</i>	<i>8 142 071,32</i>
3. Finanční majetek		
- Ceniny	42 433,00	22 222,00
- Běžný účet FKSP	811 753,72	1 511 224,82
- Ostatní běžné účty	41 850 461,08	45 474 018,67
<i>Finanční majetek celkem</i>	<i>42 704 647,80</i>	<i>47 007 465,49</i>
4. Dohadné účty aktivní		
- Náklady příštích období	343 584,37	755 567,58
- Dohadné účty aktivní	3 309 080,34	3 247 118,26
<i>Dohadné účty aktivní celkem</i>	<i>3 652 664,71</i>	<i>4 002 685,84</i>
Aktiva celkem	677 947 581,42	1 023 294 361,48

2.6.2 Majetek organizace – pasiva

Tabulka 9: Přehled majetku organizace – pasiva (dle rozvahy)

Název	Stav k 1. 1. 2014	Stav k 31. 12. 2014
C. Vlastní zdroje	633 168 006,32	974 216 188,58
1. Jmění účetní jednotky a upravující položky		
- Fond dlouhodobého majetku		
- Jmění účetní jednotky	987 270 959,24	1 628 755 891,54
- Dotace na pořízení dlouhodobého majetku		
- Fond oběžných aktiv		
- Oceňovací rozdíly při změně metody	-13 744 508,36	-258 219 893,58
- Jiné oceňovací rozdíly		
- Opravy minulých období	-329 026 889,50	-416 554 121,03
<i>Jmění účetní jednotky a upravující položky celkem</i>	<i>644 499 561,38</i>	<i>953 981 876,93</i>
2. Fondy účetní jednotky		
- Fond kulturních a sociálních potřeb	875 082,12	1 773 902,09
- Fond rezervní		
<i>Finanční a peněžní fondy celkem</i>	<i>875 082,12</i>	<i>1 773 902,09</i>
3. Výsledek hospodaření		
- Hospodářský výsledek běžného účetního období	-392 251 348,70	-581 267 383,18
- Výsledek hospodaření minulých účetních období	-1 096 904 445,69	-2 400 476 965,89
<i>Výsledek hospodaření celkem</i>	<i>-1 489 155 794,39</i>	<i>-2 981 744 349,07</i>
4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření		
- Příjmový účet organizačních složek státu	-59 831 696,48	-78 290 453,47

Název	Stav k 1. 1. 2014	Stav k 31. 12. 2014
- Zvláštní výdajový účet	401 684 135,21	662 345 399,95
- Agregované příjmy a výdaje minulých let	1 135 096 718,48	2 416 149 812,15
<i>Příjmové a výdajové účty celkem</i>	<i>1 476 949 157,21</i>	<i>3 000 204 758,63</i>
D. Cizí zdroje	44 779 575,10	49 078 172,90
Výdajové účty rozpočtového hospodaření		
1. Rezervy		
<i>Rezervy celkem</i>		
2. Dlouhodobé závazky		
<i>Dlouhodobé závazky celkem</i>		
3. Krátkodobé závazky		
- Dodavatelé	101 555,14	20 393,53
- Přijaté zálohy	125 151,65	239 253,38
- Závazky z dělené správy a kaucí	3 416,60	52 713,00
- Zaměstnanci		
- Jiné závazky vůči zaměstnancům	41 527,00	84 475,00
- Závazky ze sociálního zabezp. a zdrav. pojištění	13 471 551,00	14 039 192,00
- Ostatní přímé daně	4 278 975,00	3 954 109,00
- Daň z přidané hodnoty	950 519,00	360 094,00
- Ostatní krátkodobé závazky	22 646 882,10	26 446 667,34
<i>Krátkodobé závazky celkem</i>	<i>41 619 577,49</i>	<i>45 196 897,25</i>
4. Bankovní výpomoci a půjčky		
<i>Bankovní výpomoci a půjčky celkem</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
5. Přechnodné účty pasívní		
- Výdaje příštích období	885 663,42	1 212 855,15
- Výnosy příštích období	41 307,66	82 354,80
- Dohadné účty pasívní	2 233 026,53	2 586 065,70
<i>Přechnodné účty pasívní celkem</i>	<i>3 159 997,61</i>	<i>3 881 275,65</i>
Pasíva celkem	677 947 581,42	1 023 294 361,48

Majetek ústavu je využíván účelně v souladu s jeho určením. Věcná břemena tvoří především inženýrské sítě na našich pozemcích.

2.6.3 Přehled pohledávek

Tabulka 10: Přehled pohledávek organizace určených k vymáhání za rok 2014 v Kč

CELKOVÁ HODNOTA POHLEDÁVEK URČENÝCH K VYMÁHÁNÍ	308 839,01 Kč
Celková hodnota pohledávek již uhrazených	139 728 Kč
Celková hodnota pohledávek dosud neuhraných	169 111,01 Kč
Celková hodnota odepsaných pohledávek	0 Kč
Celková hodnota pohledávek za dlužníky v konkurzním řízení	0 Kč
Celková hodnota pohledávek, které jsou předmětem právních sporů	0 Kč
Celková hodnota pohledávek přihlášených do vyrovnání	0 Kč
Zajištění pohledávek (zástavní právo, uznání závazku aj.)	neuplatněno

2.6.4 Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů

2.6.4.1 Údaje o rozpočtu – závazné ukazatele

Tabulka 11: Závazné ukazatele rozpočtu na rok 2014

rozpočtové funkční zařazení (paragraf)	1062, 1037, 3799		
	v tis.Kč		v tis. Kč
Závazné ukazatele	Schválený rozpočet 2014	Upravený rozpočet k 31.12.2014	Skutečnost za rok 2014 celkem vč. použití mimorozp.zdrojů a převodu do RF
Rozpočet příjmů			
P ř í j m y OSS celkem (vč. doplňkových, nahodilých a ost. příjmů) z toho: daňové příjmy	25 688	36 238	78 290
Rozpočet výdajů			
1. Běžné výdaje OSS celkem v tom: platy zaměstnanců a ostatní platby za proved.práci (podsesk. pol. 501,2) z toho: platy zaměstnanců (501)) OPP (pol. 502) povinné pojistné placené zaměstnavatelem * (podsesk.pol. 503) převod fondu kult. a soc. potřeb (pol. 5342) úcelové a ostatní běžné výdaje	376 050 218 285 215 923 2 362 74 083 2 159 81 523	638 999 346 775 342 071 4 705 117 124 3 420 171 678	617 530 346 522 340 959 5 563 116 746 3 410 150 851
2. Investiční výdaje OSS celkem (čerpání z rozp. výd .účtu 916-) z toho: vázání výdajů podle usn. vlády č. 552/2010 (jednotlivě) Ú h r n výdajů (1 a 2)	22 693 398 744	47 062 686 061	44 816 424 456

V oblasti financování byly v roce 2014 využity mimorozpočtové prostředky v celkové výši 3 974 tis. Kč, a to jednak převedené z NAR a jednak převedené z rezervního fondu

2.6.4.2 Oblast příjmů

Tabulka 12: Přehled příjmů organizace v roce 2014

Položka – skupina příjmů	Původní rozpočet v tis. Kč	Upravený rozpočet v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč	%
- správní poplatky	1 950	2 500	2 730	139,99
- z vlastní činnosti	22 000	32 000	65 640	298,37
- z pronájmu majetku	0	0	1 594	x
- z úroků	0	0	27	x

Položka – skupina příjmů	Původní rozpočet v tis. Kč	Upravený rozpočet v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč	%
- za přijaté sankční platby	0	0	2331	x
- z mank a přeplatků minulých let	0	0	625	x
- přijaté pojistné náhrady	0	0	471	x
- z prodeje investičního majetku	0	0	663	x
- ostatní příjmy	0	0	446	x
- Převody z rozpočtových účtů OSS	0	0	523	
- převody z Národního fondu – neinvestiční	0	2 431	972	x
- převody z Národního fondu - investiční	0	867	2711	x
Celkem	25 688	36 238	78 290	304,77

2.6.4.3 Úpravy rozpočtu

V průběhu roku 2014 došlo k následujícím úpravám rozpočtu neinvestičních i investičních výdajů (v tis. Kč).

Tabulka 13: Úpravy rozpočtu v průběhu roku 2014

Úprava rozpočtu (rozpočtové opatření)	Datum úpravy	Ostatní běžné výdaje	Kapitálové prostředky	Prostředky na platy	Ostatní osobní výdaje	Zákonné odvody	FKSP
07171/2014-MZE-13212	4.2.2014	70 417 000	8 821 000	124 075 860	443 700	42 336 650	1 240 759
07171/2014-MZE-13212	28.2.2014	-645 000	0	-2 777 000	0	-944 180	-27 770
35458/2014-MZE-13212	30.4.2014	34 700	0	0	0	0	0
36341/2014-MZE-13212	15.5.2014	80 000	0	0	0	0	0
36341/2014-MZE-13212	15.5.2014	350 000	0	0	0	0	0
34381/2014-MZE-13212	30.5.2014	2 900 000	0	0	0	0	0
47037/2014-MZE-13212	19.6.2014	490 000	0	0	0	0	0
48242/2014-MZE-13212	25.6.2014	5 417 600	0	0	0	0	0
48242/2014-MZE-13212	25.6.2014	5 395 500	0	0	0	0	0
44435/2014-MZE-13212	26.6.2014	0	0	2 864 600	0	973 964	28 646
53502/2014-MZE-13212	21.8.2014	615 000	628 000	0	0	0	0
49488/2014-MZE-13212	25.8.2014	0	14 920 000	0	0	0	0
77060/2014-MZE-13212	6.11.2014	0	0	1 983 839	0	674 505	19 838
86478/2014-MZE-13212	12.12.2014	-1 900 000	0	0	1 900 000	0	0
86550/2014-MZE-13212	12.12.2014	7 000 000	0	0	0	0	0
Mezisoučet	xxx	90 154 800	24 369 000	126 147 299	2 343 700	43 040 939	1 261 473
Původní rozpočet	xxx	81 523 750	22 693 250	215 923 290	2 361 300	74 083 285	2 159 233
Konečný rozpočet	xxx	171 678 550	47 062 250	342 070 589	4 705 000	117 124 224	3 420 706

Prostředky poskytnuté zřizovatelem v průběhu roku se týkaly níže uvedených programů a úkolů:

- **Čj. 07171/2014-MZE-13212 ze dne 4. 2. 2014** – prostředky poskytnuté na základě organizační změny z důvodu sloučení organizačních složek státu OSS Státní rostlinolékařská správa a OSS Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský k 1. 1. 2014 podle ustanovení zákona č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočtové opatření bylo schváleno a provedeno MF dopisem č.j. MF-11992/2014/19-1904 ze dne 4. 2. 2014. Celková částka **zvýšení rozpočtu** finančních prostředků činila v oblasti **kapitálových výdajů 8 821 000 Kč**, v oblasti **mzdových výdajů 124 075 860 Kč**, v oblasti **ostatních osobních výdajů 443 700 Kč**, v oblasti **povinného pojistného placeného zaměstnavatelem 42 336 650 Kč** a v oblasti **FKSP 1 240 759 Kč** a v oblasti **ostatních běžných výdajů 70 417 000 Kč**.
- **Čj. 07171/2014-MZE-13212 ze dne 28. 2. 2014** – prostředky snižené z důvodu promítnutí převodu činností „Klasifikace jatečně upravených těl – SEUROP“ od 1. 1. 2014 z OSS Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský do OSS Státní veterinární správa podle ustanovení zákona č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Rozpočtové opatření bylo schváleno a provedeno MF dopisem č.j. MF-17684/2014/19-1904 ze dne 28. 2. 2014. Celková částka **snížení rozpočtu** finančních prostředků činila v oblasti **mzdových výdajů 2 777 000 Kč**, v oblasti **povinného pojistného placeného zaměstnavatelem 944 180 Kč**, v oblasti **FKSP 27 770 Kč** a v oblasti **ostatních běžných výdajů 645 000 Kč**.
- **Čj. 35458/2014-MZE-13212 ze dne 30. 4. 2014** – prostředky poskytnuté na základě rozpočtového opatření MF č.j. MF-38145/2014/1904-3 ze dne 2. 5. 2014, kterým byly z kapitoly 375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost převedeny do kapitoly 329 – MZe prostředky na rozpočtové krytí výdajů k zajištění a obnově činnosti celostátní radiační monitorovací sítě (vyhláška č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě, ve znění vyhlášky č. 27/2006 Sb.) a podle uzavřených smluv. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů** činila **34 700 Kč**.
- **Čj. 36341/2014-MZE-13212 ze dne 15. 5. 2014** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 č.j. 30521/2014-MZE-16221 ze dne 28. 4. 2014. Úprava rozpočtu se provádí v souladu se Závazným pokynem MZe, kterým se stanoví postup při poskytování a úhradě služeb v rámci podpory hospodaření v lesích (č.j. 30406/2009-16000 ze dne 11. 12. 2009, v platném znění), s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle č.j. 26746/2014-MZE-16212 ze dne 10. 4. 2014. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů** činila **80 000 Kč**.
- **Čj. 36341/2014-MZE-13212 ze dne 15. 5. 2014** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 č.j. 30521/2014-MZE-16221 ze dne 28. 4. 2014. Úprava rozpočtu se provádí v souladu se Závazným pokynem MZe, kterým se stanoví postup při poskytování a úhradě služeb v rámci podpory hospodaření v lesích (č.j. 30406/2009-16000 ze dne 11. 12. 2009, v platném znění), s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle č.j. 29084/2014-MZE-16212 ze dne 23. 4. 2014. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů** činila **350 000 Kč**.

- **Čj. 34381/2014-MZE-13212 ze dne 30. 5. 2014** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti čj. UKZUZ032642/2014 ze dne 29. 4. 2014 a stanoviska ministra zemědělství (čj. 34382/2014-MZE-13212) a jsou určeny na krytí zvýšených provozních výdajů v roce 2014 spojených se zajišťováním delegovaných kontrol a analýz, včetně kontrolních šetření převedených z OSS SRS v oblasti rostlinných komodit pro SZIF. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 2 900 000 Kč.**
- **Čj. 47037/2014-MZE-13212 ze dne 19. 6. 2014** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 čj. 46651/2014-MZE-16221 ze dne 18. 6. 2014. Úprava se provádí v souladu se Závazným pokynem MZe, kterým se stanoví postup při poskytování a úhradě služeb v rámci podpory hospodaření v lesích (čj. 30406/2009-16000 ze dne 11. 12. 2009, v platném znění), s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle čj. 44201/2014-MZE-16212 ze dne 16. 6. 2014. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 490 000 Kč.**
- **Čj. 48242/2014-MZE-13212 ze dne 23. 6. 2014** – prostředky poskytnuté na základě podkladu Ministerstva zahraničních věcí čj. 229996/2014-OSR ze dne 30. 5. 2014, uzavřených smluv a rozpočtového opatření MF čj. MF-45861/2014/1904-3 ze dne 24. 6. 2014 (převod z kapitoly 306 – Ministerstvo zahraničních věcí) s účelovým určením na realizaci projektu v rámci zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) v Bosně a Hercegovině „Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu“. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 5 417 600 Kč.**
- **Čj. 48242/2014-MZE-13212 ze dne 23. 6. 2014** – prostředky poskytnuté na základě podkladu Ministerstva zahraničních věcí čj. 229996/2014-OSR ze dne 30. 5. 2014, uzavřených smluv a rozpočtového opatření MF čj. MF-45861/2014/1904-3 ze dne 24. 6. 2014 (převod z kapitoly 306 – Ministerstvo zahraničních věcí) s účelovým určením na realizaci projektu v rámci zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) „Vypracování a implementace registru vín v Moldavské republice“. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 5 395 500 Kč.**
- **Čj. 44435/2014-MZE-13212 ze dne 26. 6. 2014** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti čj. UKZUZ043436/2014 ze dne 6. 6. 2014, následujícího jednání a rozpočtového opatření MF-49028/2014/1904-3 ze dne 26. 6. 2014, dále na základě změny závazného objemu prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na rok 2014 provedené MZe dopisem čj. 49600/2014-MZE-13212 ze dne 30. 6. 2014 s účelovým určením na realizaci opatření „Národního akčního plánu ke snížení používání pesticidů v ČR“. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti mzdových výdajů činila 2 864 600 Kč, v oblasti povinného pojistného placeného zaměstnavatelem činila 973 964 Kč a v oblasti FKSP činila 28 646 Kč.**
- **Čj. 53502/2014-MZE-13212 ze dne 21. 8. 2014** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru environmentálních podpor PRV 14130 čj. 50695/2014-14131 ze dne 15. 7. 2014, dále specifikace kapitálových výdajů předložené ÚKZÚZ čj. UKZUZ062320/2014 ze dne 18. 8. 2014 (přijato pod čj. 60470/2014-MZE dne 19. 8. 2014) s účelovým určením „Aktualizace systému kontroly hospodaření zemědělských podniků ve zranitelných oblastech, v rámci implementace směrnice Rady 91/676/EEC (Nitrátová směrnice) a spolupráce na jeho výkladu, dále ověření a porovnání užitečných vlastností různých druhů organických hnojiv v polních podmínkách“ (ostatní běžné výdaje) a dále na zajištění nezbytného technického vybavení (kapitálové výdaje).

Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti ostatních běžných výdajů** činila **615 000 Kč**, v **oblasti kapitálových výdajů** činila **628 000 Kč**.

- **Čj. 48488/2014-MZE-13212 ze dne 25. 8. 2014** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti čj. UKZUZ04964/2014 ze dne 27. 6. 2014 (přijato pod čj. 49488/2014-MZE dne 30. 6. 2014) a stanoviska ministra zemědělství (čj. 5127/2014-MZE-13212 ze dne 20. 8. 2014) s účelovým určením na pořízení plynového a kapalinového chromatografu, diskových polí a serverů. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti kapitálových výdajů** činila **14 920 000 Kč**.
- **Čj. 77060/2014-MZE-13212 ze dne 31. 10. 2014** – prostředky poskytnuté na základě usnesení vlády ČR č. 779 ze dne 22. 9. 2014 a rozpočtového opatření MF čj. MF-68324/2014/1904-3 ze dne 31. 10. 2014 z titulu převodu prostředků z rozpočtu kapitoly 398-VPS do kapitoly 329-MZe (kód účelu 143980051) s účelovým určením na zvýšení platů o 3,5% včetně příslušenství. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti mzdových výdajů** činila **1 983 839 Kč**, v **oblasti povinného pojistného placeného zaměstnavatelem** činila **674 505 Kč** a v **oblasti FKSP** činila **19 838 Kč**.
- **Čj. 86478/2014-MZE-13212 ze dne 10. 12. 2014** – prostředky přesunuté na základě předložené žádosti čj. UKZUZ 0868/2014 ze dne 11. 11. 2014 a rozpočtového opatření MF čj. MF-76774/2014/19-5 ze dne 10. 12. 2014. Došlo tak ke **zvýšení rozpočtu ostatních osobních výdajů** v částce **1 900 000 Kč** s účelovým určením na odstupné a zároveň ke **snížení ostatních běžných výdajů** v částce **1 900 000 Kč** v položce 5169.
- **Čj. 86550/2014-MZE-13212 ze dne 11. 12. 2014** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti čj. UKZUZ 092614/2014 ze dne 27. 11. 2014 a stanoviska ministra zemědělství pro ekonomiky a informační technologie (čj. 83112/2014-MZE-13212) s účelovým určením na krytí zvýšených běžných výdajů v roce 2014 spojených se sjednocením, obnovou a konsolidací informačních systémů návazně na sloučení s OSS Státní rostlinolékařská správa od 1. 1. 2014. Celková částka **zvýšení rozpočtu běžných výdajů** činila **7 000 000 Kč**.

Ústav je dále zapojen do realizace Operačního programu přeshraniční spolupráce CZ.3.22/1.2.00/12.03445 „Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu“. Trvání tohoto projektu je v letech 2013 – 2015. Prostředky na úhradu nákladů tohoto projektu byly formou předfinancování poskytnuty ústavu již v základním rozpočtu. Z této částky ústav vyčerpal 417 000 Kč na mzdové výdaje, 427 999 Kč na ostatní osobní výdaje, 141 782 Kč na platby povinného pojistného placeného zaměstnavatelem, 4 170 Kč na FKSP a 225 084 Kč na ostatní běžné výdaje. Účtování je vedeno odděleně.

V roce 2014 nevznikla ústavu povinnost dodatečného odvodu finančních prostředků z důvodu neplnění povinného podílu osob se zdravotním postižením.

2.6.4.4 Přehled výdajů vedených v ISPROFIN

Tabulka 14: Přehled výdajů na financování programů reprodukce majetku vedených v ISPROFIN v roce 2014

Název investice	Počáteční rozpočet 2014 (v tis. Kč)	Upravený rozpočet 2014 (v tis. Kč)	Skutečnost 2014 (v tis. Kč)
Programové vybavení	920	1 359	1 358
Budovy, haly a stavby – celkem, z toho:	300	2 799	1 301
- <i>individuální</i>	0	0	0
- <i>agregované</i>	300	2 799	1 301
Stoje, přístroje a zařízení – celkem, z toho:	16 973	33 124	32 377
- <i>individuální</i>	7 440	7 442	6 697
- <i>individuální - NAP</i>	0	15 277	15 276
- <i>agregované</i>	9 533	9 777	9 776
- <i>agregované – nitrátová směrnice</i>	0	628	627
Dopravní prostředky	2 800	6 096	6 096
Výpočetní technika	1 600	3 201	3 201
- <i>realizace NAP</i>	0	920	920
Pěstitelské celky	100	118	117
Pozemky	0	365	365
Celkem rozpočet 2014	22 693	47 062	44 816

3 Výsledky kontrolní a zkušební činnosti v jednotlivých oblastech

3.1 Hnojiva a půda

3.1.1 Registrace a ohlašování hnojiv

V režimu registrace bylo v roce 2014 vydáno celkem 418 rozhodnutí, z toho 195 rozhodnutí o registraci, 179 prodloužení platnosti registrace a v 44 případech bylo vydáno rozhodnutí o změně žádosti o registraci. Dále bylo ohlášeno 118 hnojiv, v režimu vzájemného uznávání bylo evidováno 88 výrobků a v režimu HNOJIV ES 49 hnojiv. Zrušeno bylo 14 rozhodnutí o registraci.

Tabulka 15: Registrace a ohlašování hnojiv v roce 2014

2014	Počet
Vydaná rozhodnutí celkem	418
- rozhodnutí o registraci hnojiva/pomocné látky	195
- prodloužení platnosti registrace	179
- žádost o změnu rozhodnutí o registraci	44
Ohlášená hnojiva	118
Vzájemné uznávání	88
HNOJIVA ES	49
Zrušené registrace	14

3.1.2 Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu

Při kontrolách v prvovýrobě je ověřováno skladování a používání hnojiv v souladu s příslušnou legislativou. V roce 2014 bylo v rámci prvovýroby provedeno celkem 101 úředních kontrol (kontroly řádné, následné, mimořádné na podnět). V 16 případech byly prověřeny oprávněné osoby, kterým bylo ústavem uděleno oprávnění k provádění odběru vzorků půd v rámci AZZP.

Mimo prvovýrobu byla ve 228 případech (kontroly plánované, následné, mimořádné na podnět) kontrolována oblast uvádění hnojiv do oběhu - výroba, distribuce, obchodní síť.

Tabulka 16: Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu v roce 2014

2014	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu	218	228	9
Kontroly skladování a používání hnojiv	62	101	18

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Tabulka 17: Odebrané vzorky v roce 2014

2014	Počet celkem	Nevyhovující
Odebrané vzorky - Odborný dozor	229	18
Odebrané vzorky - Cílené kontroly (vzorky digestátů, kompostů, statkových hnojiv)	112	7

Nejčastější pochybení:

Z výsledků provedených kontrol je zřejmé, že nejvyšší míra potenciálního ohrožení životního prostředí vlivem zemědělské činnosti pochází z nedostatečně zabezpečených skladů hnojiv, popř. z nevhodně uložených hnojiv na zemědělské půdě, kdy jsou tato statková hnojiva ukládána bez souladu s havarijním plánem.

3.1.3 Kontroly Cross Compliance

ÚKZÚZ, jako jedna z kompetentních kontrolních organizací, zajišťuje úřední kontrolu nad dodržováním požadavků Cross Compliance u osob používající upravené kaly, u zemědělských podnikatelů hospodařících ve zranitelných oblastech, nad dodržováním minimálních požadavků pro používání hnojiv, u požadavků platných pro ochranu podzemních vod proti znečištění (GAEC 12) a v neposlední řadě kontrolu zákazu hnojení v ochranných pásmech kolem vod (GAEC 11). Během jedné kontroly jsou inspektory prověřeny požadavky podmíněnosti spolu s požadavky národními (tj. bez vlivu na přímé platby).

V roce 2014 bylo v oblasti životního prostředí provedeno celkem 1 404 kontrol podmíněnosti (počítány kontroly řádné, následné, mimořádné).

Tabulka 18: Kontroly Cross Compliance v roce 2014

2014	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Používání upravených kalů	307	315	6
Nitrátová směrnice	160	185	9
Minimální požadavky na hnojení	117	124	1

2014	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
GAEC 11	347	355	2
GAEC 12	346	425	49
Kontroly celkem	1 277	1 404	67

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Nejčastější pochybení:

Skladování nebezpečných látek v nevyhovujících skladech, únik těchto látek do prostředí, popřípadě nevybudování kontrolního systému pro zjišťování případného úniku ropných látek se řadí mezi nejčastěji zjišťované pochybení v rámci systému Cross Compliance.

Neschválení havarijního plánu příslušným vodoprávním úřadem (či jeho absence), nezapravení kalů do stanovené doby 48 hodin, nesprávné uložení hnoje na zemědělskou půdu bez souladu s havarijním plánem jsou nejčastěji zastoupená porušení, která ovšem nemají vliv na vyplacenou výši dotací, protože nejsou požadavkem podmíněnosti.

3.1.4 Delegované kontroly

Delegované kontroly jsou ústavem zajišťovány pro platební agenturu (SZIF).

Kontroly podmínek v rámci AEO jsou zaměřeny na dodržování limitů při hnojení v rámci ošetřování travních porostů (louky, pastviny), zatravňování orné půdy, hnojení v oblastech NATURA 2000, posuzování limitů hnojení u zeleniny pěstované v rámci integrované produkce, kontrolu provádění pravidelných řezů v ovocných sadech (v ekologickém a integrovaném systému pěstování). Pravidelné ošetřování je kontrolováno rovněž u vinic v režimu integrované produkce.

Mezi kontroly, které jsou SZIFem delegovány na ÚKZÚZ, se řadí i kontroly ekologicky hospodařících zemědělců, tato problematika je detailněji popsána v kapitole 3.10.

V rámci tzv. národních podpůrných plateb je prováděna kontrola dodržování stanovených limitů hnojení u pěstitelů brambor na výrobu škrobu a u pěstitelů chmele.

Pro SZIF jsou navíc každoročně odebírány vzorky technického konopí pro stanovení obsahu tetrahydrokannabinolu.

Tabulka 19: Delegované kontroly v roce 2014

2014	Kontroly plánované	Počet kontrol*	Kontroly s porušením•
AEO	606	613	15
Zvláštní podpory	34	34	2
Kontroly celkem	640	647	17
Vzorky konopí	7 žadatelů	9 vzorků	0 vzorků

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Nejčastější pochybení:

Neprovádění pravidelných řezů pěstitelů ovoce (v ekologickém systému hospodaření i v integrovaném režimu) patří k nejčastěji zjištěným porušením. Další závady se řadí do kategorie nepředložení, nebo nedostatečné vedení evidence o hnojivech, popřípadě bylo konstatováno pochybení v návaznosti na nedodržení stanovených limitů dusíku při hnojení nebo během pastvy hospodářských zvířat.

Správní řízení a výše pokut

Za oblast hnojení bylo v roce 2014 uděleno celkem 9 pokut v souhrnné výši 118 000 Kč.

3.1.5 Bazální monitoring půd

V roce 2014 proběhly každoroční odběry půdních vzorků z vybraných monitorovacích ploch. Bylo odebráno 40 půdních vzorků ornice ze 40 stálých ploch Bazálního monitoringu půd a 5 vzorků svrchního horizontu z ploch v chráněných územích (CHÚ) určených ke stanovení vybraných perzistentních organických polutantů (POPs).

Dále byly v rámci BMP odebírány vzorky rostlin pro stanovení celkového obsahu rizikových prvků a vybraných POPs na stanovených 25 plochách základního subsystému BMP a 27 plochách subsystému kontaminovaných ploch BMP. Celkem bylo odebráno 85 vzorků rostlinného materiálu.

Tabulka 20: Bazální monitoring půd

2014	Počet
Vzorky půdy BMP – každoroční odběry	40
Vzorky půdy z CHÚ	5
Vzorky rostlin BMP	85

3.1.6 Registr těžkých kovů

Pro Registr těžkých kovů bylo v roce 2014 vybráno ze vzorků AZZP celkem 326 vzorků půd, z toho v rámci rozšiřování Registru na zemědělských půdách 308 vzorků půd a v rámci zemědělské půdy obhospodařované ekologickými zemědělci 18 vzorků půd.

Podle získaných a archivovaných dat je v současné době v České republice kolem 0,2 % ploch zemědělských půd (orná půda a TTP) s nadlimitními obsahy rizikových prvků stanovené v lučavce královské. Toto číslo je pouze orientační, protože nejsou zatím pokryty všechny katastry České republiky. Hodnocení bylo provedeno podle vyhlášky č. 13/1994 Sb.

Tabulka 21: Registr těžkých kovů

2014	Počet
Vzorky RTK – rozšiřování	308
Vzorky RTK – ekologičtí zemědělci	18

3.1.7 Monitoring vstupů do půdy

Monitoring kalů z čistíren odpadních vod

V roce 2014 bylo odebráno 80 vzorků kalů z čistíren odpadních vod, jejichž produkce je dále využívána v zemědělství, nebo se jedná o velké a dlouhodobě monitorované ČOV. Ve všech vzorcích je stanoven obsah těžkých kovů a ve vybraných 21 vzorcích organické polutanty.

Monitoring kvality půdy a rostlin po aplikaci kalů

V roce 2014 bylo vybráno 43 vzorků půd po aplikaci kalů a odebráno 12 vzorků rostlin. Ve vzorcích se provádí analýzy těžkých kovů.

Monitoring sedimentů

Od roku 1995 do konce roku 2014 bylo odebráno a zanalyzováno celkem 473 vzorků sedimentů (v roce 2014: 18 vzorků). Z uvedeného počtu je 264 rybníků „polních“ a 143 rybníků „návesních“, 43 rybníků lesních a 23 sedimentů z toků. V sedimentech se provádí stanovení výměnného pH, zrnitosti, přístupných živin, těžkých kovů a POPs.

Aktivní biomonitoring

Jako bioindikátory slouží rostliny jílku mnohokvětého a borovice černé. V roce 2014 byl aktivní biomonitoring provozován na 7 stanovištích a odebráno a analyzováno bylo 24 vzorků jílku a 8 vzorků jehličí. Ve všech vzorcích jsou stanoveny obsahy těžkých kovů a 16 EPA PAH.

Tabulka 22: Monitoring vstupů do půdy

2014	Počet
Vzorky kaly ČOV	80
Vzorky půda po aplikaci kalů	43
Vzorky rostliny po aplikaci kalů	12
Vzorky sedimenty	18
Vzorky aktivní biomonitoring	32

3.1.8 Agrochemické zkoušení půd

AZZP představuje pravidelné zjišťování vybraných parametrů půdní úrodnosti; provádí se v šestiletých cyklech a zahrnuje odběr vzorků, jejich chemický rozbor a vyhodnocení výsledků.

V roce 2014 bylo prozkoušeno celkem 384 346 ha z. p., což představuje 100,1 % celoročního plánu a bylo odebráno 55 401 půdních vzorků (86,6 %). Pro MZe byla za tuto oblast vypracována za šestileté období 2008 - 2013 závěrečná zpráva „Výsledky agrochemického zkoušení zemědělských půd“.

Tabulka 23: Agrochemické zkoušení půd

2014	Počet
Odběry půdních vzorků/ha	384 346
Odběry půdních vzorků/vzorky	55 401

3.1.9 Stacionární výživářské a nádobové vegetační zkoušky

V roce 2014 byly na 12 odrůdových stanicích vedeny 3 stacionární polní zkoušky, celkem na 1 611 pokusných parcelách. Provádí se zde dlouhodobé zkoušky různého způsobu a stupňované intenzity základního hnojení a zkoušky rozdílného způsobu organického hnojení při omezeném používání minerálních hnojiv. Hodnotí se vliv různých způsobů hnojení na výnos, kvalitu pěstovaných plodin a půdní vlastnosti. Výsledky byly publikovány na odborných setkáních a v periodikách v České republice i v zahraničí.

Ve zranitelné oblasti na třech lokalitách v rozsahu 72 parcel byla vedena dlouhodobá polní zkouška porovnávající účinnost organických hnojiv (kejdy, digestátů, kompostu) a minerálního hnojiva.

Vliv obhospodařování travního porostu na produkci se sleduje od roku 1969 na pokusné ploše v Závišíně. Hodnotí se vývoj produktivity, botanického složení a kvality píce a vlastnosti půdy pod trvalým travním porostem.

Na 12 lyzimetrických stanovištích v odlišných klimatických a půdních podmínkách jsou dlouhodobě sledovány vstupy živin a doprovodných látek do půdy. Hodnotí se vstupy

z organických a minerálních hnojiv, srážkových vod, případně závlahové vody a dále výstupy živin odčerpané sklizní a ztráty živin zjištěné v eluátu.

Ve vegetační hale v Brně bylo v roce 2014 založeno 5 nádobových zkoušek ve 456 nádobách.

V registrační zkoušce byl ověřován vliv kapalných hnojiv FOS s růstovými regulátory. Pokusnými plodinami byla brokolice, okurky a rajčata. V postregistrační zkoušce bylo třetím rokem sledováno hnojivo Rošťák na bázi rostlinného popele, které má charakter organominerálního draselno-vápenatého hnojiva.

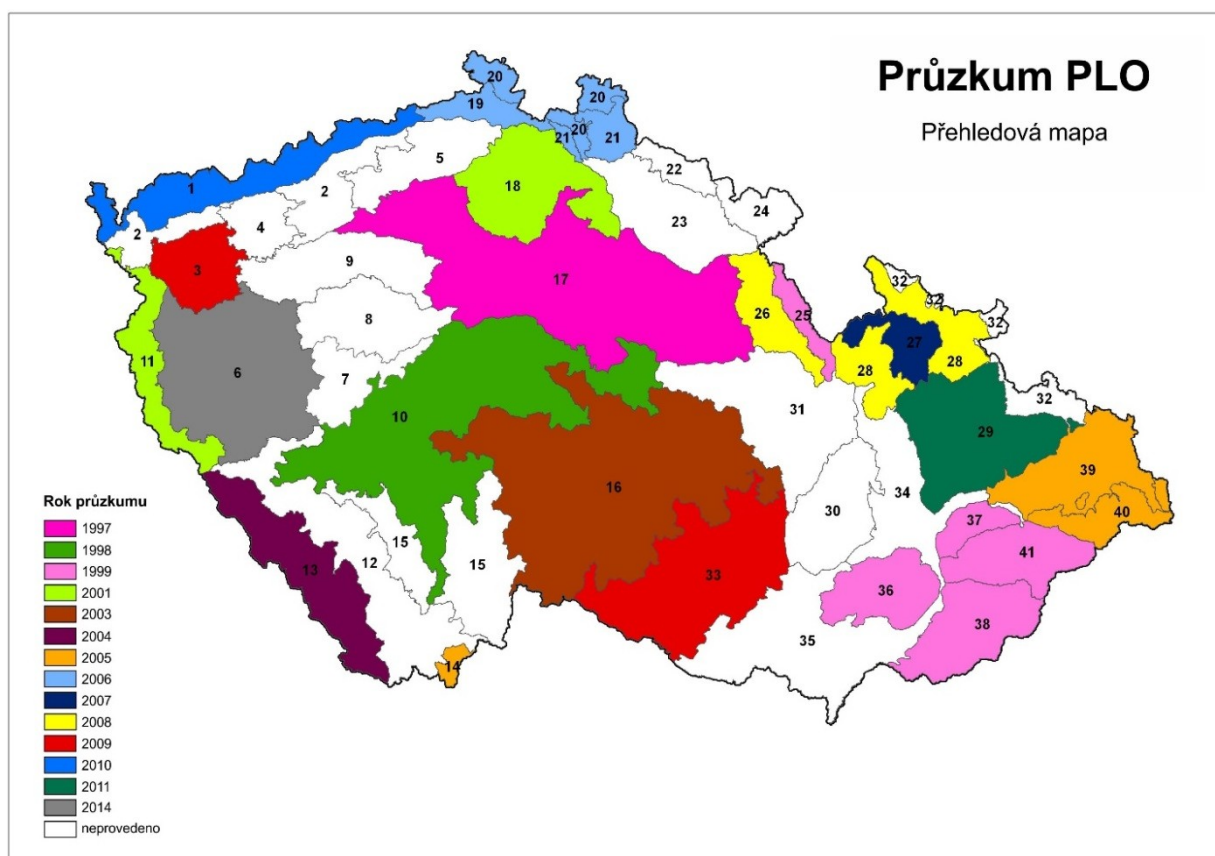
Tabulka 24: Polní a nádobové zkoušky

2014	Počet
Počet pokusných parcel	1 611
Lyzimetrická stanoviště	12
Počet pokusných nádob	456

3.1.10 Lesnická činnost

Průzkum výživy lesa, jehož účelem je informovat vlastníky lesních pozemků o chemizmu lesních půd se zaměřil na dokončení terénních odběrů v Lesní přírodní oblasti (LPO) č. 11: Západočeská pahorkatina. Ve dvouletém cyklu průzkumu byly shromážděny a vyhodnoceny půdní vzorky a vzorky asimilačních orgánů lesních dřevin na 185 odběrných místech. Organizace průzkumu probíhala ve spolupráci se zástupci MZe a LČR, které spravují rozlohou největší část tohoto území.

Obrázek 1: Průzkum výživy lesa – přehledová mapa

Kontrola kvality a účinnosti leteckého vápnění lesních porostů pokračovala v zavedeném desetiletém cyklu kontrolních odběrů, prováděných po dvou a deseti letech od vápnění. Kontrolní odběry byly provedeny na lokalitách spravovaných lesními správami Kraslice, Horní Blatná, Jáchymov a Děčín.

V rámci služeb vlastníkům lesa byla provedena kontrola 110 feromonových odparníků běžně používaných v ochraně lesa proti kůrovci. Kontrola spočívala v analýze feromonových odparníků metodou plynové chromatografie, která umožňuje identifikaci a kvantifikaci složení deklarované náplně. Laboratorní analýzy byly doplněny terénní biologickou zkouškou. Výsledky byly publikovány v časopise „Lesnická práce“.

Pěstování lignikultury ve Stachách na Šumavě, jehož účelem je ověření tohoto způsobu využívání bývalých zemědělských pozemků, bylo dendrometricky šetřeno a výsledky byly vyhodnoceny v příslušné zprávě.

Tabulka 25: Průzkum výživy lesa a kontroly

2014	Počet odběrných míst	Počet rostlinných vzorků	Počet půdních vzorků	Počet vzorků odparníky
Průzkum výživy lesa	85	120	170	
Kontrola vápnění	59	118	177	
Kontrola feromonů				110

3.1.11 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

V rámci odborné činnosti byla na žádost orgánů státní správy vypracována čtyři odborná stanoviska týkající se bezpečnosti půdy. Pro MZe byla také vypracována studie „Chemické složení digestátu a možný obsah rizikových prvků v závislosti na vstupních surovinách“.

Pracovníci Oddělení bezpečnosti půdy a lesnictví, Oddělení hnojiv a Oddělení výživy rostlin v roce 2014 publikovali celkem 8 článků do odborných periodik Lesnická práce, Zemědělec, Agrobiologia a Úroda, v rámci ÚKZÚZ vyšly 2 publikace. Na domácích i zahraničních konferencích představili 2 postery a přednesli 10 prezentací, v rámci oponentské činnosti napsali 4 odborné posudky. V roce 2014 napsali celkem 20 souhrnných hodnotících zpráv z oblasti jejich činností.

V rámci mezinárodní spolupráce se pravidelně účastní pracovních výborů Evropské komise – Pracovní skupina pro hnojiva, a také jednání CEN TC 260.

Pro rozšíření vlastních znalostí navštívili během roku řadu odborných seminářů, konferencí a školení.

3.2 Odrůdy

3.2.1 Ochrana práv k odrůdám a registrace odrůd

Řízení pro účely udělení ochranných práv k odrůdám a registrační řízení zajistil Národní odrůdový úřad ve spolupráci s Odborem provozním a zkušebním a ostatními odbornými pracovišti ústavu i mimo ústav u všech odrůd v odborně zdůvodněném rozsahu. Pro účely registrace, ověřování odrůd po registraci, udělení ochranných práv k odrůdám, vegetační zkoušky Odboru osiv a sadby a pokusy pro vybrané odbory Sekce zemědělských vstupů bylo založeno 1 188 pokusů, což představovalo celkem 80 281 parcel na 16 vlastních pracovištích ústavu a 18 pracovištích u pověřených subjektů mimo ústav. Plánované pokusy byly založeny a vedeny na všech pracovištích bez výrazných technických problémů. Žadatelé o registraci a ochranu práv byli průběžně seznamováni s výsledky příslušných zkoušek a to okamžitě po jejich zpracování v komplexní tabulkové formě. U všech polních plodin proběhla se žadateli společná jednání o průběhu a výsledcích zkoušek a nebyly zaznamenány žádné rozpory ve věcech hodnocení zkoušených odrůd a metodik zkoušek.

V roce 2014 bylo přijato 99 žádostí o udělení ochranných práv, vydáno 93 osvědčení o udělení ochranných práv a 32 rozhodnutí o zániku ochranných práv.

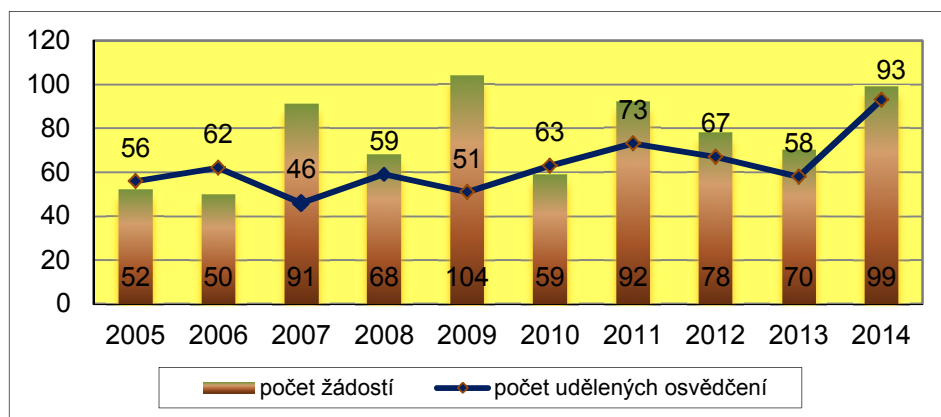
V řízení o registraci a prodloužení registrace bylo přijato 770 žádostí, bylo vydáno 253 rozhodnutí, 5 žádostí bylo zamítnuto, výmaz ze Státní odrůdové knihy byl proveden u 121 odrůd z důvodu podání žádosti o zrušení registrace nebo uplynutí doby registrace. Proti rozhodnutí ústavu o ukončení řízení bez registrace (o zamítnutí žádosti) nebylo podáno žádné odvolání.

Tabulka 26: Přehled správních řízení

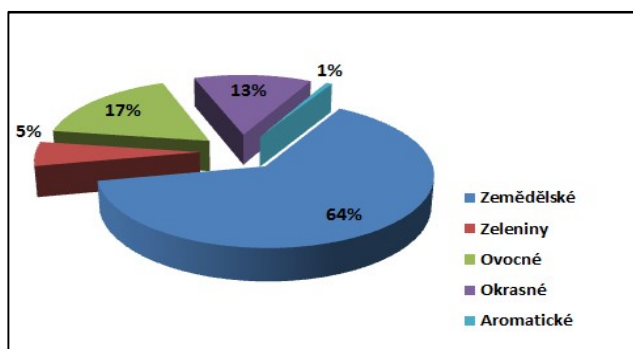
	Registrace	Prodloužení registrace
Žádosti přijaté	620	150
Zemědělské druhy	561	65
Zeleninové druhy	49	84
Ovocné druhy	10	1
Okrasné druhy		
Léčivé a aromatické rostliny		
Žádosti vzaté zpět	487	-
Žádosti zamítnuté	5	-
Rozhodnutí o registraci	175	78
Zemědělské druhy	140	39
Zeleninové druhy	30	37
Ovocné druhy	5	2
Okrasné druhy	-	-
Léčivé a aromatické rostliny	-	-
Zrušení registrace	35	
Uplynutí doby registrace	86	

Ochrana práv	
Žádosti přijaté	99
Zemědělské druhy	72
Zeleninové druhy	-
Ovocné druhy	7
Okrasné druhy	19
Léčivé a aromatické rostliny	1
Žádosti vzaté zpět	14
Žádosti zamítnuté	-
Rozhodnutí o udělení ochranných práv	93
Zemědělské druhy	65
Zeleninové druhy	5
Ovocné druhy	11
Okrasné druhy	10
Léčivé a aromatické rostliny	2
Zánik ochranných práv	32
Uplynutí ochranných práv	10

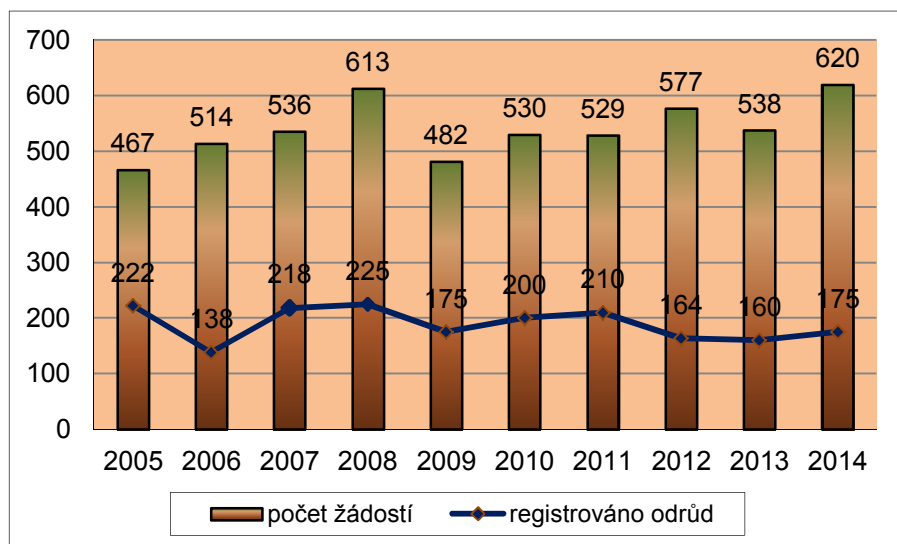
Graf 1: Počty žádostí a rozhodnutí o udělení ochranných práv v letech 2005 – 2014

Graf 2: Odrůdy chráněné na národní úrovni - zastoupení jednotlivých skupin plodin

Graf 3: Počty žádostí a rozhodnutí o registraci v letech 2005 - 2014

Značné úsilí bylo věnováno intenzivnímu školení pracovníků a revizi všech dokumentů potřebných pro audit provedený Odrůdovým úřadem Společenství za účelem udržení a dalšího rozšíření pověření pro provádění technického zkoušení pro tento úřad. Během auditu nebyly shledány žádné neshody a všechna auditovaná pracoviště vyhověla požadavkům na pověření do roku 2017 v plné míře.

3.2.2 Zkoušky pro SDO

Pro Seznam doporučených odrůd Národní odrůdový úřad zorganizoval a zajistil 67 samostatných pokusů založených na lokalitách mimo ústav financovaných z dotačního titulu 9.A.b.4 – podpora pro samostatné odrůdové zkoušky. Zkoušky proběhly dle metodik zpracovaných ústavem, sumarizaci a publikaci výsledků zajistili specialisté odboru.

3.2.3 Metodické změny

V návaznosti na evropskou legislativu byly pravidelně aktualizovány Metodiky zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti. Seznamy aktualizovaných metodiky byly uveřejněny ve vyhlášce č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd. Drobné metodické změny v hodnocení zkoušek užitné hodnoty byly po konzultaci se žadateli upraveny pouze metodickými pokyny ke konkrétnímu pokusu.

3.2.4 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Informace o výsledcích zkoušek užitné hodnoty a doporučování odrůd byly publikovány průběžně na webových stránkách ústavu, v Přehledech odrůd a Seznamech doporučených odrůd.

Informace týkající se správních řízení, jejichž povinnost publikace vyplývá z příslušné evropské legislativy, byly pravidelně zveřejňovány v 9 číslech Věstníku ÚKZÚZ, řada Národní odrůdový úřad, ročník XIII.

Evropská komise byla měsíčně informována o rozhodnutích týkajících se registrace odrůd zasíláním notifikačních seznamů.

Odrůdový úřad Společenství byl šestkrát ročně informován o žádostech o registraci a ochranu práv a udělených rozhodnutích.

Specialisté Národního odrůdového úřadu a Odboru provozního a zkušebního publikovali v samostatných odborných publikacích a ve vědeckém a odborném tisku 76 příspěvků a aktivně vystoupili na 58 odborných seminářích.

Pro širokou odbornou veřejnost zorganizoval Odbor provozní a zkušební ve spolupráci s Národním odrůdovým úřadem polní dny na většině zkušebních stanic. Významný byl především Den odrůdového zkušebnictví na zkušební stanici v Hradci nad Svitavou, kterého se zúčastnili nejen zástupci zemědělské praxe a šlechtitelé, ale i zástupci MZe, AKČR, zemědělských univerzit a zemědělského výzkumu. Oba odbory přispěly výraznou měrou k úspěšné reprezentaci ústavu na celostátní výstavě Naše pole v Nabočanech, Zemědělec v Lysé nad Labem, Země živitelka v Českých Budějovicích, Flora v Olomouci. Akcí celostátního významu byla také degustace jablek uspořádaná pracovníky zkušební stanice Lysice.

Mezinárodní spolupráce

Dle bilaterálních smluv se Slovenskem, Polskem a Maďarskem byly recipročně zajištěny zkoušky odlišnosti, uniformity a stálosti pro příslušné plodiny.

Mimo reciproční zkoušení bylo předáno CPVO a ostatním odrůdovým úřadům 111 zpráv o výsledku zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti a provedeno 23 technických zkoušek, což vygenerovalo zahraniční příjmy ve výši 1 390 570 Kč.

V rámci evropského multibenefičního programu pro kandidátské státy Národní odrůdový úřad zorganizoval studijní pobyt a školení pro pracovníky srbského odrůdového úřadu v oblasti zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti a na základě žádosti Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd zajistil školení pro pracovníky odrůdového úřadu v Makedonii zaměřené na implementaci systému ochrany práv.

Národní odrůdový úřad se aktivně zapojil do CPVO projektu Sestavení společné databáze odrůd brambor a je vedoucím týmu v projektu Sestavení společné databáze odrůd kukuřice schváleném a spolufinancovaném CPVO.

Specialisté odborů se aktivně zúčastnili 5 pracovních jednání CPVO, jednoho pracovního jednání UPOV, mezinárodního biometrického sympozia, jednání mezinárodní pracovní skupiny pro zkoušky užité hodnoty a mezinárodního jednání C4 – spolupráce ve zkoušení řepky za účelem harmonizace metodických postupů.

3.2.5 Rozmístění zkušebních stanic ÚKZÚZ v roce 214

V roce 2014 byly pokusy v rámci ústavu založeny na 16 zkušebních stanicích.

31. 12. 2014 došlo na základě předchozího rozhodnutí vedení ústavu k ukončení činnosti na zkušebních stanicích v Žatci a Želešicích.

Obrázek 2: Rozmístění zkušebních stanic ústavu ke dni 31. 12. 2014

3.3 Osivo a sadba

3.3.1 Rozsah uznávacího řízení v ČR

Tabulka 27: Uznaná plocha (ha) – obilniny, trávy, luskoviny, jeteloviny, jiné krmné plodiny, olejniny a přádné rostliny

Skupina plodin	Uznaná plocha (ha)					
	Předstupně	E	C1 + H	C2	C3	Celkem
Obilniny	3 017,71	4 671,84	53 436,97	5 839,79		66 966,31
Trávy	357,42	349,30	8 205,50			8 912,22
Luskoviny	611,22	760,94	2 721,79	528,47		4 622,42
Jeteloviny	601,07	672,17	6 688,38	10,00		7 971,62
Jiné krmné plodiny	43,33	24,29	1 397,48			1 465,10
Olejníny a přádné rostliny	473,65	295,45	10 440,69	240,18	27,63	11 477,60
Celkem	5 104,40	6 773,99	82 890,81	6 618,44	27,63	101 415,27

Tabulka 28: Uznané osivo (t) – obilniny, trávy, luskoviny, jeteloviny, jiné krmné plodiny, olejniny a přádné rostliny

Skupina plodin	Uznané osivo (t)					
	Předstupně	E	C1 + H	C2	C3	Celkem
Obilniny	3 035,92	13 832,79	160 417,08	6 718,34		184 004,13
Trávy	90,25	175,21	6 730,27			6 995,73
Luskoviny	443,43	1 376,10	4 380,11	899,43		7 099,06
Jeteloviny	63,40	148,21	2 280,31			2 491,93
Jiné krmné plodiny	2,65	9,75	433,03			445,43
Olejníny a přádné rostliny	107,17	208,04	8 591,94	213,13	16,00	9 136,27
Celkem	3 742,81	15 750,10	182 832,74	7 830,90	16,00	210 172,54

Tabulka 29: Uznaná plocha (ha) – sadba brambor

Sadba brambor	Uznaná plocha (ha)						
	SE	E1	E2	E3	A	B	Celkem
	55,30	12,14	38,97	205,73	1 152,34	1 439,14	2 903,62

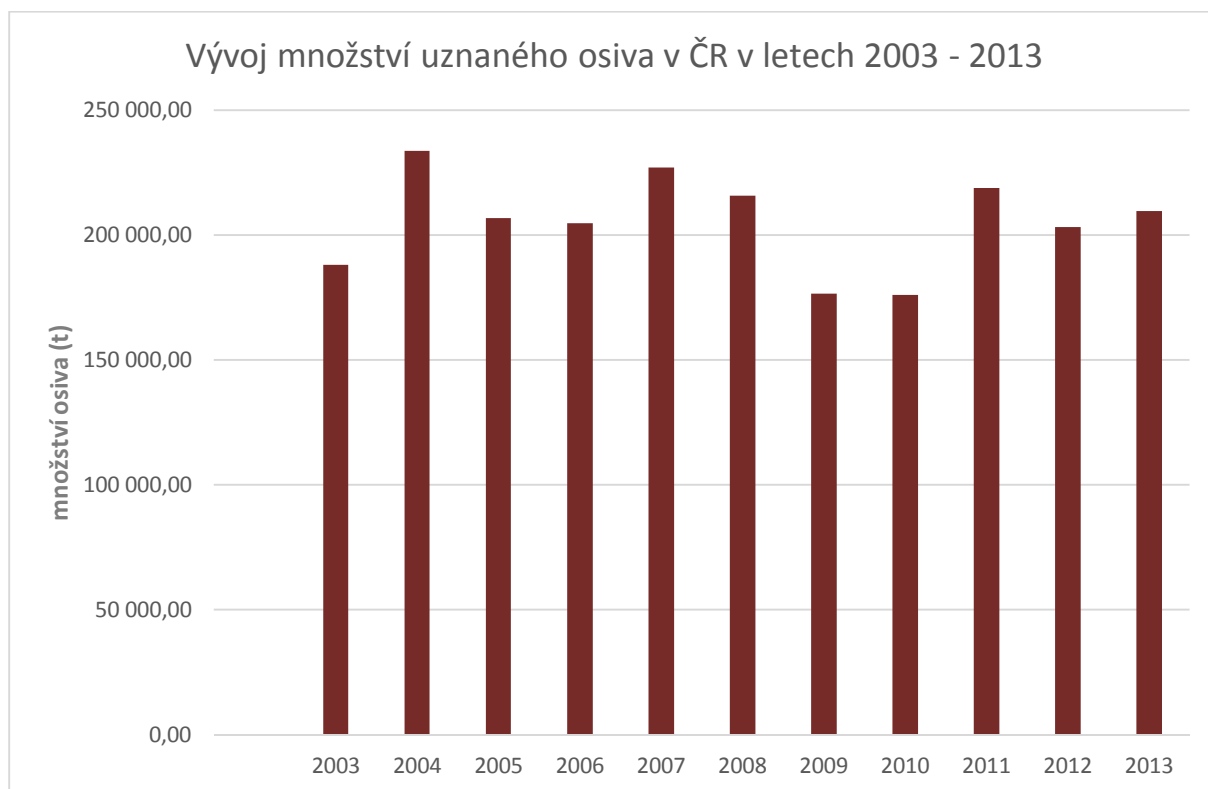
Tabulka 30: Uznaná sadba (t) – sadba brambor

Sadba brambor	Uznaná sadba (t)						
	SE	E1	E2	E3	A	B	Celkem
	325,40	127,94	460,40	2 546,18	26 342,03	25 999,61	55 801,56

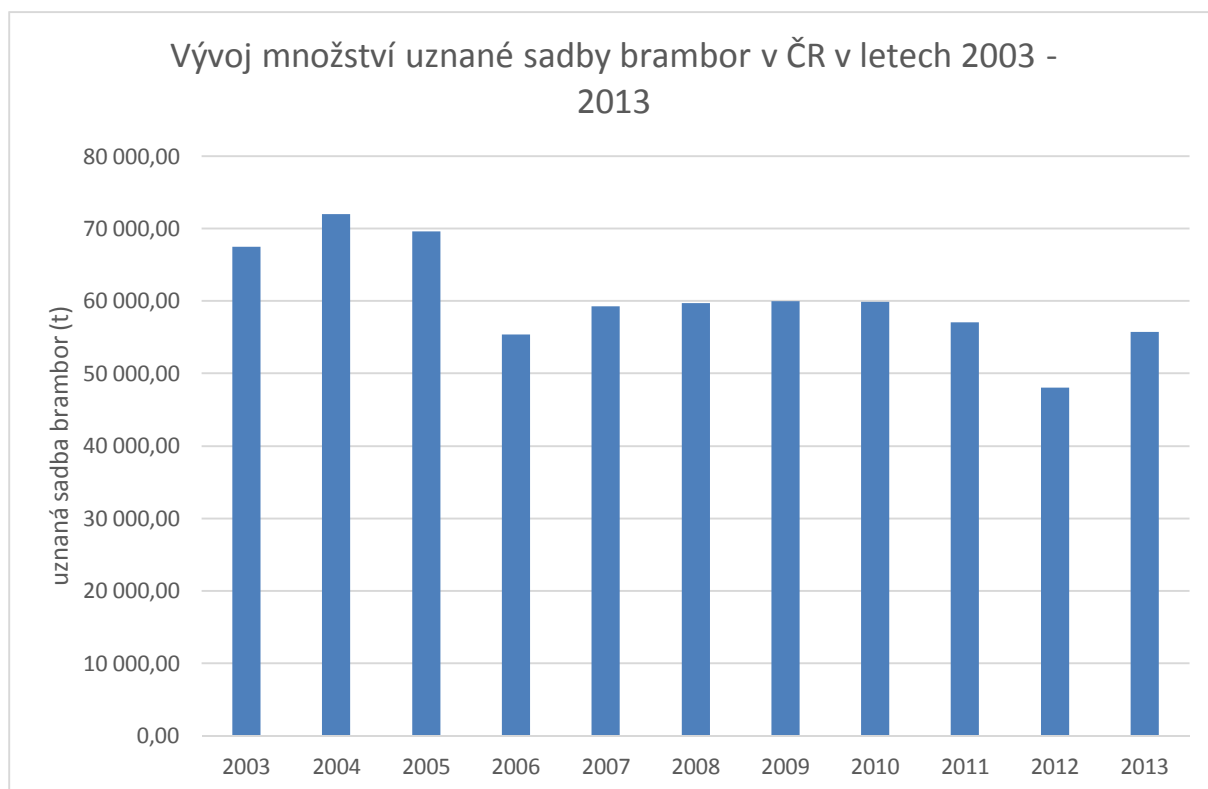
Tabulka 31: Vývoj množství uznaného osiva a sadby brambor v ČR v letech 2003 - 2013

Rok	Uznané osivo a sadba brambor (t)							
	Obilniny	Kukuřice	Trávy	Luskoviny	Jeteloviny	Olejniny a přádné rostliny	Celkem	Sadba brambor
2003	163 294,92	1 304,21	5 054,02	7 018,80	903,76	10 598,18	188 173,89	67 538,46
2004	197 297,35	2 229,20	9 025,20	9 258,76	2 092,43	13 757,73	233 660,67	72 047,84
2005	181 703,22	1 451,83	7 551,49	7 207,78	1 494,62	7 518,23	206 927,17	69 688,64
2006	178 894,05	1 108,67	9 654,71	7 012,90	1 385,56	6 777,09	204 832,98	55 394,50
2007	202 510,96	1 315,95	9 827,12	5 160,81	2 025,00	6 142,01	226 981,85	59 291,77
2008	184 740,82	2 440,74	9 034,93	6 965,49	2 200,23	10 506,44	215 888,65	59 776,53
2009	143 514,29	2 179,54	6 553,37	9 387,74	1 732,27	13 360,47	176 727,68	59 976,99
2010	154 803,21	1 027,80	5 744,49	8 912,84	1 252,70	4 375,31	176 116,35	59 925,31
2011	190 989,02	1 627,30	5 954,61	8 593,77	1 823,38	9 780,38	218 768,46	57 086,05
2012	177 601,64	1 294,19	5 999,32	5 907,64	2 049,63	10 319,66	203 172,08	48 137,26
2013	182 405,09	1 599,04	6 995,73	7 099,06	2 491,93	9 136,27	188 173,89	67 538,46

Graf 4: Vývoj množství uznaného osiva v ČR v letech 2003 - 2013

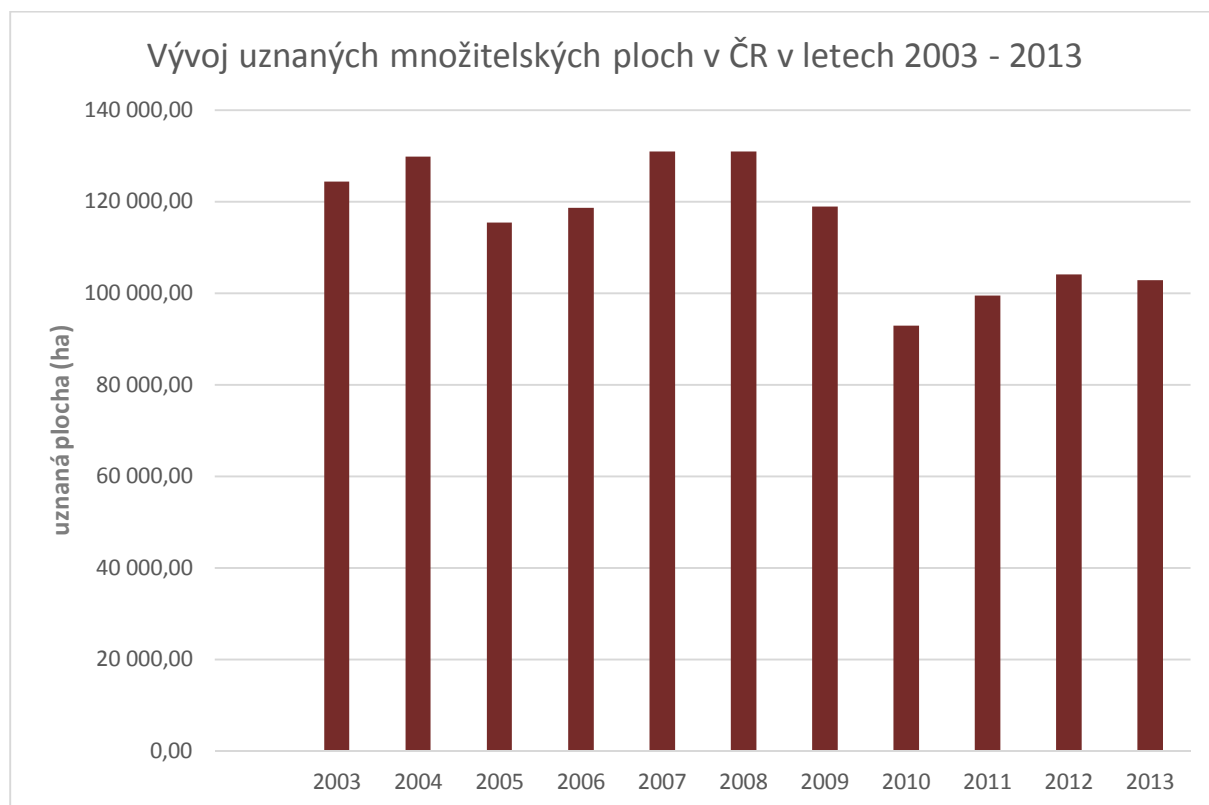
Graf 5: Vývoj množství uznané sadby brambor v ČR v letech 2003 - 2013

Tabulka 32: Vývoj uznaných množitelských ploch v ČR v letech 2003 - 2013

Rok	Uznaná plocha (ha)							
	Obilniny	Kukuřice	Trávy	Luskoviny	Jeteloviny	Olejniny a přádné rostliny	Sadba brambor	Celkem
2003	80 029,24	1 159,00	10 319,64	6 529,90	4 006,83	18 224,43	4 207,32	124 476,36
2004	79 948,01	1 507,50	14 002,35	6 877,46	6 185,27	16 822,26	4 521,79	129 864,64
2005	68 583,01	1 627,80	16 148,60	5 304,49	8 491,86	11 323,48	4 042,77	115 522,01
2006	70 466,63	1 033,50	18 122,26	5 209,94	8 473,90	12 690,23	2 747,58	118 744,04
2007	81 178,04	1 145,00	19 868,11	4 460,13	10 151,90	11 364,63	2 823,22	130 991,03
2008	82 982,24	1 154,00	17 076,29	4 713,92	8 993,02	12 823,15	3 253,64	130 996,26
2009	65 685,63	1 214,50	14 584,33	6 734,84	9 123,60	18 157,25	3 442,81	118 942,96
2010	54 657,93	995,63	10 423,10	7 345,70	7 868,37	9 020,24	2 609,66	92 920,63
2011	60 350,49	992,38	10 075,08	6 017,12	6 964,79	11 947,70	3 194,78	99 542,34
2012	66 419,73	809,39	10 145,57	4 376,55	7 421,80	12 485,20	2 440,99	104 099,23
2013	65 970,10	996,21	8 912,22	4 622,42	7 971,62	11 477,60	2 903,62	102 853,79

Graf 6: Vývoj uznaných množitelských ploch v ČR v letech 2003 - 2013

3.3.2 Činnost semenářských laboratoří

V hodnoceném ročníku 2013/2014 došlo k mírnému nárůstu celkového počtu analyzovaných vzorků.

Celkem došlo ke zvýšení laboratorně zkoušených vzorků o cca 1,5 %.

V průběhu let dochází ke značné proměnlivosti v trendech jednotlivých skupin plodin. U nejrozšířenější skupiny plodin – obilnin – došlo k poklesu zkoušených vzorků o zhruba 2 %, což je ale stále o 15 % více než v letech 2009 a 2010. Pokles počtu vzorků jsme zaznamenali také u olejnin a přadných rostlin (15 %) a u jiných krmných plodin (6 %). Ke zvýšení počtu vzorků došlo u skupiny zelenin (30 %), trav, jetelovin a luskovin (17 %). K nárůstu došlo u i méně zkoušených druhů, jako jsou ovocné druhy a řepy, a to o 50 %, naopak počet vzorků květin klesl téměř o 60 %.

V rámci jednotlivých zkoušek se tendence lišily v laboratoři Praha a Brno, celkový počet jednotlivých zkoušek klesl oproti loňskému roku zhruba o necelých 7 %.

Z pohledu vydaných dokladů se zvýšil zájem o informativní rozbor (2 %) a mezinárodní certifikáty (11 %). Počet kontrol osiva dovezeného z jiné země vzrostl o 3 %.

3.3.2.1 Počet analyzovaných vzorků za ročník 2014

Tabulka 33: Počet analyzovaných vzorků v roce 2014

Skupina plodin	Praha	Brno	CELKEM
Obilniny, kukuřice	3 702	2 171	5 873
Krmné plodiny: trávy	654	612	1 266
Luskoviny a jeteloviny	528	529	1 057
Jiné krmné plodiny	49	50	99
Olejniny a přadné rostliny	657	463	1 120
Řepy	45	11	56
Zeleninové druhy	398	197	595
Ovocné druhy	24	-	24
Květiny, léčivky, jahodník	12	8	20
Brambory	2	-	2
CELKEM	6 061	4 038	10 099
Z toho: Mezinárodní certifikace	391	-	391
Kontrola osiva z jiné země původu	94	62	156
Informativní rozbor	447	264	711

3.3.3 Kontrola osiva a sadby v oběhu

Za období od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2014 byly provedeny následující kontroly:

Tabulka 34: Kontrola uznaného osiva a sadby před setím ve skladech

Druh osiva	Odebráno vzorků	Z toho nevyhovuje	% nevyhovujících vzorků
Ječmen ozimý	58	5	8,6
Ječmen jarní	188	13	6,9
Oves setý	30	3	10,0
Pšenice setá ozimá	390	14	3,6
Pšenice setá jarní	45	1	2,2
Tritikale	14	2	14,3
Žito ozimé	19	4	21,1
Kukuřice	8	0	0
Jeteloviny + trávy	28	2	7,1
Luskoviny	32	5	15,6
Řepka ozimá	0	0	0
Ostatní	38	14	36,8
Celkem	850	63	7,4

Tabulka 35: Kontrola osiva uvedeného do oběhu v malém balení

Odebráno vzorků	Z toho nevyhovuje	% nevyhovujících vzorků
310	37	11,9

Správní řízení, finanční sankce

Na základě výsledků kontrol oběhu rozmnožovacího materiálu a podnětů od cizích subjektů vyvolává ÚKZÚZ (Odbor osiv a sadby Praha) správní řízení s následným udělováním pokut:

Tabulka 36: Údaje za období od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2014

Počet podnětů podaných právnímu oddělení Ústavu	33 (z toho 6 podnětů bylo odloženo)
Počet správních řízení zahájených právním oddělením Ústavu	15
Z toho počet rozhodnutí vydaných právním oddělením Ústavu	15
Počet odvolání k MZe proti vydaným rozhodnutím	0

Počet případů, kdy MZe potvrdilo rozhodnutí Ústavu	0
Celková výše udělených pokut	488 000 Kč
Počet dosud zaplacených pokut	12
Počet pokut postoupených k vymáhání celními úřady	1

Tabulka 37: Kontrola osiva za účelem zjištění geneticky modifikovaných příměsí v osivu pocházejícím z jiných členských států EU a ze třetích zemí a výsledky analýz v roce 2013

Druh	Počet analyzovaných vzorků	Výsledky analýz	
		bez GM příměsí	s GM příměsí
Kukuřice	48	48	0
Řepka	11	11	0
Sója	5	3	2
Brambor	8	8	0

Tabulka 38: Kontrola zdravotního stavu sadby brambor

Kontrolovaný počet partií	Z toho nevyhovujících	% nevyhovujících vzorků
jiné země původu		
112	0	0
původ ČR		
1	0	0

3.3.4 Pověřování a smlouvy

Tabulka 39: Pověřování a smlouvy v roce 2014

Počet subjektů pověřených ke zkoušení osiva a k vydávání dokladů	16
Počet subjektů pověřených k provádění přehlídek porostů	6
Počet osob, se kterými ÚKZÚZ uzavřel smlouvu k provádění mechanického rozboru sadby brambor	69

3.3.5 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Experti se v roce 2014 zúčastnili jednání Stálého výboru Evropské komise pro rostliny, zvířata potraviny a krmiva – sekce pro osivo a rozmnožovací materiál pro zemědělství, zahradnictví, dále zasedání Technické pracovní skupiny pro OECD Schémat pro odrůdovou certifikaci osiva, Výroční zasedání OECD, Technická pracovní skupina, Pracovní skupina pro e-certifikaci,

V roce 2014 byly publikovány 4 články v odborných časopisech (Agromanuál, Bramborářství a Zemědělec).

3.4 Trvalé kultury

3.4.1 Registry

3.4.1.1 Registr chmelnic

V evidenci chmelnic podle plochy a odrůd v návaznosti na LPIS bylo vedeno 4 460 ha pěstitelské plochy, což je oproti roku 2013 o 141 ha více.

Bylo provedeno 459 změn a vydáno 148 rozhodnutí ve správním řízení.

Vedené plochy dle pěstitelů slouží k auditu požadavků AZV – MZe pro administraci dotací. Výstupem jsou údaje o chmelařských polohách a oblastech pro ČSÚ a hlášení dle Nařízení Komise č. 1557/2006.

3.4.1.2 Registr vinic

Vedením registru vinic je dle zákona č. 321/2004 Sb., (zákon o vinohradnictví a vinařství) v platném znění pověřen ÚKZÚZ Brno - Odbor trvalých kultur, Oddělení registru vinic ve Znojmě - Oblekovicích.

V současné době jsou v registru vinic vedeny:

- seznamy registrovaných vinic a údaje o nich, včetně údajů o pěstitelích,
- údaje o hodnocených a zatříděných vínech, provedených kontrolách pěstitelů, výrobků a osob uvádějících produkty do oběhu a údaje o produktech,
- další údaje podle předpisů Evropské unie.

Prostřednictvím registru je spravován produkční potenciál ČR, státní rezerva pro novou výsadbu vinic, přidělování práva na opětovnou výsadbu a další zákonná činnost.

Produkční potenciál, týkající se komodity vinice, byl k 31. 12. 2014 ve výši 19 633,45 ha členěn následovně:

obhospodařované plochy vinic.....	17 611,44 ha
plochy vykloučených vinic	70,90 ha
plochy s právem na opětovnou výsadbu vinic	656,25 ha
stávající práva na výsadbu ve státní rezervě	1 294,86 ha

Komise pro udělení nové výsadby zasedala 13x a rozdělila mezi žadatele plochu 95,08 ha. To je oproti roku 2013 nárůst o 33 %. Z toho ve vinařské oblasti Čechy 8,20 ha a ve vinařské oblasti Morava 86,88 ha. V kategorii „mladý vinař“ bylo předloženo 13 žádostí na plochu 4,16 ha. Meziroční nárůst požadované plochy v této kategorii je 35 %.

Do registru vinic bylo v roce 2014 zapsáno Oznámení o zahájení výroby produktů z hroznů u 111 provozoven, s následným zakreslením do LPIS (EUP) 104 provozoven. Nyní je vedeno 1 640 zahájených provozoven, z nichž je zakresleno v LPIS (EUP) 1 513. V mezidobí roku 2004 a 2014 bylo zahájení výroby evidováno u 2 277 provozoven, z nichž 560 ukončilo

výrobu, u 111 bylo evidováno přerušení výroby a 34 jich opětovně začalo činnost znovu vyvíjet.

V roce 2014 bylo do registru vinic zaevidováno 199 požadavků na sestupnění zatříděných vín.

Organizace oprávněné přiznávat označení vína originální certifikace podaly 46 oznámení o zapsání zatřídění vín originální certifikace do registru vinic.

3.4.1.3 Registr sadů

Registr sadů je na Oddělení trvalých kultur veden od roku 2005 podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 4 Poskytování informací odst. 3 a zákona o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, § 2 Působnost Ústavu na jednotlivých úsecích podle zvláštních zákonů, odst. 1 písm. h). Na zákon o zemědělství navazuje prováděcí vyhláška č. 88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství. V zákonech je uvedeno, že ÚKZÚZ vede evidenci sadů a ve vyhlášce se uvádí rozsah evidence sadů.

Každoročně jsou poskytovány z Registru sadů (dále RS) statistické výstupy pro zpracování Situační a výhledové zprávy MZe, která slouží pro širokou odbornou veřejnost, OUČR. Dále se informace z RS využívají v dotační politice sadů, kdy údaje o intenzivních sady musí souhlasit s údaji v LPIS.

V RS jsou evidovány intenzivní sady jak v konvenčním tak i ekologickém režimu pěstování, primárně určené pro tržní produkci ovoce o výměře 17 558 ha (viz tabulka č. 40). Do této výměry je zahrnuto i 3 758 ha ekologických intenzivních sadů, které obdělává 1 156 pěstitelů.

Tabulka 40: Ovocné sady podle ovocných druhů a ovocnářských oblastí (červen 2014)

Ovocný druh	Ovocnářská oblast							Celkem
	Střední Čechy	Jižní Čechy	Západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	
Angrešt	0,13	0,13	0,04	1,33	0,13	0,12	0,02	1,90
Broskvoň	101,98	0,41	0,05	16,94	26,18	410,55	7,98	564,09
Hrušeň	185,39	27,55	7,32	212,37	170,32	103,11	84,40	790,46
Jabloň	2 278,05	437,12	381,07	1 600,41	1 417,67	1 741,49	1 167,33	9 023,14
Maliník, ostružiník	75,34	0,60	0,00	0,00	2,84	1,29	8,06	88,13
Meruňka	60,99	0,52	0,30	52,36	20,27	899,65	27,08	1 061,17
Ořešák vlašský	9,80	0,46	0,36	45,97	1,47	77,45	4,91	140,42
Rybíz bílý	0,00	2,18	0,00	5,38	0,00	0,04	0,00	7,60
Rybíz černý	49,47	20,03	13,96	99,13	101,71	4,12	86,84	375,26

Ovocný druh	Ovocnářská oblast							Celkem
	Střední Čechy	Jižní Čechy	Západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	
Rybíz červený	144,54	121,87	0,12	132,74	200,74	68,16	121,54	789,71
Slivoň	185,58	140,57	71,43	190,90	291,24	764,83	481,60	2 126,15
Třešeň	291,44	107,72	19,66	120,49	224,52	98,33	92,07	954,23
Višeň	383,42	157,69	17,29	259,53	237,71	356,08	145,60	1 557,32
Ostatní druhy	14,10	2,21	12,16	3,95	9,81	30,01	6,32	78,56
C e l k e m	3 780,23	1 019,06	523,76	2 741,50	2 704,61	4 555,23	2 233,75	17 558,14

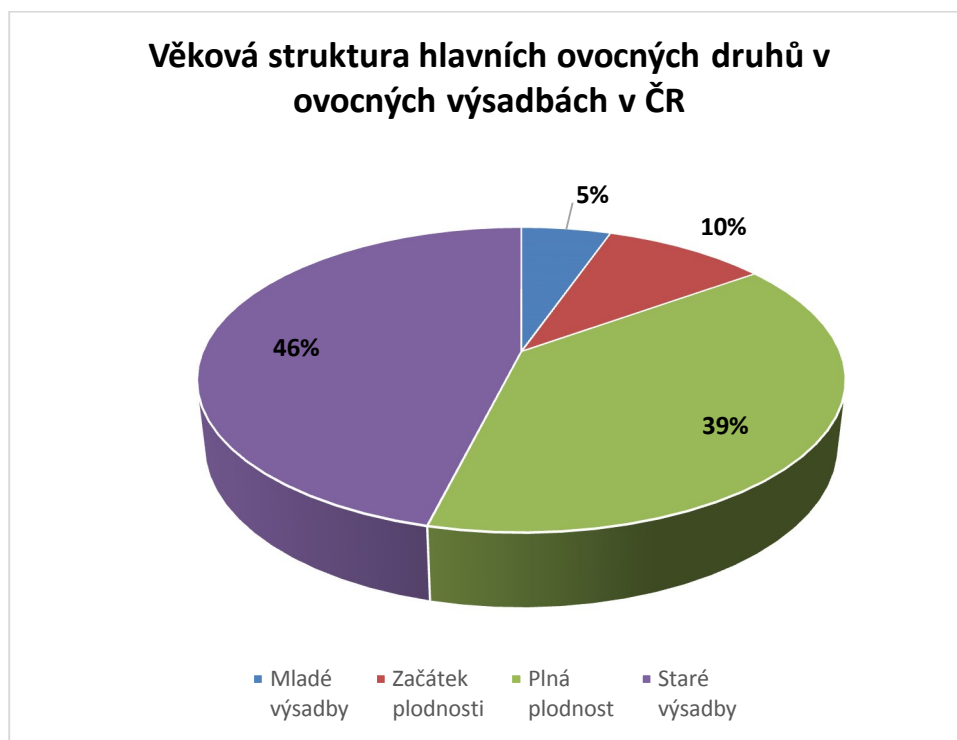
Ostatní druhy: mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, liska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník.

Jak je patrné z tabulky č. 40, tak největší koncentraci sadů nacházíme v oblasti jižní Moravy s 4 555 ha, která je následována Středními Čechy s 3 780 ha. Dále můžeme vyčíst, že největší plochy v rámci ovocnářství jsou výsadby jabloní, které podílově zaujímají 50 % veškerých sadů v ČR. Na druhém místě je výsadba slivoní (s 2 126 ha), dále výsadba višní.

V RS vedeme i věkovou strukturu našich sadů. Jak je vidět z grafu č. 7, tak naše výsadby sadů dle věku nejsou lichotivé. 46 % přestárých výsadeb není dostatečně obnovováno (5 % mladé výsadby a 10 % výsadby na začátku plodnosti). Jev přestárých výsadeb není vidět u všech našich hlavních pěstovaných druhů. Nejlépe na tom jsou výsadby slivoní ve fázi počátku plodnosti, které se rozkládají na 700 ha z celkové plochy slivoní. U slivoní se vyskytuje optimální obnova přestárých sadů a to kolem 1/3 z celkových ploch výsadeb daného druhu. Dalšími druhy, u kterých je vidět relativně dostatečná obnova, jsou výsadby hrušní a třešní. Z opačného hlediska se jeví výsadby broskvoní, meruněk, višní a rybízů, kde se nachází větší polovina výsadeb ve fázích plná plodnost a staré výsadby. U těchto druhů je nedostatečná obnova, např. u broskvoní dochází k postupné likvidaci ploch.

V registru sadů jsou zaznamenány nové výsadby sadů, které byly za rok 2014 v rozsahu 402 ha, tak i likvidace sadů o výměře 443 ha.

Graf 7: Věková struktura hlavních ovocných druhů v ovocných výsadbách v ČR

Každoročně jsou také prováděny odhady sklizní v termínech k 15. 6. a 1. 9. (pouze jádroviny) a konečná sklizeň ovoce. V roce 2014 se sklídilo z produkčních ploch sadů 152 464 tun ovoce, což s porovnáním s pětiletým průměrem se jeví jako mírně nadprůměrné. Navýšení bylo přibližně o 15 000 t ovoce. Z tabulky č. 41 vyčteme, že největší nárůst produkce byl u jabloní a třešní, a naopak největší pokles produkce byl u broskvoní způsobený především poklesem ploch za posledních pět let a stářím výsadeb. Data o sklizních se zasílají nejen na MZe, jak je tomu u statistik ploch, ale i do zahraničí např. WAPA (World Apple and Pear Association).

Tabulka 41: Porovnání skutečné sklizně ovoce za rok 2014 s 5letým průměrem sklizní

Druh	Roční sklizeň ovoce za rok 2014 (tuny)	5letý průměr sklizní 2009-2013 (tuny)	Srovnání sklizně v % (skutečnost 2014/5letý průměr)
Jabloně	130 902	113 186	116
Hrušně	3 758	5 132	73
Třešně	2 030	1 775	114
Višně	5 227	5 203	100
Meruňky	1 871	2 428	77
Broskve	893	1 989	45
Švestky	5 750	5 597	103

Druh	Roční sklizeň ovoce za rok 2014 (tuny)	5letý průměr sklizní 2009-2013 (tuny)	Srovnání sklizně v % (skutečnost 2014/5letý průměr)
Angrešt	1,64	0,43	378
Rybíz bílý a červený	1 524	1 745	87
Rybíz černý	481	474	102
Maliny, ostružiny	25,1	22,6	111
Celkem	152 464	137 554	111

3.4.2 Certifikace

3.4.2.1 Certifikace produkce chmele

Sklizeň chmele v roce 2014 (6 201,97 t) byla oproti roku 2013 vyšší o 16,36 %. Producenti chmele podali 115 žádostí o přidělení označovacích štítků, označovacího a plombovacího materiálu pro sklizeň chmele. Vydáno bylo 150 894 ks označovacích štítků s čárovými kódy.

Pro ověřování chmele bylo podáno 468 žádostí o ověření chmele a chmelových produktů. Ověřeno bylo 5 890 t chmele, což je o 2,31 % více než v roce 2013 a bylo vydáno 1 824 ks ověřovacích listin - certifikátů. Výše náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony prováděné při ověřování chmele činila 1 978 560 Kč. Správní poplatky činily celkem 179 500 Kč.

Pro kontrolu dodržování minimálních kvalitativních požadavků chmele pro certifikaci dle Nařízení Komise (ES) č. 1850/2006 bylo odebráno 70 vzorků.

3.4.2.2 Certifikace rozmnožovacího materiálu

V roce 2014 bylo podáno dodavateli 412 žádostí o uznání rozmnožovacího materiálu chmele, révy a ovocných rodů a druhů a 361 oznámení o rozsahu výroby rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů. U žádostí o uznání to představuje 11 448 množitelských porostů a u oznámení (tzv. CAC materiál) 7 863 množitelských porostů.

O uznání rozmnožovacího materiálu révy v roce 2014 požádalo 22 dodavatelů, o uznání a kontrolu rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů požádalo 153 dodavatelů a rozmnožovacího materiálu chmele 4 dodavatelé. Rozsah rozmnožování podle jednotlivých skupin množitelských porostů uvádí následující tabulka, ze které je patrné, že převládá uznávaný (certifikovaný) rozmnožovací materiál.

Tabulka 42: Rozsah rozmnožování dle skupin množitelských porostů

Druh	Žádost o uznání		CAC materiál		Celkem	
	Počet porostů	Ks sadby	Počet porostů	Ks sadby	Počet porostů	Ks sadby
Jahodník	190	1 539 428	181	5 108 814	371	6 648 242
KOŘENÁČE CHMELE	39	1 910 376	---	---	39	1 910 376
MALINÍK, OSTRUŽINÍK	106	125 377	228	193 230	334	318 607
MATEČNÉ ROUBOVÉ STROMY A KEŘE	1 762	49 704 (matek)	2 270	30 980 (matek)	4 032	80 684 (matek)
MNOŽITELSKÁ CHMELNICE	93	298 890	---	---	93	298 890
PODNOŽE GENERATIVNÍ A VEGETATIVNÍ	312	4 923 738	78	292 510	390	5 216 248
PODNOŽOVÁ VINICE	73	43 450 (matek)	---	---	73	43 450 (matek)
SELEKTOVANÁ VINICE	639	191 515 (matek)	---	---	639	191 515 (matek)
SAZENICE RÉVY	382	726 706	---	---	382	726 706
SEMENNÉ STROMY	48	2 311 (matek)	9	28 (matek)	57	2 339 (matek)
ŠKOLKAŘSKÉ VÝPĚSTKY K EXPEDICI	7 078	2 297 875	4 948	1 465 084	12 026	3 762 959
ZAŠKOLKOVANÉ PODNOŽE	726	2 207 917	149	224 806	875	2 432 723
CELKEM POROSTŮ	11 448	---	7 863	---	19 311	---

Produkce rozmnožovacího materiálu v roce 2014 podle druhů.**Tabulka 43: Počet produkováných podnoží**

Druh	Uznáno kusů
Broskvoň	60 200
Hrušeň	80 230
Jabloň	1 249 177
Kdouloň podlouhlá	64 029
Mahalebka	78 000
Mandloň	3 030
Meruňka	91 800
Meruzalka zlatá	1 066 536
Myrobalán	200
Ořešák vlašský	73 900
<i>Prunus x</i>	1 050 500
Réva	1 430 920
Slivoň	1 294 581
Třešeň	104 065

Tabulka 44: Produkce roubů a oček

Druh	Přihlášeno kusů	Uznáno kusů
Angrešt	15 305	180 020
Broskvoň	1 808	129 202
Hrušeň	6 555	128 901
Jabloň	13 211	313 556
Kdouloň podlouhlá	364	2 745
Mandloň	18	1 015
Meruňka	1 874	73 190
Ořešák vlašský	1 341	36 340
<i>Prunus x</i>	45	289

Druh	Přihlášeno kusů	Uznáno kusů
Réva	191 669	7 279 580
<i>Ribes</i> x	849	10 686
Rybíz bílý	3 642	43 108
Rybíz černý	10 203	132 222
Rybíz červený	11 755	150 946
Slivoň	8 112	222 348
Třešeň	3 283	96 991
Víšeň	900	23 223

Tabulka 45: Produkce školkařských výpěstků k expedici za rok 2014 a srovnání s rokem 2013.

Druh	Kusů 2014	Kusů 2013	Srovnání (v %)
Angrešt	245 852	216 102	113,8
Borůvka	326 906	327 351	99,9
Broskvoň	151 261	122 618	123,4
Hrušeň	197 773	220 110	89,9
Jabloň	1 301 913	1 366 031	95,3
Jahodník	6 648 242	6 647 167	100
Kaštanovník jedlý	2 990	2 350	127,2
Kdouloň podlouhlá	5 871	328	1 789,9
Líska obecná	9 674	4 985	194,1
Maliník	255 852	291 503	87,8
Mandloň	3 098	794	390,2
Meruňka	200 258	185 097	108,2
Ořešák vlašský	100 106	80 433	124,5
Ostružiník	72 155	43 070	167,5
Réva	726 706	396 777	183,2
Rybíz bílý	61 896	59 610	103,8
Rybíz černý	296 132	204 342	144,9

Druh	Kusů 2014	Kusů 2013	Srovnání (v %)
Rybíz červený	256 649	253 062	101,4
Slivoň	309 175	266 914	115,8
Třešeň	197 622	183 573	107,7
Višeň	86 308	50 575	170,7

Z uvedené tabulky vyplývá mírný meziroční nárůst školkařské produkce, u hlavních ovocných druhů velkého ovoce (broskvoň, hrušeň, jabloň, meruňka, slivoň, třešeň, višeň) je meziroční nárůst o 2 %, u drobného ovoce (angrešt, rybíz) je meziroční nárůst o 17,4 %.

3.4.3 Registrace a zkoušení odrůd

3.4.3.1 Registrace a zkoušení odrůd chmele

Bylo založeno 6 nových odrůdových pokusů s chmelem, a to 3 do nízkých konstrukcí a 3 do vysokých konstrukcí.

Zkoušky pro registraci nových odrůd a právní ochranu byly provedeny v 56 variantách.

Počet variant zkoušených odrůd po registraci v roce 2014 byl 214, což je o 4,46 % méně oproti roku 2013. Chemické rozborů byly provedeny u 80 vzorků chmele.

3.4.3.2 Registrace a zkoušení odrůd révy

V roce 2014 byla registrována moštová bílá odrůda s názvem Medea, kříženec odrůd Müller Thurgau x Tramín červený. Odrůda je právně chráněná, osvědčení o udělení ochranných práv bylo uděleno dvěma subjektům.

Na základě žádosti udržovatele byla zrušena registrace německé moštové modré odrůdy Domina.

V registračním řízení bylo ke konci roku 8 odrůd od 6 subjektů. Přerušeno registrační řízení bylo u 3 odrůd na základě žádosti žadatele o registraci a u 2 odrůd bylo registrační řízení vzato zpět.

Ověřovací zkoušky se prováděly u 32 odrůd moštových bílých, 26 odrůd moštových modrých, 9 stolních a 7 podnoží. Všechny odrůdy jsou vysázeny ve zkušební vinici ÚKZÚZ.

Součástí vysázené kolekce ve vinici je moštová modrá odrůda určená pro zkoušky odlišnosti uniformity a stálosti pro Švýcarsko.

Průběžně dochází k rozšiřování referenční kolekce révy. V roce 2014 byla zahájena výsadba odrůd na novém pozemku vinice Finsko viniční trať Načeratický kopec.

3.4.4 Kontroly

Kontroly Odboru trvalých kultur dosud nejsou součástí nařízení č. 882/2004. Při výběru subjektů ke kontrole a při plánování kontrol se nicméně dodržují základní principy výběru dle rizikovosti, společenského významu s tím, že je používán i náhodný výběr.

- administrativní kontroly - kontroly a ověřování materiálů a dokumentů, které se týkají kontrolované oblasti a žadatele. Pro potřeby kontrol se využívají Speciální registry (registr množitelských porostů, vinic, chmelnic a evidence sadů).
- kontroly na místě - ověřování originálních dokladů, pěstebních technologií a postupů a přímých dopadů těchto činností. Odběry vzorků a jejich vyhodnocování.

Oddělení chmele

Zaměstnanci Oddělení chmele provedli 78 kontrol u výsadby chmelnic (obnovy a nových porostů) a u výstavby nových chmelnic včetně kontroly připevnění evidenčních čísel.

Kontrola označování během sklizně byla provedena u 92 producentů z celkového počtu 115.

Oddělení registru vinic

Oddělení registru vinic provedlo v terénu kontrolu všech nově registrovaných vinic a další kontroly se uskutečnily na vinicích s oznámenou změnou odrůdy nebo plochy a ve vykloučených vinicích. Takto bylo zkontrolováno 434 pěstitelů.

Ve vztahu k předmětu podnikání výroby vína bylo provedeno 2027 administrativních kontrol subjektů a 239 kontrol bylo zaměřených na konkrétní zjištěné nedostatky. Na základě kontrol uváděných údajů pěstitelů a výrobců bylo zahájeno 30 sankčních správních řízení s vyměřenou pokutou ve výši 238 tis. Kč. Uděleno bylo 21 pokut o celkové výši 231 tis. Kč.

Dále byly prováděny kontroly způsobilosti půdních bloků s vinicemi v rámci dotací SAPS a kontroly půdních bloků/dílů pěstitelů zařazených do integrované produkce pěstování révy vinné v rámci agroenvironmentálních opatření. V tomto směru byl zkontrolován 1 pěstitel s 6 půdními bloky/díly půdních bloků.

Z pohledu plnění podávání povinných prohlášení bylo překontrolováno 109 subjektů podávajících žádost pro výplatu podpor na restrukturalizace a 247 subjektů, které podaly žádost o podporu na investice.

Oddělení vinohradnictví

Oddělení vinohradnictví zkontrolovalo 7 subjektů, které žádaly o prodloužení registrace 10 odrůd. Odrůdy byly registrovány v roce 2001. Doba registrace podle tehdy platného zákona byla 15 let. Odrůdy jsou registrovány do r. 2016 a v roce 2014, 2 roky před ukončením expirace, byla podána žádost o prodloužení.

Dále byla kontrolována druhá pokusná místa u odrůd v registračním řízení. Jednalo se o 7 pokusných míst, na kterých je vysázeno celkem 12 odrůd přihlášených k registraci.

V roce 2014 bylo u 14 odrůd moštových a 2 podnoží zažádáno zapsání dalšího udržovatele. Zápis byl proveden koncem roku po kontrole udržovacího šlechtění odrůd a šlechtitelské dokumentace.

Oddělení trvalých kultur

Pracovníci Oddělení trvalých kultur provádí inspekční činnost v oblasti ovocnářství jako delegované činnosti v rámci smlouvy o činnosti se SZIF. Kontroly řezů ovocných stromů a keřů provedli u 43 zemědělských podnikatelů (35 zemědělských subjektů – ovocné sady v režimu ekologického zemědělství a 8 subjektů – ovocné sady v režimu integrované

produkce ovoce). Kontroly byly provedeny vždy ve spolupráci s jinými organizačními útvary ÚKZÚZ, výsledky kontrol jsou zaznamenány v systému LPIS. Kontrolou bylo zjištěno porušení (nebyl proveden řez) u 4 subjektů.

Kromě vizuální kontroly zdravotního stavu pracovníci oddělení provádí i následnou kontrolu ověření deklarovaného zdravotního stavu laboratorními metodami, kdy v roce 2014 odebrali celkem 810 rostlinných vzorků ke stanovení zdravotního stavu metodou ELISA a 144 rostlinných vzorků ke stanovení zdravotního stavu metodou PCR. Výsledkem kontrol je, že zdravotní stav matečných rostlin zejména u CAC materiálu není v současné době dobrý a nelze se spoléhat pouze na vizuální kontroly.

V době prodeje školkařských výpěstků bylo provedeno celkem 58 kontrol při jejich uvádění do oběhu. Kontrolou byla zjištěna pouze drobná porušení.

3.4.5 Databanka analytických hodnot

Evropskou komisí byla v r. 1991 vytvořena Evropská databanka analytických hodnot vín za účelem harmonizace kontrolních rozborů v členských zemích EU. Databanka je vedena Společným výzkumným střediskem, kde jsou evidovány a shromažďovány výsledky izotopových rozborů, které jsou zasílány ze všech členských států.

Za ČR je kontaktní orgán MZe ČR, koordinátor je SZPI. V laboratoři SZPI jsou prováděny i klasické rozborů a od r. 2011 rozborů izotopové. Celně technická laboratoř Ministerstva financí ČR provádí izotopové rozborů od r. 2004.

Od r. 2004 je ÚKZÚZ pověřen prostřednictvím oddělení vinohradnictví plněním úkolů v oblasti databanky - zajišťuje odběr vzorků hroznů, vinifikaci, odeslání vzorků vín k rozborům a uchování vzorků. Množství vzorků, které má být pro databanku odebráno, je určeno nařízením (ES) a je to nejméně 20 v České republice. Komise zástupců systému databanky v ČR určila odběr 2 vzorků náhradních, celkem se v České republice odebírá 22 vzorků hroznů.

8. 4. 2014 bylo nalahvováno 22 vzorků vín ročníku 2013. Vína byla odeslána na Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci po 2 lahvích (1 l a 0,75 l) a jedna láhev (0,75 l) od vzorku pro Celně technickou laboratoř Generálního ředitelství cel Ministerstva financí pro izotopové a klasické analýzy.

Zahájení odběru vzorků hroznů r. 2014 bylo 10. 9. 2014, poslední vzorek hroznů byl odebrán 8. 10. 2014.

3.4.6 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci Odboru trvalých kultur v roce 2014 publikovali články v periodikách jako např. Chmelařství, Chmelařská ročenka, Zemědělec, Vinařský obzor, dále na portále e-Agri, podíleli se na tvorbě propagačních materiálů profesních svazů (Ovocnářská unie, Školkařský svaz).

Pro odbornou veřejnost byly uspořádány různé semináře a školení – např. setkání s producenty chmele, informace o registru vinic, přednášky o nových odrůdách révy vinné spojené s degustacemi, informace o legislativních pravidlech určujících proces výroby a uvádění do oběhu rozmnožovacího materiálu, seminář pokusníků OUS, Polní den ÚKZÚZ (Hradec nad Svitavou) atd.

V rámci novelizace a tvorby nových národních i evropských předpisů se zúčastnili pracovníci Oddělení registru vinic jednání na MZe a taktéž zasedání výboru Evropské komise pro SOT/Víno a EXPS pro víno v Bruselu. Zaměstnanci Oddělení trvalých kultur se pravidelně účastní jednání pracovní skupiny, složené z pracovníků ministerstva zemědělství, ÚKZÚZ a odborné veřejnosti, ohledně přijatelné regulace viru šarky švestky. Dále se pravidelně účastní připomínkového řízení k prováděcím předpisům k zákonu č. 252/1997 Sb., o zemědělství a podíleli se na tvorbě Zásad, kterými se stanovují národní dotační pravidla (technické a prostorové izoláty, restrukturalizace ovocných sadů). Závěrem roku 2014 se Oddělení trvalých kultur intenzivně podílelo na tvorbě nového ozdravovacího programu pro rozmnožovací materiál.

Pokud jde o spolupráci s ostatními úřady, pracovníci odboru spolupracují s platební agenturou SZIF, se SZPI, s Českou rozvojovou agenturou (realizace projektu Vybudování registru vín v Moldavské republice), se Sdružením šlechtitelů révy vinné, MENDELU v Brně, Střední odbornou školou a středním odborným učilištěm ve Znojmě, šlechtitelskými stanicemi a soukromými šlechtitelskými subjekty aj.

Oddělení trvalých kultur každoročně připravuje podklad k vydání Situačních a výhledových zpráv (Ovoce, Réva), poskytuje data o rozsahu školkařské výroby a o nově vysázených ovocných sadech Českému statistickému úřadu, provádí odhady sklizní ovoce, účastní se projektu „Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu“ v Bosně a Hercegovině.

Pracovníci odboru spolupracují taktéž se zahraničními subjekty např. s ÚKSÚP (Ústředný Kontrolní a Skúšobný Ústav Poľnohospodársky), s ÚKSÚP - Zkušební stanice Dolné Plachtince, s Bundessortenamt tj. německý odrůdový úřad, s Rebenvertrieb Kimmig-Schwarz GbR, s NÉBIH – odrůdový úřad v Maďarsku aj.

3.5 Ochrana proti škodlivým organismům

3.5.1 Metodické vedení v oblasti ochrany proti škodlivým organismům

V reakci na úpravy fyto-sanitárních předpisů EU byla zpracována a do praxe uvedena rozsáhlá novela vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů. Se změnami přinášenými touto novelou byli seznámeni jak zainteresovaní inspektoři, tak i veřejnost na stránkách ÚKZÚZ.

Odbor ochrany proti škodlivým organismům připravil celkem 7 nařízení ÚKZÚZ k ochraně proti zavlékání a šíření regulovaných škodlivých organismů, a to bázlivce kukuřičného, žlabatky *Dryocosmus kuriphilus*, dřepčíků rodu *Epitrix* škodících na bramboru, tesařika *Anoplophora chinensis*, bakterie *Xylella fastidiosa* a bakterie *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae*. Pro zemědělce byl zpracován a na internetových stránkách ÚKZÚZ publikován „Manuál pro pěstitele rozmnožovacího materiálu bramboru“.

Pro potřeby rostlinolékařských inspektorů byl upraven „Metodický postup k realizaci podpůrného programu 3.h) podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele“ a byly nově zpracovány metodické pokyny „Opatření k ochraně proti zavlékání a šíření háďátka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus*)“, „Postup při detekčním průzkumu výskytu škodlivých organismů v roce 2014“ a metodická pomůcka „Nepovinné detekční průzkumy v roce 2014“. Byl zrušen metodický postup „Opatření při zjištění výskytu škůdce *Tuta absoluta*“. Také byly publikovány Odborem metodické postupy k provádění monitoringu účinnosti Bt. kukuřice, metodický postup odběrů vzorků Bt-kukuřice v rámci

povinnosti dodržování pravidel koexistence, metodický postup při kontrolách dodržování zásad integrované ochrany rostlin a metodický postup při kontrolách skladů rostlinných komodit.

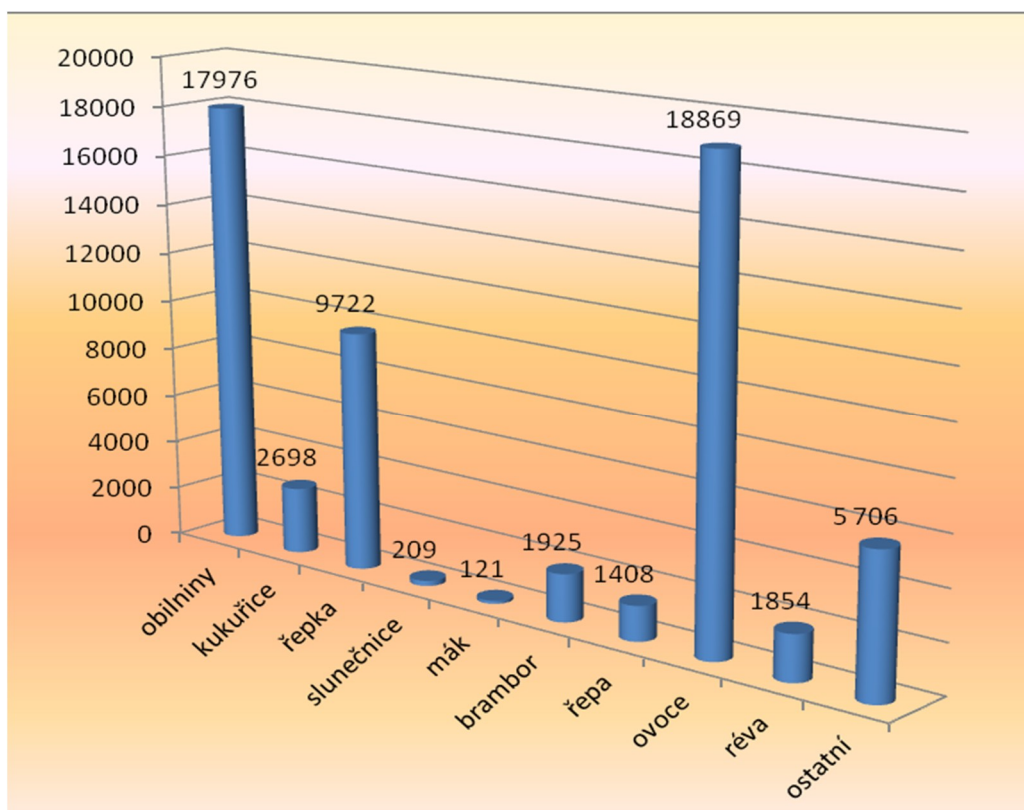
Při detekčním průzkumu výskytu regulovaných a nových škodlivých organismů v roce 2014 byl poprvé na území ČR zjištěn výskyt octomilky *Drosophila suzukii*.

Odbor v roce 2014 řešil ve správním řízení celkem 17 žádostí o povolení dovozu, přemístění a použití regulovaných škodlivých organismů k pokusným, vědeckým a šlechtitelským účelům, na základě kterých bylo vydáno 5 rozhodnutí o povolení dovozu, 5 rozhodnutí o povolení přemístění a 7 rozhodnutí o povolení použití karanténního materiálu.

Odbor ochrany proti škodlivým organismům pro potřeby ÚKZÚZ vydal 6 oprávnění k přemístění karanténního materiálu.

Dále se Odbor metodicky podílel na monitoringu výskytu škodlivých organismů, včetně plevelů a monitoringu výskytu invazních druhů rostlin. Odborem ochrany proti škodlivým organismům byly provedeny kontroly dodržování pravidel koexistence (*Bt* kukuřice), kdy počet kontrolovaných podniků byl 2 - bez závad a počet kontrolovaných porostů byl 69. Počet kontrolovaných podniků při kontrole dodržování zásad IOR byl 95 - vše bez závad. Pro účely monitoringu škodlivých organismů byl počet založených pozorovacích bodů 1 176, počet pozorování na pozorovacích bodech byl 53 334, počet náhodných průzkumů byl 7 154 a celkový počet pozorování byl 60 488 (viz graf č. 8). Co se týká monitoringu zaplevelení, byl počet pozorovacích bodů 373. Při monitoringu invazivních rostlin byl počet pozitivních nálezů 134 (130 – bolševník velkolepý).

Graf 8: Počet pozorování ŠO v roce 2014 v rámci vybraných rostlinných komodit

3.5.2 Diagnostika škodlivých organismů

Diagnostika škodlivých organismů byla i po sloučení SRS a ÚKZÚZ zajišťována prostřednictvím Odboru diagnostiky (ODIA), který pro tuto oblast plní rovněž funkci národní referenční laboratoře. Diagnostické laboratoře (DL) provádějí a koordinují zejména rostlinolékařskou diagnostiku podle působnosti, která je stanovena zákonem. Hlavní náplní odboru byla komplexní diagnostika škodlivých organismů a poruch rostlin včetně určování patotypů a kmenů vybraných škodlivých organismů. V neposlední řadě také pracoviště Odboru diagnostiky zajišťují úřední testování rezistence odrůd a novošlechtění rostlin proti vybraným škodlivým organismům a provádějí veškeré úkony spojené s pověřováním referenčních laboratoří, které projeví zájem o výzvy k diagnostice škodlivých organismů.

V rámci odboru byla zajišťována laboratorní diagnostika ve dvou odděleních DL H. Brod a Olomouc a referátě DL Praha, kdy součástí DL Olomouc bylo i geograficky odloučené pracoviště referátu monitoringu letu mšic v Opavě.

V uvedených pracovištích bylo v průběhu roku přijato a zpracováno téměř 6,5 tisíce vzorků pro laboratorní diagnostiku. Laboratoře pracovaly i na stovkách vzorků pro účely kruhových testů, validací nebo jiných ověřování, či při zavádění nových diagnostických metod. Ze světelného lapače bylo v DL Olomouc rozborováno 214 vzorků (denních úchytů). Při všech těchto diagnostických pracích bylo provedeno na 10 tisíc testů, které bylo nutno vykonat k dosažení konečných výsledků prezentovaných příslušnými protokoly, v řadě případů se značkou ČIA akreditovaných zkušebních laboratoří. Jednotliví specialisté odboru se aktivně podíleli na vzdělávání pracovníků ústavu např. tradičním diagnostickým školením nových pracovníků, ale i spoluúčastí na dalších vzdělávacích akcích a to vlastních či akcích dalších institucí. Svoji práci prezentovali na odborných seminářích či konferencích doma i v zahraničí formou příspěvků či posterů. Nezanedbatelná byla i publikační činnost v odborných i vědeckých periodických často i formou kolektivního autorského zapojení. K popularizaci odborných poznatků pak přispěla řada odborných materiálů ke konkrétním škodlivým organismům připravená specialisty odboru a technicky zajištěná ústavní tiskárnou. Mnohé z nich byly prezentovány i na veřejně dostupných na webových stránkách. Zastoupení specialistů v diagnostických panelech EPPO bylo téměř napříč všemi odbornostmi - konkrétně v nematologii, mykologii, bakteriologii, virologii a entomologii.

Tabulka 46: Počty vzorků zpracovaných v roce 2014 v laboratořích ODIA

Pracoviště	vzorky	testy
OdDL Havlíčkův Brod	1 865	2 970
Referát DL Praha	309	454
Ref. monit. letu mšic Opava	1 322	122 tis. ks
OdDL Olomouc	2 960	6 482
<i>Bakteriologie</i>	325	867
<i>Entomologie</i>	630	630
<i>Mykologie</i>	809	1 113

Pracoviště	vzorky	testy
<i>Nematologie</i>	605	1 277
<i>Virologie</i>	591	1 640
<i>Biochemie</i>		1 100
ODIA	6 456	9 906

3.5.2.1 Účast v mezilaboratorních testech

Všechna pracoviště odboru se účastnila mezilaboratorních testů. Jednalo se o mezilaboratorní porovnání (partner: NÉBIH, Pécs, Maďarsko), které bylo zaměřeno na detekci a identifikaci bakterií *Erwinia amylovora*, *Clavibacter michiganensis* subsp. *michiganensis* a *Pantoea stewartii* testy imunofluorescenční mikroskopií, identifikací pomocí plynové chromatografie a metodami PCR. Od organizátora testu Detection of *Clavibacter michiganensis* subsp. *michiganensis* in tomato seeds (Geves, Francie) se výsledky očekávají. Každoročně se prokazuje úspěšná účast v mezilaboratorní porovnávací zkoušce pořádané ústavním Oddělením mezilaboratorních porovnávacích zkoušek v detekci viru mozaiky jabloně metodou ELISA. Také „Kruhový test na PCR detekci a identifikaci bakterie *Erwinia amylovora*“ ve vzorcích DNA od ÚKSÚP Bratislava splnil očekávání. Laboratoře se účastnily i testu na sněti rodu *Tilletia*, který organizoval VÚRV Ruzyně. Do testu na háďátka rodu *Globodera* pořádaný referátem nematologie Olomouc se zapojili ostatní kolegové odboru. Naopak v rámci pověřování to byla příprava porovnávacích testů na PCR detekci fytoplasem (vzorky na proliferaci jabloně) pro tři externí zájemce o diagnostiku.

3.5.2.2 Akreditace diagnostických laboratoří

Laboratoře Odboru diagnostiky jsou akreditované od roku 2008. V současné době se nachází v druhém reakreditačním cyklu s platností aktuálního Osvědčení o akreditaci do ledna 2016.

Na samém počátku roku proběhla v diagnostické laboratoři Olomouc pravidelná dozorová návštěva pracovníků Českého institutu pro akreditaci. Při této dozorové návštěvě bylo posouzeno plnění 9 systémových a 5 odborných kritérií normy ČSN EN ISO/IEC 17025, všechny bez připomínek.

V laboratoři byly formou pohovoru s odpovědnými pracovníky posouzeny dvě akreditované metody zkoušení. Na základě všech zjištění odborný posuzovatel konstatoval, že všechny prověřené osoby jsou náležitě kvalifikovány, dostatečně zkušené a mají dobré znalosti v daném oboru (v závislosti na přidělených odpovědnostech). Celkem byly posuzovateli provedeny 4 vertikální audity na konkrétních vzorcích. V průběhu posuzování nebyla zjištěna žádná neshoda a nebyla uložena žádná doporučení. Zkušební laboratoř dodržuje smluvní závazky vyplývající z akreditace, má na provádění akreditovaných zkoušek odpovídající technické vybavení, zkušební postupy a způsobilé pracovníky.

V souvislosti s posouzením změny právní subjektivity laboratoře dané sloučením bývalé SRS s ÚKZÚZ bylo konstatováno, že zavedený systém managementu laboratoře je i nadále

funkční a udržován na odpovídající úrovni v souladu s požadavky akreditační normy. Nezávislost, nestrannost a důvěryhodnost laboratoře nebyly žádným způsobem zpochybněny.

Proces pověřování výkonem odborné činnosti referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů

Od roku 2012 se Odbor diagnostiky připravoval na proces pověřování výkonem odborné činnosti referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů.

V současné době jsou zveřejněny na webu organizace tři výzvy k podání žádosti o pověření pro diagnostiku: háďátka bramborového (*Globodera rostochiensis*) a háďátka nažloutlého (*Globodera pallida*), *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (původce bakteriální kroužkovitosti bramboru) a *Ralstonia solanacearum* (původce bakteriální hnědé hniloby bramboru a rajčete) a *Candidatus Phytoplasma mali* (syn: Apple proliferation phytoplasma) původce fytoplazmové proliferace jabloně a *Plum pox virus* (původce virových neštovic slivoně a dalších peckovin).

Na přelomu roků 2014 a 2015 bylo evidováno 5 laboratoří pověřených výkonem odborné činnosti referenční laboratoře – jednu pro diagnostiku *Candidatus Phytoplasma mali* a *Plum pox virus*, jednu pro diagnostiku *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum* a tři pro diagnostiku háďátka bramborového (*Globodera rostochiensis*) a háďátka nažloutlého (*Globodera pallida*). V procesu kontroly je v současné době dalších 5 laboratoří, z toho dvě pro diagnostiku *Candidatus Phytoplasma mali* a *Plum pox virus*, jedna pro diagnostiku *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum* a dvě pro diagnostiku háďátek: bramborového (*Globodera rostochiensis*) a nažloutlého (*Globodera pallida*).

3.5.3 Zkušebnictví

Činnost Referátu zkušebnictví v roce 2014 byla zaměřena především na ověřování metod integrované ochrany rostlin (IOR) na maloparcelkových pokusech v rámci pracoviště v Olomouci. Při této činnosti Referát zkušebnictví, obdobně jako v předchozích letech, úzce spolupracoval s kolegy z Oddělení metod integrované ochrany rostlin v Brně po stránce metodické, i při vlastním hodnocení.

Rok 2014 byl v lokalitě Olomouc – Holice podprůměrný z hlediska srážek zejména v období květen až červen. Období od druhé poloviny července až do září bylo spíše srážkově nadprůměrné. První výskyty mandelinky bramborové v porostu brambor byly zjištěny v poslední dekádě května, v pokusné ploše se rozšiřovala pomalu a nerovnoměrně. První slabý výskyt plísňe na rajčatech byl zjištěn počátkem měsíce srpna, na porostu brambor se v průběhu vegetace plíseň nevyskytla. První slabý výskyt plísňe na okurkách byl zjištěn přibližně v polovině července. Padlí na tykvích se vyskytlo koncem července. V porostu kedluben byl zjištěn první silnější výskyt molice vlašovičnickové v letních měsících, přibližně od konce července.

V rámci své činnosti Referát zkušebnictví, obdobně jako v minulých letech, spolupracoval nejen s pracovišti ÚKZÚZ, ale i s dalšími organizacemi zabývajícími se problematikou ochrany rostlin.

3.5.3.1 Podpora metod integrované ochrany rostlin

Po vyhodnocení loňského pokusu byl i v tomto roce pro srovnání založen pokus zaměřený na sledování vlivu účinku aplikací chemických a biologických přípravků na mandelinku bramborovou (*Leptinotarsa decemlineata*). Jednalo se o variantu pokusu s chemickou ochranou, s biologickou ochranou a variantu pokusu, kde byla sledována kombinace chemických a biologických přípravků na ochranu rostlin. Pozornost byla věnována i případnému vlivu prováděné ochrany proti mandelince bramborové na necílové užitečné organismy v porostu brambor.

V roce 2014 probíhaly pokusy zaměřené i na ověření biologické účinnosti fungicidních přípravků na ochranu rostlin, a to u bramboru na plíseň bramboru (*Phytophthora infestans*), u rajčete na plíseň rajčete (*Phytophthora infestans*), u okurky na plíseň okurky (*Pseudoperonospora cubensis*) a u tykve na padlí (*Sphaerotheca fuliginea*, *Erysiphe cichoracearum*). U fungicidních pokusů byla porovnávána účinnost chemických přípravků s přípravky biologickými (na bázi přírodních olejů), popřípadě jejich kombinace. Konečně se jednalo o pokus na sledování biologické účinnosti vybraného sortimentu biologických a chemických zoocidů na molici vlašovičnickovou (*Aleurodes proletella*) v porostu kedluben.

3.5.4 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

ODIA

Získané poznatky a výsledky diagnostiky jsou různými formami předkládány odborné i další veřejnosti v tuzemsku i zahraničí. Pracovníci odboru publikovali 12 příspěvků v odborných periodikách (Rostlinolékař, Úroda, Agromanuál, Lesnická práce, Zemědělec). Kolektivní práce se zahraničním spoluautorským zastoupením vyšla v časopise Nematology. Osvětě o nových škodlivých organismech přispěly i tři listovky se zaměřením na škodlivé organismy. Byl vydán 1. díl publikace „Mšice - Malý atlas do ruky“, jehož další části se v současné době připravují. V průběhu roku byla na ústavním webu publikována aktuální sdělení. Ve vegetačním období byla pravidelně jedenkrát týdně zveřejňována na ústavním webu vydání Aphid Bulletinu. Odborná informace o problematice monitorování letu mšic se objevila také v Newsletteru MZe. Dále bylo vypracováno i několik posudků metodik, projektů či jejich výročních zpráv předložených výzkumnými ústavu či univerzitami.

Interně pro pracovníky ústavu proběhlo už tradiční diagnostické školení nových inspektorů vzorkujících pro diagnostiku. Další akce pak byly: instruktáž k odchyťům háďátka borovicového a specializované školení na diagnostiku háďátka bramborového a nažloutlého. Diagnostici odboru přispěli aktivně na dalších akcích v ČR (Současné možnosti identifikace rostlinných patogenů, Q-PCR workshop in forest pathology, Micromyco) či v Turecku, kde byla představena a prezentována naše diagnostika na úrovni nematologické specializace.

Často oboustranná spolupráce probíhá s řadou především výzkumných pracovišť, ústavů a univerzit. Vzájemně byly poskytovány referenční materiály (MENDELU, UP Olomouc, Česká sbírka mikroorganismů, VÚRV, VŠÚO Holovousy, Zemědělský výzkum Troubsko, ÚEB a ÚACH AV ČR, Ústav půdní biologie, německá DSMZ), byly konzultovány metody diagnostiky či zajišťována vzájemná confirmace vzorků. Všechny specializace jednotlivých skupin škodlivých organismů mají své zastoupení členy v diagnostických panelech EPPO, kde se podílely zejména na tvorbě a aktualizaci diagnostických protokolů a získávaly tak cenný přístup k nejnovějším poznatkům v oboru. Příkladné bylo aktivní zapojení nematologie v expertní skupině Task Force on the Control of *Bursaphelenchus xylophilus*. Významnější

výměna poznatků z pohledu zahraniční spolupráce dále probíhá např. s NRL Wageningen v Nizozemsku, Nematlab Universidade Évora (Portugalsko), CIMMYT a ICARDA v Ankaře (Turecko), v diagnostice mšic pokračuje spolupráce s RIS Harpenden v Anglii a Landespflanzenschutzamt Mecklenburg – Vorpommern v Německu případně s pracovišti spolupracujícími na mezilaboratorním testování.

Ve stadiu příprav je zapojení diagnostického pracoviště v Opavě do nástupnického projektu již ukončeného projektu „EXAMINE“ (EXploitation of Aphid Monitoring in Europe).

OOŠO

Publikační činnost

Odborem byly vydány 2 informační letáky o nových škodlivých organismech (tmavka *Eurytoma schreineri* a pilatka *Nematus lipovskyi*).

Bylo publikováno 24 článků a příspěvků v časopisech a na internetových stránkách ÚKZÚZ. Dále zaměstnanci Odboru poskytli veřejnosti celkem 31 přednášek a vypracovali 4 odborné posudky certifikovaných metodik pro zemědělskou praxi a 10 dalších odborných stanovisek. Odbor ochrany proti škodlivým organismům vypracoval vyhodnocení dat z monitoringu ŠO pro veřejnost a zpracoval 5 souhrnných zpráv umístěných na internetových stránkách ústavu.

Účast na akcích

Zaměstnanci odboru se zúčastnili řady akcí s odbornou tematikou, jako jsou Rostlinolékařské dny, Ovocnářské dny, Zelinářské dny, sympóziu firmy Dow AgroSciences, Polní den na Zkušební stanici ÚKZÚZ v Čáslavi – Filipově, odborné semináře Ústředního bramborářského svazu, odborné přednášky k problematice patogenů rodu *Phytophthora* a *Cryphonectria parasitica*. V rámci odborného vzdělávání se zaměstnanci zúčastnili kurzu diagnostiky a zahraničních kurzů k využití systému TRACES při dovozu živých rostlin (Španělsko) a k novým a nově vznikajícím rizikům pro zdraví rostlin (Estonsko). Dále se zaměstnanci zúčastnili Panelu EPPO on Invasive Alien Plants (Irkutsk RF) a důležitého workshopu na IPM v Berlíně. Ředitelka Odboru ochrany proti škodlivým organismům se pravidelně zúčastňuje zahraničních jednání na úrovni pracovní skupiny pro hlavní rostlinolékařské úředníky a dalších jednání na úrovni Rady EU, dále mezinárodního jednání Panelu EPPO pro fytosanitární opatření, celosvětové konference pro fytosanitární opatření a také se pravidelně zúčastňuje zasedání Rady EPPO konané každoročně v září.

Spolupráce s ostatními úřady a institucemi

V rámci resortu měl Odbor ochrany proti škodlivým organismům expertní zastoupení v Pracovní skupině ke zpracování národního stanoviska k nastavení budoucích fytosanitárních požadavků EU na regulaci viru šarky švestky a podílelo se přípravě „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných dřevin, révy a chmele“.

V mezirezortní spolupráci měl odbor expertní zastoupení při jednání Vědeckého výboru fytosanitárního a životního prostředí a v Pracovní skupině k problematice invazních nepůvodních druhů, která řešila na národní úrovni přípravu a implementaci nařízení EP a Rady o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. Ve spolupráci s VÚKOZ byla řešena problematika šíření a dopadů invazního patogena *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v ČR. Odbor spolupracuje s výzkumnými ústavu, plodinovými svazy a zemědělskými univerzitami a také s organizacemi AOPK, ČSR, ČHMÚ

aj. Zaměstnanci odboru se podílí a spolupracují při tvorbě rostlinolékařské legislativy s MZe, komunikují se zahraničními organizacemi a orgány EU v oblasti IOR.

Mezinárodní spolupráce

EU

Odbor ochrany proti škodlivým organismům měl expertní zastoupení v Pracovní skupině EK pro aktualizaci příloh směrnice Rady 2000/29/ES, Pracovní skupině Rady pro zdraví rostlin - Ochrana a inspekce a ve Stálém výbor EK pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva/ Rostlinolékařské sekci a připravoval instrukce, zprávy a odborná stanoviska k projednávané problematice.

Časově a odborně náročné bylo zapojení do procesu utváření nové fyto-sanitární legislativy EU a souvisejících předpisů (především Nařízení EP a Rady o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, Nařízení EP a Rady, kterým se stanoví pravidla pro řízení výdajů v oblasti potravinového řetězce, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a zdraví rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin, a dalších) formou projednávání a připomínkování návrhů nařízení, při přípravě rámcových pozic pro Parlament ČR, podkladů pro české poslance EP apod.

Odbor zpracoval 3 oznámení o výskytu škodlivých organismů nových pro území ČR a o přijatých opatřeních proti jejich šíření a 2 oznámení o zadržení dodávky nebo záchytu škodlivého organismu v dodávce z členského státu EU (vnitřní trh) v systému EUROPHYT. Dále poskytovalo údaje vyžádané v dotaznících EK a EFSA, týkající se sledování nových rizik na území ČR, výskytu regulovaných škodlivých organismů na území ČR a návrhů EK na změny regulace vybraných škodlivých organismů.

Odbor zpracoval odborné jazykové korektury českých verzí předpisů EU a stanoviska k návrhům předpisů EU (prováděcí rozhodnutí Komise k *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae*, *Anoplophora chinensis*, *Xylella fastidiosa*, *Epitrix*, *Dryocosmus kuriphilus*, *Diabrotica virgifera*).

EPPO

Odbor ochrany proti škodlivým organismům má expertní zastoupení v Pracovní skupině EPPO pro karanténní škodlivé organismy v lesnictví, v Pracovní skupině EPPO pro fyto-sanitární opatření a při jednání stálých členů expertních pracovních skupin EPPO pro přípravu analýz rizik škodlivých organismů. Bylo zpracováno stanovisko k analýze rizika pro tesařika *Aromia bungii*. Byla odeslána 3 oznámení o prvních nálezech škodlivých organismů *Drosophila suzukii*, *Phytophthora rubi* a *Rhagoletis cingulata* na území ČR.

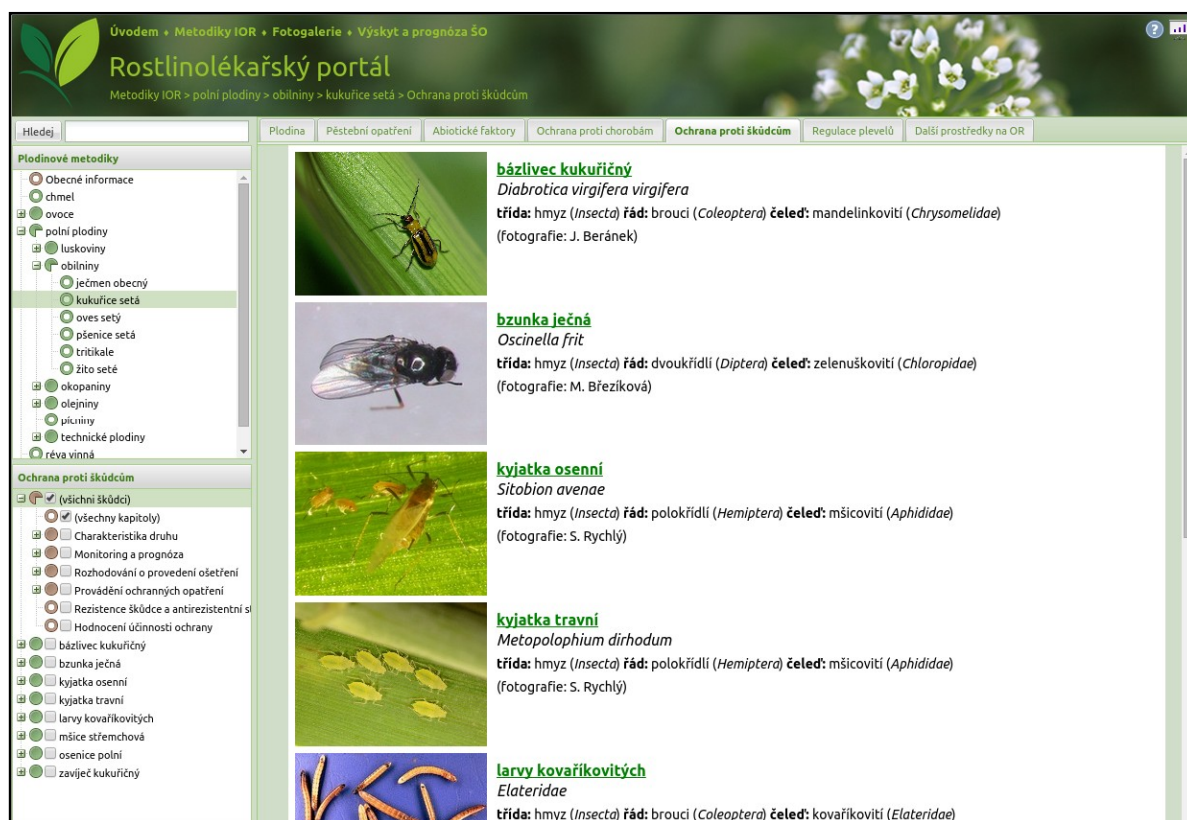
Třetí země

Pro rostlinolékařskou službu Malajsie byly zpracovány podklady pro zpracování analýzy rizika, které představuje dovoz hraněného dřeva dubu a jasanu z ČR.

Odborná správa speciálních programů

Jedná se především o Modul IS Monitoring – výskyt a prognózy výskytu škodlivých organismů na území ČR a to celkem 6 aplikací. Dále se odbor podílí na správě portálu e-agri, aplikace EPH. Významným přínosem bylo spuštění Rostlinolékařského portálu v červenci 2014.

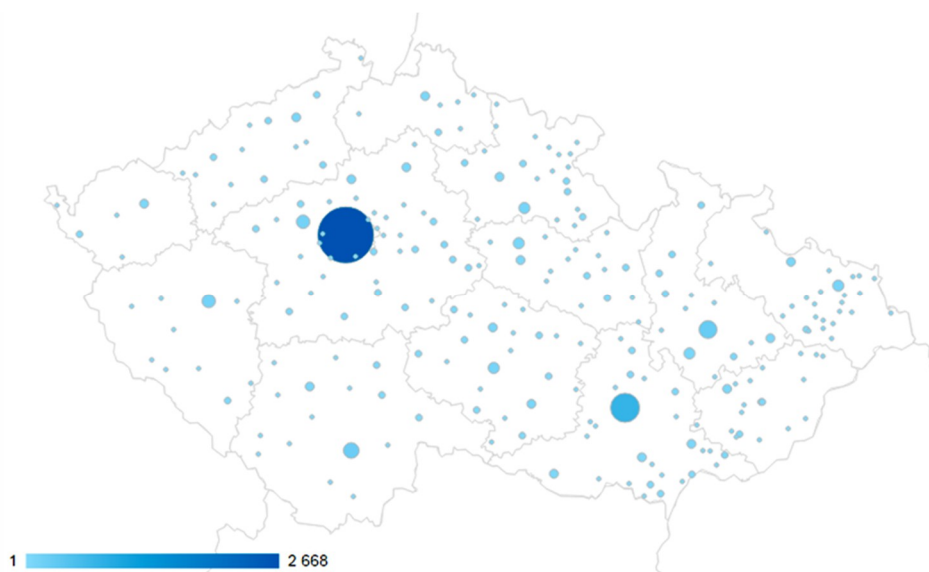
Obrázek 3: Rostlinolékařský portál – ukázka

Návštěvnost RLP (VII/2014 – I/2015)

- počet uživatelů: 3 797
- počet zobrazených stránek: 80 270
- přístup z 244 měst a obcí (viz mapa)

Obrázek 4: Mapa přístupů k Rostlinolékařskému portálu

3.6 Přípravky na ochranu rostlin

3.6.1 Povolování přípravků na ochranu rostlin

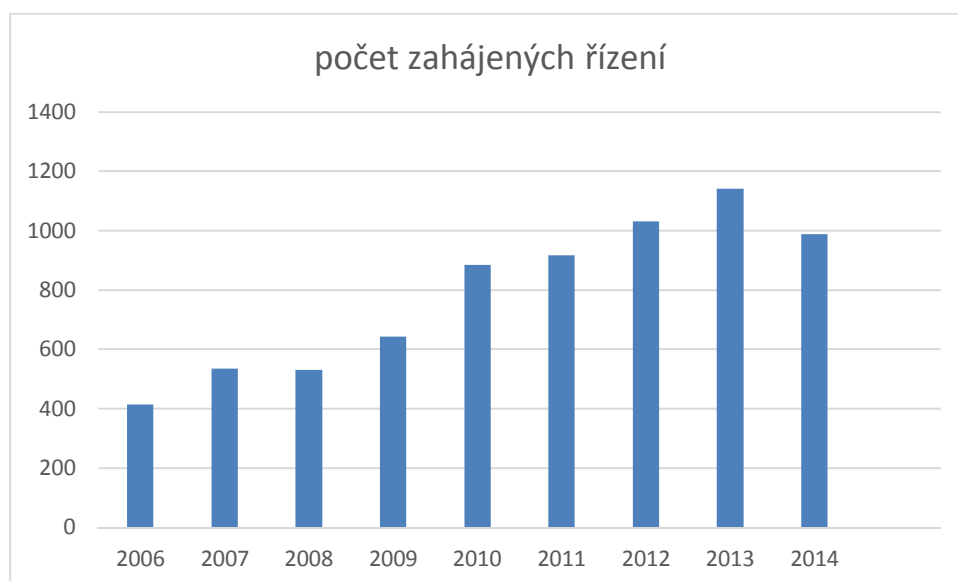
Povolovací proces má dva stupně, schválení účinné látky Evropskou komisí a povolení přípravku v jednotlivých členských státech. Aby mohl být přípravek v České republice prodáván a používán, musí být stejně jako ve všech ostatních zemích Evropské unie povolen národním registračním úřadem, kterým je ÚKZÚZ, Odbor přípravků na ochranu rostlin.

Odbor přípravků na ochranu rostlin v roce 2014 vyřídil 408 žádostí o povolení nebo změnu povolení přípravků a dalších prostředků. Žadostí o zápis dalšího prostředku do úředního registru nebo změnu v zápise bylo vyřízeno 35. Schválení plánu letecké aplikace a povolení mimořádné letecké aplikace bylo vyřízeno celkem 6.

Tabulka 47: Rozhodnutí vydaná v rámci procesu národního systému povolování v roce 2014

Rozhodnutí vydaná v procesu národního systému povolování	
Povolení přípravku	
Nový přípravek	28
Nový přípravek - vzájemné uznávání	26
Nový přípravek – další obchodní jméno	35
Změna povolení	309
Zrušení povolení	10
Zápis dalšího prostředku do úředního registru	
Nový prostředek	10
Změna v zápisu	25
Zrušení zápisu	0
Povolení letecké aplikace přípravku	
Schválení plánu letecké aplikace	3
Povolení mimořádné letecké aplikace	3
Povolení přípravku k řešení mimořádných stavů v ochraně rostlin formou nařízení ÚKZÚZ (tzv. výjimka na 120 dnů)	
	3

Graf 9: Počet zahájených řízení

Účinná látka přípravku (tj. chemická látka nebo mikroorganismus, který působí účinek) musí být schválena Evropskou komisí. Podmínkou schválení je podání žádosti o posouzení a předložení odpovídající dokumentace v některé členské zemi Evropské unie. Odbor přípravků na ochranu rostlin obvykle hodnotí 2 – 4 účinné látky za rok jako zpravodaj, za rok 2014 se jednalo o 2 účinné látky.

Před povolením přípravku musí být prokázáno, že jeho použití je bezpečné a účinné. Bezpečnost použití prokazuje žadatel předepsanými studiemi, které si je povinen nechat provést v laboratořích akreditovaných podle norem OECD. Posouzení vlivu používání přípravků na ochranu rostlin na zdraví člověka spadá do kompetence Ministerstva zdravotnictví.

Na tomto hodnocení nových přípravků spolupracují členské země v rámci tzv. zón. Jedna z členských zemí provádí hodnocení (tzv. zonální zpravodaj), ostatní země závěry hodnocení kontrolují a připomínkují. Odbor provedl za rok 2014 celkem 16 hodnocení jako zonální zpravodaj a připomínkoval kolem 24 zpráv o posouzení přípravku.

Tabulka 48: Rozhodnutí v procesu zonálního systému povolování

Rozhodnutí vydaná v procesu zonálního systému povolování	
<i>ČR je zonálním zpravodajským státem</i>	
Nový přípravek	13
Změna v povolení přípravku	3
<i>ČR je dotčeným členským státem</i>	
Nový přípravek	18
Změna v povolení přípravku	6

V roce 2014 bylo odborem přípravků na OR vybráno na správních poplatcích celkem 1 188 585 Kč, z toho bylo 75 285 Kč uhrazeno kolkovými známkami a 1 113 300 Kč bylo uhrazeno převodem na účet ÚKZÚZ. Za činnost povolování přípravků bylo v roce 2014 vyfakturováno celkem 24 551 410 Kč, z toho za povolování souběžných obchodů částka 377 400 Kč.

Tabulka 49: Povolení k souběžnému obchodu

Počet povolení vydaných k souběžnému obchodu	
Povolení souběžného obchodu pro obchodní použití	77
Povolení souběžného obchodu pro vlastní potřebu	84
Změna povolení	237
Zrušení povolení	82

Řada plodin pěstovaných v menším rozsahu zůstává žadateli o povolení opomíjena a možnosti ochrany jsou u nich omezené. Odbor POR zaměřuje svou činnost i na tuto oblast a ročně ve spolupráci s pěstitelskými sdruženími a výzkumnými ústavy vydává kolem 30 – 40 takových povolení. V roce 2014 bylo vydáno 45 povolení rozšířeného použití přípravku formou nařízení ÚKZÚZ.

3.6.2 Osvědčování způsobilosti pracovat podle zásad GEP

Odbor osvědčuje způsobilost zkušebních organizací testovat přípravky na ochranu rostlin v souladu se Správnou experimentální praxí a zajišťuje dozor nad činností těchto pracovišť. Pouze výsledky získané zkušebními s osvědčením GEP mohou být v České republice nebo v jiných členských zemích Evropské unie využity jako dokumentace pro posouzení biologické účinnosti při povolování přípravku.

V roce 2014 bylo provedeno 17 kontrol dodržování zásad Správné experimentální praxe. Oproti předchozímu roku nebylo zjištěno závažné pochybení.

3.6.3 Postregistrační kontrola přípravků

Postregistrační kontrolu přípravků, tedy distribuci, prováděly v roce 2014 v rámci ÚKZÚZ jednotlivá oddělení Odboru kontroly zemědělských vstupů a Oddělení postregistrační kontroly Odboru přípravků na ochranu rostlin.

V rámci postregistrační kontroly bylo v roce 2014 odebráno 36 vzorků přípravků. Vzorky přípravků se odebírají za účelem podrobení se laboratorní kontrole k ověření souladu přípravku s podmínkami uvedenými v rozhodnutí o povolení.

Jednalo se jednak o vzorky uvedené v Plánu postregistrační kontroly pro rok 2014, ale také o vzorky odebrané na podnět, u kterých bylo podezření, že jejich složení neodpovídá podkladům předloženým na ÚKZÚZ v rámci řízení o povolení přípravku.

Z celkového počtu vzorků přípravků odebraných pro laboratorní kontrolu bylo 14 vzorků přípravků ze souběžného obchodu.

U odebraných vzorků přípravků se ověřuje, zda jejich vlastnosti a složení splňují požadavky předepsané specifikace, u vzorků přípravků ze souběžného obchodu je navíc prováděno srovnání s vlastnostmi a složením příslušných referenčních přípravků.

V roce 2014 byly na základě analýz vydány 4 úřední opatření (ÚO) a 4 nařízení o mimořádných rostlinolékařských opatřeních.

Případy, kdy analyzované přípravky svými vlastnostmi neodpovídaly podkladům předloženým na ÚKZÚZ v rámci řízení o povolení přípravku, byly vyhodnoceny jako uvedení nepovoleného přípravku na trh (viz čl. 28 odst. 1 nařízení EP a Rady č. 1107/2009).

Ve čtyřech případech byl za výše uvedený správní delikt podán podnět Oddělení legislativnímu a právnímu k uložení pokuty.

Agendu odebraných vzorků přípravků řešilo v roce 2014 v rámci ÚKZÚZ Oddělení postregistrační kontroly, které také provedlo celkem 24 kontrol držitelů povolení nebo distributorů přípravků. Z těchto kontrol vyplynuly 3 ÚO a jeden podnět k řízení o pokutě.

Oddělení postregistrační kontroly v roce 2014 také zhodnotilo 351 přijatých návrhů návodů použití a označování přípravků před prvním uvedením na trh na základě vydaného povolení a při každé změně povolení. Nedostatky v označování byly projednávány s držiteli povolení a opravené návrhy zveřejněny na webových stránkách ÚKZÚZ.

Dozor nad obchodním skladováním a uváděním přípravků na ochranu rostlin na trh u distributorů především prováděli pracovníci Odboru kontroly zemědělských vstupů.

Inspektoři jednotlivých oddělení Odboru kontroly zemědělských vstupů provedli v roce 2014 584 kontrol distributorů přípravků. Mezi nejčastější typy závad patřil prodej a skladování přípravků s prošlou dobou použitelnosti, prodej nepovolených přípravků, závady v dokladech o prodeji přípravků a závady v označování a balení přípravků. Bylo vydáno 78 ÚO a byly zahájeny 2 správní řízení k uložení pokuty.

Tabulka 50: Kontroly přípravků na ochranu rostlin

2014	Kontroly celkem*	Uložená úřední opatření
Kontroly POR - uvádění do oběhu	584	78
Kontroly držitelů povolení/distributorů přípravků	24	3

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

Správní řízení a výše pokut

V roce 2014 bylo v oblasti přípravků na ochranu rostlin (správní řízení na podnět Sekce zemědělských vstupů) vydáno celkem 5 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty a celková výše takto pravomocně uložených pokut činila 542 000 Kč.

3.6.4 Profesionální zařízení pro aplikaci přípravků

Pěstitelé i jiné osoby, využívající aplikační techniku v rámci své profesní činnosti, jsou povinny tuto techniku (profesionální zařízení pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin - ZAP)

podrobovat v pravidelných intervalech kontrolnímu testování (KT), které spočívá v přezkoumání způsobilosti pro správnou aplikaci přípravků.

Odpovědným útvarem ÚKZÚZ za oblast ZAP je Oddělení postregistrační kontroly Odboru přípravků na ochranu rostlin. To vedlo i v roce 2014 evidenci ZAP dle dat poskytovaných provozovny kontrolního testování, nebo dobrovolných hlášení výrobců či prodejců ZAP a provádělo dozor nad provozovny kontrolního testování.

Provozování kontrolního testování je koncesovanou živností, k jejímuž vydání se Oddělení postregistrační kontroly příslušnému živnostenskému úřadu vyjadřuje po předchozím zhodnocení způsobilosti žadatele o koncesi. V roce 2014 byly přijaty 2 žádosti o souhlas s vydáním koncesní listiny a jedna žádost o stanovisko při změně adresy provozovny. Všem bylo vydáno stanovisko souhlasné. Kontrol provozoven KT bylo provedeno 17. Tyto kontroly byly zaměřeny především na správnost postupu při provádění vlastního KT a vedení evidence otestovaných ZAP.

Pravidelné KT používaných ZAP jsou prováděny provozovny KT na základě technologických požadavků a postupu, který uvádí vyhláška č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků. ÚKZÚZ vede seznam provozoven KT, který zveřejňuje na www.eagri.cz.

Dozor nad dodržováním ustanovení o používání a kontrolním testování ZAP byl zajištěn Sekcí zemědělské inspekce. Inspektoři tohoto útvaru provedli 1115 kontrol, při nichž bylo ZAP předmětem kontroly.

ÚKZÚZ také vedl a zveřejňoval a na www.eagri.cz přehled zařízení pro aplikaci přípravků z hlediska omezení nežádoucího úletu přípravků.

Vedle hlavních činností na úseku ZAP prováděl ÚKZÚZ ověřování technických a technologických parametrů trysek, zejména pro pracoviště pověřená MZe zkoušením přípravků.

3.6.5 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Nově bylo započato celkem 42 projektů v rámci tzv. zonálního hodnocení přípravků na ochranu rostlin, kde je možno konstatovat, že Česká republika patří i nadále k nemnoha členským zemím, které plní termíny pro hodnocení a rozhodování, stanovené Nařízením EP a Rady (ES) č. 1107/2009 a jsou schopny přijímat žádosti o provedení hodnocení. Ve dvou případech zajišťoval hodnocení účinných látek v rámci revizního programu Evropské komise, kdy Česká republika vystupuje jako zpravodajský stát.

Zaměstnanci odboru POR se v roce 2014 aktivně účastnili příprav jednání CEUREG Forum, které se konalo v Polsku v Institutu ochrany rostlin v Poznani. Jedná se o tradiční setkání zástupců úřadů povolujících přípravky na ochranu rostlin v zemích střední a východní Evropy. Cílem je rozvíjet spolupráci na úseku povolování, inspekční činnosti, integrované ochrany rostlin a udržitelného používání přípravků.

Zástupci odboru POR se v průběhu roku 2014 účastnili jednání Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat – sekce Pesticidy / Legislativa Evropské komise, kde jsou schvalovány účinné látky přípravků a přijímány metodiky pro hodnocení účinných látek a přípravků. Dále se podíleli na činnosti Řídícího výboru pro pesticidy při Evropském úřadu pro bezpečnost potravin se sídlem v Parmě a na aktivitách Pracovní skupiny pro pesticidy v rámci OECD.

Odbor POR se v roce 2014 spolu s dalšími útvary ústavu i externích institucí podílel na plnění úkolů Národního akčního plánu ke snížení používání pesticidů v České republice. Koordinaci plnění úkolů zajišťuje Ministerstvo zemědělství ČR. Spolupráce zahrnovala jak činnost publikační a prezentační, tak i odborné analýzy, kontrolní činnost a přípravu Rostlinolékařského portálu.

Zaměstnanci odboru rovněž přednesli celkem 7 prezentací na zahraničních konferencích a seminářích. K ochraně vod a necílových organismů proběhly dvě prezentace a to v Ústí nad Orlicí (24. duben 2014) a na školení školitelů odborné způsobilosti (Praha, MZe, 24. listopadu 2014).

„SEMAFOR PŘÍPRAVKŮ“

= elektronický nástroj zobrazující POR dle ekotoxikologických vlastností

⇒ resp. míry rizik pro jednotlivé složky životního prostředí:

zdraví lidí, vodní organismy, vodní prostředí, půdní organismy, včely, necíloví členovci, necílové rostliny, ptáci a savci.

Obrázek 5: Povolené přípravky na ochranu rostlin – semafor ukázka

Přípravek	Účinná látka	Člověk	Voda	Vod.org.	Půd.org.	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.prostř.
Integro	Uspořádat vzestupně		i	i			i			
Unito SC	Uspořádat sestupně		i	i			i			
Agrosales - Lambda-cyhalothrin				i			i			
BEC Lamcy	Výběr sloupců			i			i			
CS Lamcy	Lambda-cyhalothrin			i			i			
Karate se Zeon technologií 5 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
Karate Zeon 050 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
KeMiChem-Lambda-cyhalothrin 50 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
KeMiChem-Lambda-cyhalothrin-I 50 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
Lambda 50 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
QDRG - Lambda-cyhalothrin	Lambda-cyhalothrin			i			i			
RC-Lambda-cyhalothrin 50 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
Streetfighter 5 CS	Lambda-cyhalothrin			i			i			
Alneto WG	Indoxakarb							i		
Explicit Plus	Indoxakarb							i		
Pilot	Indoxakarb							i		
Steward	Indoxakarb							i		
Stocker	Indoxakarb							i		

Spolupráce a školení hodnotitelů jiných členských států

Pokračovala již tradiční spolupráce se specialisty na úseku ekotoxikologie, osudu a chování v životním prostředí a biologické účinnosti, která probíhá formou jednání pracovních skupin a zaměřuje se na řešení metodických postupů a odborných problémů. Cílem bylo sladit zonální hodnocení jednotlivých skupin hodnocení (např. sjednotit vstupní data, nejcitlivější organismy, jaké scénáře počítat a do jakého kroku.).

Workshop ekotoxikologie se konal v červnu 2014 v Holandsku a cílem bylo sjednotit hodnocení ptáků a savců na zonální úrovni.

Hodnotitelé osudu a chování v životním prostředí měli setkání v listopadu 2014 v Rakousku. Cílem bylo vyjasnit si jaká data a modely se mají brát pro zonální hodnocení a do jakých kroků se má počítat.

V březnu 2014 v ČR proběhlo třídní školení chorvatských hodnotitelů specialisty osudu a chování v životním prostředí.

Spolupráce s Masarykovou univerzitou

Skupina osudu a chování v životním prostředí a ekotoxikologie spolu s RECOTOXEM vytvářeli projekt zaměřený na degradaci účinných látek v půdě, vodě a vzduchu. Název projektu *Výzkumná podpora Systému Udržitelného Používání Přípravků na Ochranu RosTlin*. Cílem bylo získat program pro modelování podzemních a povrchových vod sestavený na půdní a klimatické podmínky v ČR a jeho využití pro stanovení ochranných pásem a ochranných vzdáleností pro management přípravku.

EPPO metodiky

Specialisté na účinnost přípravků se podílí na tvorbě metodik EPPO, které jsou v zemích EU závazné. Účastní se pravidelně setkání hodnotitelů biologické účinnosti. ČR v roce 2014 obhájovala dvě fungicidní metodiky do máku proti krytonosci makovicovému a bejlmorce makové a rovněž proti krytonosci kořenovému.

3.7 Dovoz a vývoz rostlin

3.7.1 Dovození rostlinolékařská kontrola

Dovození rostlinolékařskou kontrolu rostlin a rostlinných produktů, které jsou dováženy na území České republiky (ČR) ze třetích zemí (mimo Švýcarska), upravují §§ 21 až 27 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů. Seznam komodit, které této kontrole podléhají, je uveden v příloze č. 9 vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů. Od 1. října 2014 došlo ke změně v seznamu povinně kontrolovaných komodit a došlo k rozšíření o další rizikové rostliny nebo skupiny rostlin. Citovaná vyhláška plně odpovídá ustanovením směrnice Rady 2000/29/ES.

Obecně platí, že každá zásilka, která podléhá dovozní rostlinolékařské kontrole, musí být opatřena rostlinolékařským osvědčením (RO, *Phytosanitary certificate*). Tento dokument je mezinárodně uznávaný doklad, který garantuje nepřítomnost stanovených škodlivých organismů a splnění zvláštních podmínek. Vstupními místy pro provádění této kontroly byly v roce 2014 nadále pouze vstupní místa Letiště Václava Havla Praha, letiště Brno - Tuřany, letiště Ostrava - Mošnov a pro poštovní zásilky celní pošta Praha 120. Část dovozní kontroly je možné uskutečnit i přes tzv. místa určení ve vnitrozemí, která byla předem schválena ÚKZÚZ. Tento způsob byl využíván u zásilek, u kterých není možné uskutečnit důslednou kontrolu ve vstupním místě (např. bonsaje, dřevo, rostliny určené k pěstování, osiva) nebo na základě poukázání zásilky ze vstupního místa ke kontrole do vnitrozemí. Rovněž byl tento způsob využíván i při provádění dovozních kontrol dřevěného obalového materiálu v souladu s rozhodnutím Komise 2013/92/EU. V roce 2014 ČR disponovala celkem devatenácti těmito místy. Místa pro kontrolu dřevěného obalového materiálu jsou většinou přímo celními prostory a kontrola se provádí ve spolupráci s Celní správou ČR.

V roce 2014 bylo provedeno celkem 1 712 dovozních kontrol (bez dřevěného obalového materiálu), což činí oproti roku 2013 mírný pokles, který je dán i snížením počtu dovážených zásilek z některých států, které nejsou schopny garantovat splnění fyto-sanitárních podmínek při dovozu do EU. Největší podíl na dovážených komoditách měly rostliny určené k pěstování (rozmnožovací materiál), ovoce, zelenina a řezané květiny. Závady byly zjištěny u 25 zásilek, které bylo nařízeno vrátit do země původu nebo byly zničeny (spálení, uložení na řízenou skládku). Závady zahrnovaly jak výskyt regulovaných škodlivých organismů (*Liriomyza sp.*, *Meloidogyne sp.*, *Thrips sp.*, *Tephritidae*, *Monochamus sp.*), tak závady v dokumentaci – chybějící rostlinolékařské osvědčení, chybějící dodatkové prohlášení, falza dokumentů. Při kontrolách se inspektoři zaměřovali i na neregulované škodlivé organismy.

V rámci dovozu byly v roce 2014 schváleny dvě nová místa pro provádění části dovozní kontroly v ČR. Místem vstupu je pro tyto zásilky především Německo a Nizozemsko. To platí i pro dřevěný obalový materiál, který je uveden v bodu 3.7.3 této zprávy.

Zpoplatnění dovozní kontroly probíhá v souladu s vyhláškou č. 431/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., a která stanovuje sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti ÚKZÚZ, ve znění pozdějších předpisů.

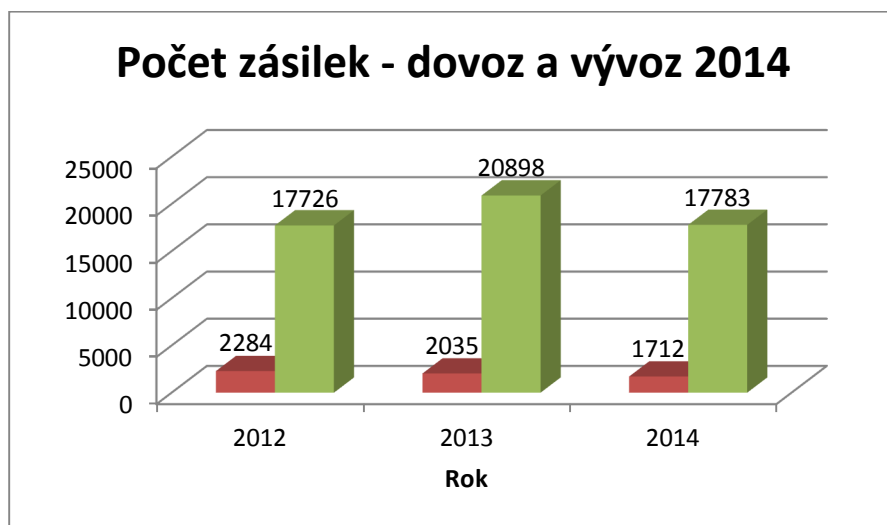
V rámci činnosti je prováděn i dohled nad materiálem dovezeným na výjimku Ministerstva zemědělství. Dovezené rostliny musí být po určité období ponechány v karanténě, než je možné je uvolnit do volného oběhu. Těchto kontrol bylo provedeno 18 a jednalo se o kontroly rostlin určených k dalšímu pěstování.

3.7.2 Vývozní rostlinolékařské šetření

Vývozní rostlinolékařské šetření a vystavení rostlinolékařského osvědčení nebo rostlinolékařského osvědčení pro reexport se provádí na základě národní legislativy, mezinárodních standardů pro fyto-sanitární opatření a dovozních fyto-sanitárních podmínek. Kromě rostlinolékařských osvědčení ÚKZÚZ vystavuje rovněž tzv. Intra-EC Phytosanitary Communication Document, který slouží ke garantování zdravotního stavu komodity v rámci zemí EU. Vývozní rostlinolékařské šetření je tedy úkon, jehož cílem je zjistit, zda byly splněny rostlinolékařské požadavky dovážejícího, popř. provázejícího státu (tranzit). Sem spadá prohlídka vyvážené komodity, odběr a rozbor vzorků, chemické či fyzikální ošetření, kontroly při výrobě, skladování a pěstování vyvážených komodit. O provedení vývozního šetření žádá vývozce nebo osoba jím pověřená písemně na formuláři žádosti nebo prostřednictvím elektronického formuláře.

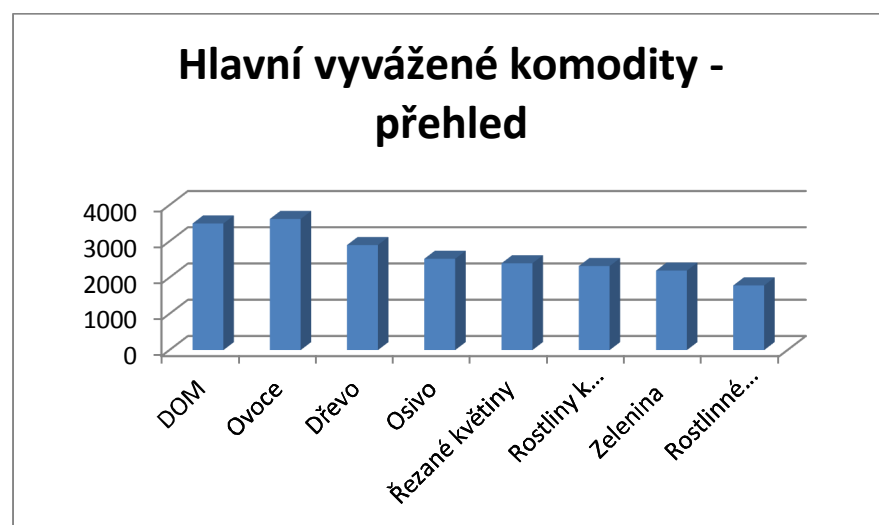
Rostlinolékařské osvědčení bylo vydáno pouze tehdy, pokud byla zásilka řádně prohlédnuta a splňovala veškeré rostlinolékařské požadavky dovážející země. Vydání rostlinolékařského osvědčení je zpoplatněno v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, kolkem v hodnotě 500 Kč. V roce 2014 bylo vydáno 17 783 rostlinolékařských osvědčení nebo rostlinolékařských osvědčení pro reexport a 43 dokumentů vnitřní fyto-sanitární komunikace mezi státy EU. V tomto roce došlo k omezení vývozu některých komodit do Ruské federace, což znamenalo pokles vývozní certifikace. Do několika států byly zpracovány podklady pro tzv. Pest Risk Analysis, která slouží k vyhodnocení rizika zavlečení regulovaných škodlivých organismů na vyvážených komoditách.

Graf 10: Počet odbavených zásilek při dovozu a vývozu do ČR

V roce 2014 bylo u několika desítek zásilek odmítnuto vystavit rostlinolékařského osvědčení. Většina závad však byla vývozcem odstraněna nebo byla nevyhovující komodita nahrazena jinou, splňující podmínky vývozu. Na tomto úseku ÚKZÚZ sleduje neustále fytosanitární podmínky dovážejících států a seznamy regulovaných karanténních škodlivých organismů.

Graf 11: Přehled podle skupin vyvážených komodit

V rámci šetření v semenářských porostech, jejichž produkce je určena k vývozu, bylo provedeno celkem 307 kontrol porostů na celkové výměře 1 355,62 ha. V několika případech byly zjištěny závady bránící vývozu do zahraničí, jednalo se např. o výskyt *Fusarium sp.*, *Peronospora sp.*, *ZYMV*, *D. dipsaci*, *Alternaria sp.*, *WMV*, nesplnění zvláštních podmínek, výskyt plevelů, roztočů a nesplnění požadovaného ošetření.

Odebráno bylo na úseku dovozu a vývozu celkem 1 833 vzorků, z nichž 263 bylo odesláno do diagnostických laboratoří.

3.7.3 Dřevěný obalový materiál – dovozní a dozorové kontroly

Pro dovoz zboží ložené na/v dřevěném obalovém materiálu (DOM) platí od 1. března 2005 povinnost splnění zvláštních požadavků, které stanovuje Mezinárodní standard pro fytosanitární opatření č. 15 Směrnice zavádějící pravidla pro dřevěný obalový materiál v mezinárodním obchodu. Důvodem tohoto opatření je zamezení zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů, které jsou vázány na tento materiál. Tento požadavek vyžadují všechny členské státy EU a od 1. ledna 2010 byl rozšířen i na dovoz dřevěných obalů z Portugalska z důvodu výskytu škodlivého organismu *Bursaphelenchus xylophilus* na území tohoto státu. Rostlinolékařské osvědčení není na dovážený DOM požadováno.

Kontroly obalů jsou prováděny v úzké spolupráci s Celní správou, která nahlašuje ÚKZÚZ dovoz zboží, které je transportováno prostřednictvím DOM z rizikových zemí a dále některého zboží, které spadá do povinných kontrol na základě rozhodnutí Komise 2013/92/EU. V případě nedodržení těchto požadavků jsou nařízena opatření, na jejichž základě je neošetřený, neoznačený nebo DOM napadený škodlivými organismy zničen, ve většině případů spalován. Na tomto úseku probíhá spolupráce i s ostatními členskými státy EU, kdy jsou zásilky poukazovány ke kontrole do místa vykládky, popř. je ÚKZÚZ osloven k dokončení kontroly nebo zajištění dohledu nad nařízenými opatřeními. V roce 2014 provedl ÚKZÚZ celkem 432 kontrol zásilek z rizikových zemí. Na základě těchto kontrol bylo nařízeno v 56 případech opatření z důvodu výskytu nebo podezření na výskyt škodlivých organismů (*Bostrichidae*, *Cerambycidae*, *Sinoxylon sp.*, *Isoptera*) či nesplnění podmínek standardu ISPM č. 15. V jednom případě byl zjištěn výskyt háďátka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus*) při dovozu DOM z Indie.

Vývoz zboží ložený na/v DOM z ČR do většiny třetích zemí je možný pouze při použití ošetřeného a označeného DOM. Rostlinolékařské osvědčení na DOM vyvážený se zásilkami je vyžadováno nadále jen několika zeměmi (Indonésie, Vietnam, Malajsie atd.). V těchto případech je vydáváno RO na základě kontroly DOM inspektory. Ostatní vývoz zásilek nebývá předmětem vývozní kontroly. Je-li však v zemi dovozu případná zásilka označena jako nevyhovující, je její zadržení notifikováno do země původu (ČR). V takovém případě je vývozce upozorněn na nutnost dodržování požadavků a je u něj provedena dozorová kontrola dodržování povinností dle zákona, těchto případů bylo v roce 2014 několik (Čína, USA, Brazílie, Austrálie, Ukrajina, Argentina). Počet takových pozastávek má klesající tendenci a ÚKZÚZ v této záležitosti nadále provádí osvětu a neustále zveřejňuje aktuální informace.

3.7.4 Registrace a kontrola technických zařízení k hubení ŠO a výrobců DOM

ÚKZÚZ je úřadem, který ověřuje technickou způsobilost zařízení k hubení škodlivých organismů na úseku DOM a vede rejstřík provozovatelů těchto zařízení a výrobců DOM. Provozování technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušáren) za účelem tepelného ošetřování dřevěného obalového materiálu, v souladu s požadavky standardu FAO ISPM 15, je upraveno v § 68 a § 69 rostlinolékařského zákona a vyhláškou č. 384/2011 Sb., která stanovuje podmínky pro jejich provozování a povinnosti pro jejich provozovatele.

Na základě žádosti provozovatele takového zařízení byly vykonávány kontroly sušáren spojené s ověřením schopnosti dodržení technologického postupu stanoveného pro tepelné ošetřování DOM. Pokud sušárna splnila stanovené parametry, bylo vydáno rozhodnutí o způsobilosti sušárny a žadatel byl zapsán do rejstříku provozovatelů. V roce 2014 bylo vydáno 73 registrací pro provozovatele těchto zařízení a 15 registrací pro výrobce obalového materiálu.

Na tuto činnost úzce navazuje i rostlinolékařský dozor, který se zaměřuje na kontrolu dodržování povinností stanovených právníkům a fyzickým osobám na úseku provozování a funkční způsobilosti technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušárny) stanovených rostlinolékařským zákonem. Na tomto úseku bylo provedeno 123 kontrol, při kterých bylo zjištěno 21 závad.

3.8 Rostlinolékařská inspekce

3.8.1 Oblast ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům

3.8.1.1 Registrace osob

Účelem registrace osob podle § 12 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči (dále jen „zákon č. 326/2004 Sb.“) je vést úřední registr všech pěstitelů, výrobců, dovozců a obchodníků (dále jen „osoby“), kteří hodlají uvádět na území České republiky do oběhu rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, k nimž se váže povinnost registrace (dále jen „rizikové rostliny“), podle příloh vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů. Každá osoba zařazená do registru má přiděleno registrační číslo, které využívá zejména při vystavování rostlinolékařských pasů, čehož lze využít k zpětnému dohledání původu rostlinného materiálu.

K 31.12. 2014 bylo na území ČR registrováno celkem 4 004 subjektů (z toho 3 940 aktivních a 64 jich má činnost přerušenu).

Z celkového počtu aktivních registrací (3 940) je podle typu činnosti evidováno celkem:

- a) 2 803 osob, které uvádějí v ČR na trh „rizikové rostliny“ (pěstitelé, § 12 odst. 1 písm. A zákona č. 326/2004 Sb.),
- b) 645 osob, které dovážejí do ČR rizikové rostliny, které musí být při dovozu opatřeny rostlinolékařským osvědčením (importéři, § 12 odst. 1 písm. b zákona č. 326/2004 Sb.),
- c) 1 949 osob, které pěstují nesadbové brambory o výměře 1 ha a větší, uvádějící tyto brambory do oběhu, provozovatelé společných obchodních skladů, odesílacích středisek nebo balíren těchto brambor, skladovaných ve společných obchodních skladech nebo skladovacích střediscích (§ 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/2004 Sb.),
- d) 380 osob, které vystavují náhradní rostlinolékařské pasy (§ 19 zákona č. 326/2004 Sb.) a 1 251 osob, které mají oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů (§ 17 zákona č. 326/2004 Sb.).

V roce 2014 bylo vyhověno (vydáno osvědčení o registraci) celkem 137 subjektům a zrušeno rozhodnutím ve správním řízení o žádosti celkem 57 subjektům, o přerušení činnosti požádalo 17 subjektů.

3.8.1.2 Oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů

Podle § 17 odst. 1, 2 zákona č. 326/2004 Sb., rostlinolékařský pas a rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu (dále jen „RL pas“) vystavuje ÚKZÚZ, pokud ji o to požádala osoba registrovaná podle § 12 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 326/2004 Sb., nebo je vystavuje přímo

tato osoba, pokud jí ÚKZÚZ udělil oprávnění k vystavování pasů. ÚKZÚZ může udělit oprávnění výše registrované osobě pro rostliny, rostlinné produkty nebo jiné předměty, které tato osoba uvádí na trh, a to na základě písemné žádosti této osoby a pokud jí tato osoba předloží návrh vzorů rostlinolékařských pasů a ÚKZÚZ shledá, že příslušná osoba je způsobilá dodržovat při vystavování rostlinolékařských pasů postup podle § 16 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb. a vystavovat pasy způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem, a že je schopna vést evidenci podle § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/2004 Sb.

K 31. 12. 2014 bylo registrováno celkem 1 262 subjektů majících oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů, z toho za rok 2014 udělilo SZI 58 subjektům oprávnění k vystavování RL pasů formou rozhodnutí.

3.8.1.3 Kontroly v oblasti ochrany proti škodlivým organismům

Tabulka 51: Soustavná rostlinolékařská kontrola

Soustavná rostlinolékařská kontrola (SRK) - § 15 zákona č. 326/2004 Sb.		
Celkem provedených kontrol/návštěv	kontroly	2 412
• z toho kontrol se závadami (zjištění výskytu škodlivého organismu - ŠO)	kontroly (výskyt ŠO)	4
Rostlinolékařský dozor (RL dozor) - § 74 zákona č. 326/2004 Sb.	kontroly	4 694
Dozor nad plněním mimořádných rostlinolékařských opatření (MRO)	protokoly	433
	kontroly	665
Rostlinolékařské šetření nad používáním rostlinolékařských pasů u rostlin dodávaných z ostatních členských států EU	počet	43
Rostlinolékařské šetření nad dodržováním přemísťování konzumních brambor z jiných členských států EU s uvedením registračního čísla na obalu	počet	243

Tabulka 52: Přehled o počtu provedených SRK a RL dozorů v letech 2012 - 2014

Druh kontroly	2012	2013	2014
Soustavná rostlinolékařská kontrola (SRK)	2 438	2 361	2 412
Zjištění výskytu škodlivých organismů - počet kontrol	14	9	4
Rostlinolékařský dozor	5 930	3 891	4 694

V rámci kontrol a rostlinolékařského dozoru bylo odebráno 4 597 vzorků.

V roce 2014 inspektoři SZI v rámci svých činností začali provádět „*Dozor nad dodržováním zásad integrované ochrany rostlin podle § 74 odst. 1 písm. b) a § 5 zákona č. 326/2004 Sb., ve spojení s vyhláškou č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin*“.

Celkem SZI provedla 107 kontrol/subjektů, v průměru 15 subjektů na jeden oblastní odbor.

3.8.1.4 Monitoring a průzkum výskytu škodlivých organismů

Provádění monitoringu a průzkumu výskytu škodlivých organismů (ŠO) bylo v roce 2014 prováděno inspektory SZI podle §10 zákona č. 326/2004 Sb.

Tabulka 53: Monitoring a průzkum výskytu ŠO

Monitoring a průzkum výskytu ŠO dle § 10 zákona č. 326/2004 Sb. za rok 2014		
Monitoring výskytu ŠO		
Provedená pozorování	pozorování	62 822
Monitorovací zprávy o výskytu ŠO	počet	154
Monitoring zaplevelení	počet	385
Průzkum výskytu regulovaných ŠO		
Detekční průzkumy škodlivých organismů	počet	3 469
Monitoring invazních rostlin	počet	324
Monitorovací zařízení		
Světelné lapače v provozu	počet	22
Nasávací pastě v provozu	počet	5

Tabulka 54: Monitoring a průzkum výskytu ŠO za období 2012 - 2014

	2012	2013	2014
Provedená pozorování	48 416	50 416	62 822
Monitoring zaplevelení	373	321	385
Detekční průzkumy škodlivých organismů	2 854	3 089	3 469
Monitoring invazních rostlin	416	367	324

Tabulka 55: Průzkum výskytu ŠO

Průzkum výskytu ŠO před založením šlechtitelského a rozmnožovacího materiálu rizikových rostlin v roce 2014	
Počet vyřízených žádostí dle § 6 zákona č. 326/2004 Sb.	125

3.8.1.5 Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti škodlivých organismů

Přehled nařízených a zrušených úředních opatření v oblasti ŠO za období 2012 – 2014

Tabulka 56: Úřední opatření v oblasti ŠO

Úřední opatření v oblasti škodlivých organismů za SZI			
ÚO	2012	2013	2014
Nařízená	24	18	14
Zrušená	22	16	17

V roce 2014 SZI uložila celkem 14 úředních opatření v oblasti škodlivých organismů, a to z důvodu:

- výskytu nebo podezření z výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru - *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*,
- výskytu nebo podezření z výskytu *Mycosphaerella pini* (způsobující chorobu zvanou červená sypavka borovice),
- podezření na výskyt Apricot chlorotic leafroll phytoplasma = European stone fruit yellows phytoplasma (ESFY), tj. fytoplazmy evropské žloutenky peckovin
- přemnožení škodlivého organismu (plísni a hub) ve skladu zrnin,
- chybného nebo žádného označení rizikových rostlin *Vitis vinifera* (réva vinná) a *Actinidia arguta* (kiwi) rostlinolékařskými pasy,
- nálezu polských brambor bez potvrzení od polské rostlinolékařské služby, že partie brambor byly testovány na výskyt původce bakteriální kroužkovitosti bramboru - *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* s negativním výsledkem, s datem vystavení platným pro příslušné sklizňové období, tj. v rozporu s Nařízením Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních proti zavlečení a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al., hlízami bramboru (*Solanum tuberosum* L.) původem z Polské republiky na území České republiky č. j. SRS 000817/2013 ze dne 10. 1. 2013.

Přehled nařízených a zrušených MRO v oblasti škodlivých organismů za období 2012-2014

Tabulka 57: MRO za období 2012 - 2014

MRO (ŠO) za období 2012 - 2014			
MRO (ŠO)	2012	2013	2014
Nařízená	33	51	35
Zrušená	64	54	39

Pozn.: údaje za roky 2012 a 2013 čerpány ze Zprávy o činnosti SRS.

Sekce zemědělské inspekce v roce 2014 nařídila celkem 35 rozhodnutí o mimořádných rostlinolékařských opatřeních v oblasti škodlivých organismů. Nejvíce rozhodnutí o MRO bylo nařízeno z důvodu výskytů původce bakteriální kroužkovitosti bramboru - *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*. Dále bylo rozhodnuto ve věci výskytu *Mycosphaerella pini* - červené sypavky borovice, *Globodera rostochiensis* - háďátka bramborového, Apricot chlorotic leafroll phytoplasma, syn. European stone fruit yellows phytoplasma - fytoplazmy evropské žloutenky peckovin, Apple proliferation phytoplasma - fytoplazmy proliferace jabloně, *Synchytrium endobioticum* – rakoviny bramboru a *Erwinia amylovora* – bakteriální spály růžovitých.

3.8.1.6 Náhrady nákladů a ztrát

Osobám dotčeným mimořádnými rostlinolékařskými opatřeními (dále jen „MRO“) podle § 76 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči (dále jen „zákon“), se na jejich písemnou žádost, pokud splní MRO a další povinnosti stanovené právními předpisy, poskytuje podle § 76 odst. 8 zákona finanční náhrada nákladů a ztrát (dále jen „náhrada“).

Počty náhrad v roce 2014

- pravomocně bylo rozhodnuto o 5 žádostech o náhradu (z toho 2 z roku 2013),
- podaných žádostí o náhradu 3,
- vyplaceny byly celkem 4 rozhodnutí o náhradu ve výši celkem 267 780 Kč.

3.8.2 Oblast používání přípravků na ochranu rostlin (POR)

Inspektoři SZI prováděli kontroly v oblasti nakládání s přípravky na ochranu rostlin se zaměřením na kontrolu správného použití přípravků, dodržení pokynů k ochraně vod, včel, zvířet, vodních a dalších necílových organismů, kontrolu funkční způsobilosti používaných zařízení pro aplikaci POR, kontrolu skladování POR a zabezpečení nakládání s POR odborně způsobilou osobou.

V roce 2014 bylo provedeno celkem 1 768 kontrol u 1 697 subjektů.

Z tohoto počtu bylo 1 246 národních kontrol (z toho 618 plánovaných), 522 kontrol C-C (z toho řádných CC 441).

Na základě smlouvy o spolupráci se SZIF, byly provedeny delegované kontroly. V roce 2014 byly tyto kontroly realizovány v aplikaci LPIS. Po dohodě ze sekcí SZV, se inspektoři sekce SZI podíleli na realizaci těchto kontrol, pokud daný subjekt hospodařil na orné půdě a nebyl v režimu ekologického zemědělství. Celkem inspektoři SZI provedli společně se sekcí SZV 289 těchto kontrol u 289 subjektů. Inspektory SZI byla provedena u společných subjektů (SZV+ SZI) delegovaných SZIF také kontrola dodržování požadavků CC v oblasti používání POR, jejichž výsledky byly zaznamenány v programu PPP.

Z celkového počtu kontrol byly zjištěny u 101 kontrol závady, z toho při 74 kontrolách nebyly dodrženy podmínky použití přípravku uvedené v návodu k použití.

Počty kontrol se závadami dle jejich typu jsou uvedeny v následujících tabulkách. V rámci plánovaných kontrol CC a národních kontrol bylo ověřováno dodržování požadavků CC, pokud se jednalo o žadatele o dotace. Z kontrolovaných požadavků CC bylo nejčastěji zjišťováno porušení požadavku SMR 9/4 resp. 8a/AEO 7: Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s pokyny k ochraně vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo

vodárenských nádrží?, dále pak SMR 9/2: Byl aplikovaný přípravek použit k ochraně plodiny proti škodlivému organismu v souladu s údaji, jimiž je označen na obalu?, a SMR 9/3: Byl aplikovaný přípravek použit v množství, které nepřesáhlo nejvyšší povolenou dávku?

K nápravě zjištěných závad bylo vydáno 27 úředních opatření.

V porovnání s rokem 2013 bylo realizováno cca o 350 kontrol méně, což je zapříčiněno realizováním pouze části delegovaných kontrol. Počet kontrol se závadou se oproti roku 2013 nepatrně zvýšil z 94 na 101 kontrol se závadou.

Tabulka 58: Počty kontrol a výsledky

Dozor nad používáním přípravků - prováděný inspektory sekce zemědělské inspekce (sekce SZI)		Počet
	kontrolované subjekty	1 697*
*Včetně subjektů, u kterých bylo kontrolou zjištěno, že nepoužívají POR. Počet subjektů, u kterých bylo zjištěno používání POR = 1 543		
	kontroly celkem	1 768*
*Včetně kontrol, kde bylo zjištěno, že subjekt nepoužívá POR. Počet kontrol, kde bylo zjištěno používání POR = 1 614.		
z toho:	následné kontroly	18
	kontroly se závadami	101
	zmařené kontroly	1
	nařízená MRO	0
	nařízená ÚO	27
Použití nepovolených přípravků	kontroly	1 595
Z toho:	kontroly se závadami	9
	následné kontroly	0
	nařízená ÚO	0
Dodržování závazných podmínek pro použití přípravku	kontroly	1 614
Z toho:	kontroly se závadami	74
	následné kontroly	0
	nařízená ÚO	0
Dozor nad dodržováním ustanovení o používání a kontrolním testování profesionálních „zařízení pro aplikaci POR“ (ZAP)	kontroly	1 142
Z toho:	kontroly se závadami	7
	následné kontroly	7
	nařízená ÚO	7
	počet	1 563

	kontrolovaných ZAP	
	počet zkontrolovaných provozovatelů ZAP	1 100
Kontrola vedení evidence o aplikovaných přípravcích	kontroly	786
Z toho:	kontroly se závadami	11
	následné kontroly	5
	nařízená ÚO	6
Skladování přípravků	kontroly	1 691*
*Včetně subjektů, u kterých bylo kontrolou dokladů zjištěno, že dlouhodobě neskladují POR. Počet subjektů, u kterých byl zkontrolován sklad = 864.		
z toho:	kontroly se závadami	1
	následné kontroly	1
	nařízená ÚO	1
Označování přípravků	kontroly	155
z toho:	kontroly se závadami	1
	následné kontroly	1
	nařízená ÚO	1
Balení přípravků	kontroly	160
z toho:	kontroly se závadami	0
	následné kontroly	0
	nařízená ÚO	0
Dozor nad odbornou způsobilostí pro nakládání s přípravky u uživatelů přípravků	kontroly	1 725*
*Včetně kontrol, kde bylo zjištěno, že subjekt nevykonává činnost dle § 86 zákona č. 326/2004 Sb. Počet kontrol, u kterých bylo zjištěno, že subjekt vykonává činnost podle § 86 zákona č. 326/2004 Sb. = 1 600.		
	kontrolované subjekty	1 665*
Včetně kontrol, kde bylo zjištěno, že subjekt nevykonává činnost dle § 86 zákona č. 326/2004 Sb. Počet subjektů, které vykonávají činnost podle § 86 zákona č. 326/2004 Sb. – 1 540.		
Z celkového počtu kontrol odborné způsobilosti u uživatelů tvoří:	kontroly se závadami	17
	následné kontroly	9
	nařízená ÚO	16

3.8.2.1 Kontroly Cross Compliance

Tabulka 59: Počet C-C kontrol dle jednotlivých kategorií

Kontroly podmíněnosti (C-C) – v oblasti používání POR		
Počet provedených kontrol plnění požadavků v rámci agroenviromentálních opatření (AEO 7 – 10) a SMR 9 požadavků	kontroly	522
C-C kontroly	kontrolované subjekty	517
Z celkového počtu kontrol C-C tvoří:	řádné kontroly	441
	mimořádné kontroly	91*
	kontroly se závadami	27
	následné kontroly	2
* 10 kontrol bylo současně CC řádné i mimořádné		
Z celkového počtu řádných kontrol C-C tvoří:	kontroly AEO požadavků	140
	kontroly SMR 9 požadavků	326
	kontrolované subjekty	441
Z celkového počtu mimořádných kontrol C-C tvoří:	kontroly AEO požadavků	37
	kontroly SMR 9 požadavků	84

3.8.2.2 Delegované kontroly

Tabulka 60: Počet delegovaných kontrol dle jednotlivých kategorií

Kontroly pro SZIF (delegované kontroly) - v oblasti POR		
Počet provedených kontrol plnění obecných požadavků podle Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenviromentálních opatření a Nařízení vlády č. 60/2012 Sb.	kontroly	289
	kontrolované subjekty	289
Z celkového počtu kontrol pro SZIF tvoří:	zmařené kontroly	2
Z celkového počtu kontrol pro SZIF tvoří:	kontroly se závadami v požadavcích SZIF	3

3.8.2.3 Národní kontroly

Tabulka 61: Počet národních kontrol dle jednotlivých kategorií

Národní kontroly v oblasti POR	kontroly	1 246
z toho:	kontrolované subjekty	1 202
	kontroly se závadami celkem	74
Národní kontroly plánované u žadatelů o dotace	kontroly	618
z toho:	kontrolované subjekty	618
	kontroly se závadami celkem	31
Národní kontroly plánované u nežadatelů o dotace	kontroly	91
z toho:	kontrolované subjekty	91
	kontroly se závadami celkem	10

3.8.2.4 Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti kontrol používání POR

Celkem bylo v roce 2014 vydáno sekci SZI 27 úředních opatření. Přehled oblastí, na které byla jednotlivá úřední opatření vydána, je uveden v následující tabulce. V rámci jednoho úředního opatření bylo v některých případech uloženo jedno rozhodnutí o uložení úředních opatření za více, než jedno porušení. Mimořádné rostlinolékařské opatření nebylo v roce 2014 v návaznosti na kontroly POR vydáno.

Tabulka 62: Přehled o počtu vydaných úředních opatření v roce 2014

Počet vydaných ÚO celkem	Oblast POR				
	ZAP	Odborná způsobilost	Evidence POR	Sklady POR	Etiketa POR
27	7	16	6	1	1

3.8.3 Odborná způsobilost pro nakládání s POR

ÚKZÚZ na základě zákona č. 326/2004 Sb. zajišťoval prostřednictvím inspektorů Sekce zemědělské inspekce konání zkoušek z odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin a přezkušoval ve spolupráci s místně příslušnými orgány veřejného zdraví žadatele o získání „Osvědčení o odborné způsobilosti II. a III. stupně“. Za rok 2014 bylo uspořádáno SZI 116 zkoušek, během kterých bylo vyzkoušeno celkem 1 662 žadatelů, z toho 1 563 žadatelů o II. stupeň a 99 žadatelů o III. stupeň odborné způsobilosti.

Dále inspektoři Sekce zemědělské inspekce v roce 2014 vydali 320 „Osvědčení II. a III. stupně“ žadatelům, kteří splňovali zákonné podmínky a nepodléhali povinnosti absolvovat zkoušku.

3.8.4 Statistika spotřeby POR

Inspektoři SZI prováděli sběr dat o spotřebě POR od subjektů vybraných Českým statistickým úřadem (ČSÚ). Výběr subjektů ČSÚ je především zaměřen na 14 zemědělských plodin, u kterých je prováděno zjišťování podle čl. 4 směrnice 2009/128/ES (pšenice ozimá, ječmen jarní, ječmen ozimý, kukuřice na zrno, kukuřice na zeleno a siláž, hrách, cukrovka, brambory, řepka ozimá, mák, slunečnice, chmel, jablono, réva vinná).

Zápis spotřeby POR od jednotlivých subjektů SZI provádělo v aplikaci STATPOR, což je program Ministerstva zemědělství. Pro zápis spotřeby POR za rok 2014 bylo ČSÚ vybráno celkem 3 136 subjektů.

Data o spotřebě POR slouží ke zpracování statistiky spotřeby POR pro účely Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, Český statistický úřad (EUROSTAT) a v souvislosti s žádostmi subjektů o poskytování informací. Data jsou využívána také v rámci kontrolní činnosti ÚKZÚZ - kontrola distribuce a používání POR.

3.8.5 Přehled případů porušení zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění předaných na OdLP

Sankce za porušení právních předpisů v oblasti rostlinolékařské péče, tj. za zjištěné přestupky a správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob jsou obecně upraveny v § 79a – 79i zákona č. 326/2004 Sb. Místně příslušným orgánem rostlinolékařské péče, který zjišťuje konkrétní porušení předpisů, jsou regionální pracoviště ÚKZÚZ v rámci sedmi oblastních odborů Sekce zemědělské inspekce (OBO), které v návaznosti na zjištěná porušení předávají podněty k zahájení správního řízení o uložení pokuty na oddělení legislativní a právní (OdLP), které po posouzení spisu rozhoduje o zahájení správního řízení o uložení pokuty.

V roce 2014 bylo kontrolami SZI zjištěno celkem u 75 subjektů porušení zákona č. 326/2004 Sb.

Celkem 12 případů podnětů k zahájení SR o uložení pokuty přešlo z roku 2013 do roku 2014.

Tabulka 63: Přehled o počtech případů porušení zákona č. 326/2004 Sb. dle nejčastějšího typu porušení za rok 2014

Počet případů	Typ porušení
22	aplikace POR do nepovolené plodiny
21	aplikace POR v rozporu s návodem z hlediska omezení v OPVZ
10	úlety POR
7	překročená max. dávka POR
5	použití nepovolených POR nakoupených a dovezených mimo ČR bez povolení k souběžnému obchodu
3	aplikace POR v rozporu s požadavky k ochraně včel

Počet	Typ porušení
4	použití funkčně nezpůsobilého zařízení pro aplikaci POR (bez testování)
4	registrace, označování balení brambor
2	nezajištění nakládání s POR odborně způsobilou osobou
5	nevedení evidence o aplikovaných POR
1	nedodržení MRO
84*	celkem

Zkratky: MRO – mimořádné rostlinolékařské opatření, POR – přípravek na ochranu rostlin, OPVZ - Ochranné pásmo vodních zdrojů.

* počet případů dle typu porušení není roven s celkovým počtem případů za rok 2014 (75 subjektů), neboť u jednoho subjektu se při jedné kontrole zjistilo více, než jedno porušení zákona.

Tabulka 64: Přehled o počtu případů pravomocně uložený sankcí vydaných SRS (před sloučením s ÚKZÚZ, tj. před 1. 1. 2014) a vydaných ÚKZÚZ (za rok 2014)

Rok	Název správního orgánu, který uložil sankci za porušení zákona č. 326/2004 Sb.	Počet rozhodnutí o uložení sankce, která nabyla právní moci	Výše uložené sankce celkem (Kč)
2011	SRS	48	643 500
2012	SRS	65	646 500
2013	SRS	78	1 150 500
2014	ÚKZÚZ	38	638 000

3.8.6 Posudky a stanoviska

Tabulka 65: Přehled o počtu vydaných posudků, stanovisek, vyřízených žádostí, stížností a potvrzení dotací v rámci SZI za rok 2014

	Zdravotní stav rostlin	Zaplevelení	Invasní druhy rostlin	Potvrzení dotačních titulů	Ostatní, mimo zák. č. 106/1999 Sb.	Celkem
SZI	34	139	13	265	105	556

Posudky na zdravotní stav rostlin SZI jsou vykonávány většinou na základě žádosti o provedení odborného úkonu v souladu s § 79 zákona 326/2004 Sb., které jsou ústavem zpoplatněny, např. posouzení vhodnosti lokality před založením ovocného sadu, vyloučení či potvrzení přítomnosti škodlivého organismu rostlin, určení příčiny poškození rostlin atd.

Zaplevelení - bylo zpracováno 139 posudků většinou na základě žádostí městských úřadů a obecních úřadů ve věci posouzení dodržování základních povinností fyzických a právnických osob podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona 326/2004 Sb. Největší podíl (49) žádostí bylo vyřízeno v rámci Středočeského kraje.

Stanoviska k invazním druhům rostlin se týkala posouzení výskytu bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*).

SZI potvrzuje dotační titul 3. a. biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin, 1. R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů, 3. h. potvrzení o výskytu původců chorob uvedených v části D „Zásad“ v oblasti, kde žadatel pěstuje chmel a 3. b., kde je předmětem dotace podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy a chmele se zaměřením na uchování zdravého genetického materiálu v zájmu udržení biologické rozmanitosti odrůd na území České republiky.

Do kolonky „Ostatní, mimo zák. č. 106/1999 Sb.“ byly zahrnuty odpovědi na ostatní žádosti, stížnosti, dotazy apod., mimo žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím (č. 106/1999 Sb.). V této kolonce jsou zahrnuty nahlášené a ústavem řešené úhyny včel, úlety postřikové kapaliny při aplikaci přípravků na ochranu rostlin mimo plochu, na které byla aplikace prováděna, úhyn 50 tolstolobiků a možné příčiny aplikace pesticidů v blízkosti rybníka a úhyn ptáků v souvislosti s aplikací pesticidů. Jsou zde započteny stanoviska k žádostem o povolení letecké aplikace přípravků na ochranu rostlin dle § 52 zákona č. 326/2004 Sb., odpovědi na různé dotazy, např. zda unikající zemní plyn může způsobit poškození (usychání) rostlin, a dále šetření poškození máku, trávniku, rostlin neznámou látkou.

V návaznosti na schválený plán letecké aplikace POR vydalo SZI na žádost v roce 2014 dvě rozhodnutí o povolení jednotlivé letecké aplikace POR, a to dvěma leteckým společnostem.

V roce 2014 SZI v rámci OBO Havlíčkův Brod vyřídilo jednu žádost o povolení aplikace přípravku v oplocených plochách zkušební stanice k ochraně rostlin dle § 50 zákona č. 326/2004 Sb., a to přípravku Delicia Gastoxin, který je klasifikován jako vysoce toxický pro zdraví lidí. V návaznosti na podanou žádost bylo vydáno rozhodnutí o povolení aplikace tohoto přípravku.

3.8.7 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci sekce SZI se aktivně zapojili v roce 2014 do publikační činnosti, a to přípravou 49 článků pro veřejnost (Zemědělec, časopis Agromanuál, Časopis Green, Rostlinolékař, ZPRAVODAJ Agroeko Žamberk, Informace pro zemědělce). Periodikum „Informace pro zemědělce“ obsahovala aktuální rostlinolékařské informace pro zemědělce a zahrádkáře v okrese Prostějov, která byla zasílána místním subjektům e-mailem.

Pracovníci SZI ze všech sedmi oblastních odborů se v roce 2014 aktivně podíleli na přednáškové činnosti. Jednalo se o 75 akcí, seminářů pořádaných subjekty, které zajišťují distribuci přípravků na ochranu rostlin; subjekty zabezpečující poradenství v ochraně rostlin; subjekty zajišťující kurzy k získání osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin; státní správou (MZe, SZIF) a nevládních a zájmových organizací (Agrární komora, Zemědělský svaz, Česká společnost rostlinolékařská atd.). Hlavní tematikou přednáškové činnosti bylo rozšíření hlavních zásad integrované ochrany rostlin mezi profesionální uživatele přípravků, problematika nakládání s přípravky při údržbě veřejné a soukromé zeleně; zlepšení osvěty uživatelů přípravků při používání přípravků v ochranných pásmech vodních zdrojů, v těsné blízkosti vodních toků a na pozemcích svažujících se k povrchové vodě; zaměření na odbornou způsobilost pro nakládání s přípravky a povinnosti z ní vyplývající; změny v legislativě dotýkajících se profesionálních uživatelů přípravků.

3.9 Krmiva

3.9.1 Evidence krmivářských provozů

V registračním systému ÚKZÚZ bylo k 31. 12. 2014 evidováno 18 765 subjektů, které požádaly o registraci krmivářských provozů pro činnost výroba, uvádění do oběhu, prvovýroba nebo doprava krmiv. V převážné většině se jedná o fyzické osoby – 14 598 subjektů, právnické osoby – 4 163 subjektů a 4 zahraniční právní subjekty, které mají v ČR registrovaný provoz. Celkem bylo u těchto subjektů k tomuto datu evidováno 31 789 provozů, z toho schválených bylo 334 a registrovaných provozů 17 577, zbyvajících 29 698 jsou provozy zemědělské prvovýroby a dopravci krmiv. V roce 2014 bylo nově schváleno 20 a registrováno 545 provozů. Změny v evidenci byly provedeny u 4 schválených a 404 registrovaných provozů. Z evidence bylo vyjmuto 367 provozů (z toho 7 schválených a 360 registrovaných).

Převážná většina nově registrovaných provozů se týká zemědělské prvovýroby a dopravců. Přetrvává trend mírného nárůstu provozů výrobců a dodavatelů krmiv pro zvířata v zájmovém chovu. Pokles schválených a registrovaných provozů ustává a meziročně se téměř nemění. Totéž se týká i výrobců krmných surovin.

Tabulka 66: Přehled specifikací činností v registrovaných nebo schválených krmivářských provozech včetně údaje o počtech distributorů, dodavatelů a dovozců krmiv (Stav k 31. 12. 2014)

2014	Schválení	Registrovaní	Celkem
Výrobci krmných surovin	7	269	276
Výrobci doplňkových látek	6	6	12
Výrobci premixů	22	5	27
Výrobci krmných směsí	110	209	319
Faremní výroba krmiv pouze pro vlastní chov	0	433	433
Mobilní výrobní	0	63	63
Zemědělská prvovýroba – všeobecně	0	28 483	28 483
Dovozci krmiv	85	166	251
Dodavatelé krmiv	215	987	1 202
Distributoři	128	525	653
Doprovazci krmiv	0	1 084	1 084
Uvádění na trh – krmné suroviny	0	1 285	1 285
Uvádění na trh – krmné směsi	185	801	986
Uvádění na trh – doplňkové látky	173	144	317

2014	Schválení	Registrovaní	Celkem
Uvádění na trh - premixy	159	89	248

Pozn.: V rámci jednoho provozu může být prováděno současně i více činností

Tabulka 67: Přehled provedených registrací za rok 2014

2014	Schválené provozy	Registrované provozy	Prvovýroba	Celkem
Nové registrace	20	124	421	565
Změna registrace	4	106	298	408
Zrušení registrace	7	44	316	367

3.9.2 Úřední kontroly

Úřední kontroly krmiv (s výjimkou kontrol mimořádných) jsou plánovány na základě analýzy rizik, která zahrnuje zejména počty provozů, které mají být kontrolovány, druhy činností, které kontrolovaný provoz vykonává, pozici a význam subjektu na trhu a rovněž počet závad zjištěných v uplynulém období.

V oblasti krmiv ÚKZÚZ provádí následující typy úředních kontrol:

- běžné kontroly výroby a uvádění krmiv na trh,
- cílené kontroly krmiv,
- monitoring krmiv,
- mimořádné kontroly krmiv včetně RASFF.

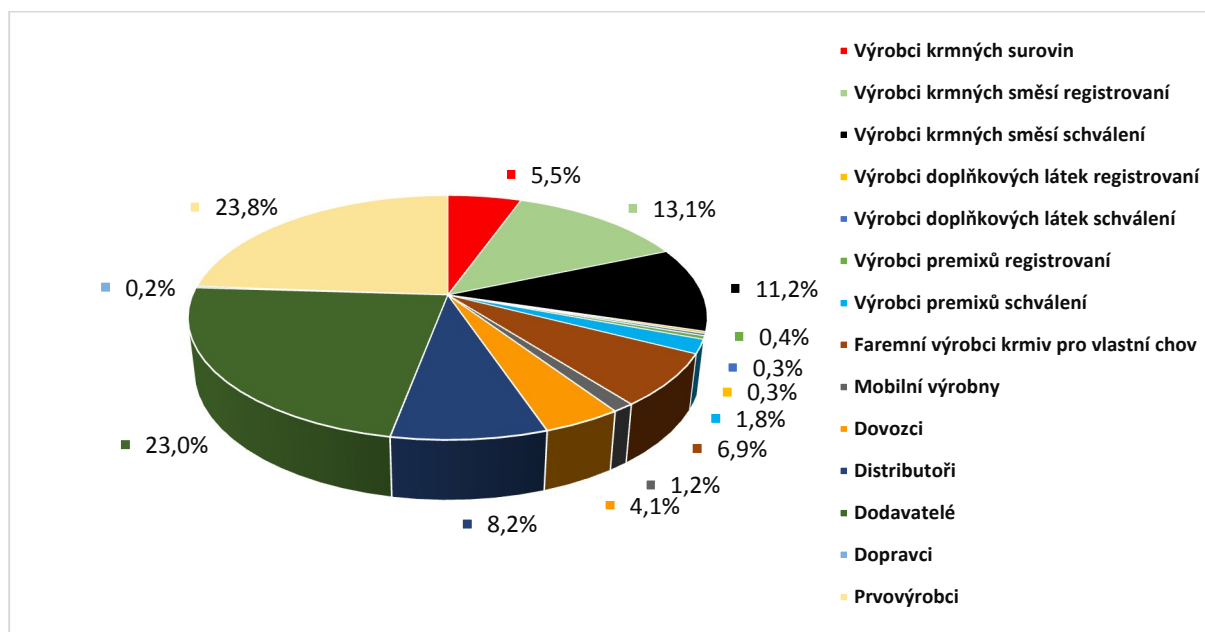
V roce 2014 vykonali inspektoři ÚKZÚZ celkem 2 115 úředních kontrol krmiv. Konkrétní počty kontrol, vztažené k jednotlivým činnostem v kontrolovaných provozech, ukazuje následující tabulka. Některé zemědělské provozy mají registrováno více provozovaných činností, které byly prověřovány v rámci jedné úřední kontroly. Z tohoto důvodu matematický součet kontrol jednotlivých typů provozů překračuje výše uvedený počet fyzicky provedených úředních kontrol krmivářských provozů.

Tabulka 68: Kontrola krmiv dle jednotlivých činností v kontrolovaných provozech

2014	Počet provozů v evidenci ÚKZÚZ	Počet provedených kontrol
Výrobci krmných surovin	276	188
Výrobci krmných směsí registrovaní	209	451
Výrobci krmných směsí schválení	110	386
Výrobci doplňkových látek registrovaní	6	9

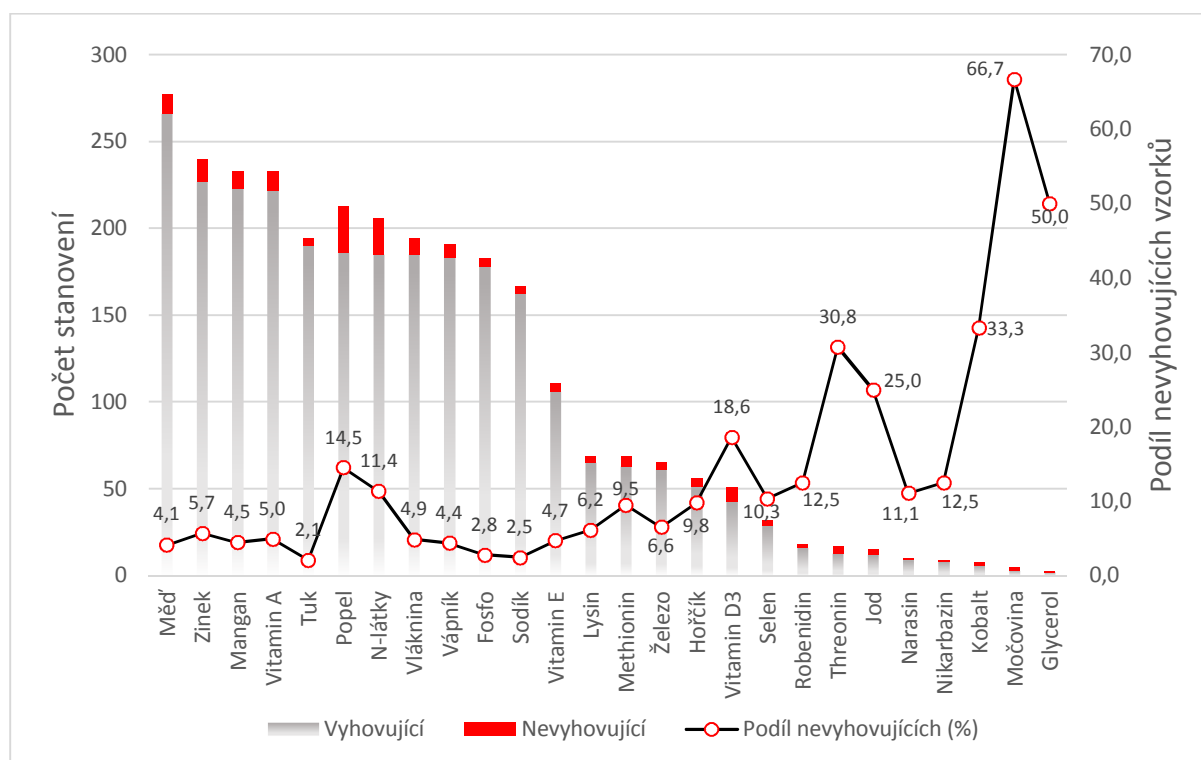
2014	Počet provozů v evidenci ÚKZÚZ	Počet provedených kontrol
Výrobci doplňkových látek schválení	6	10
Výrobci premixů registrovaní	5	15
Výrobci premixů schválení	22	63
Faremní výrobci krmiv pro vlastní chov	433	239
Mobilní výrobní	63	40
Dovozci	251	143
Distributoři	653	281
Dodavatelé	1 202	793
Dopravci	1 084	7
Prvovýrobci	28 483	821

Graf 12: Procentické zastoupení provedených kontrol podle typu provozu

Běžné kontroly představují plánované kontroly zemědělských subjektů, při kterých je ověřováno dodržování legislativních požadavků v rozsahu provozované činnosti (plnění podmínek registrace nebo schválení, označování a skladování krmiv, kontroly výrobního zařízení a vybavení, HACCP, vedení dokumentace, atd.). Oblasti, na které se inspektor zaměří, ovlivňuje okamžitá situace v provozu a inspektor se může na místě rozhodnout, co bude v rámci kontroly sledovat. Součástí běžné kontroly může být odběr vzorku krmiva za účelem ověření jeho deklarace nebo bezpečnosti.

Graf 13: Souhrnné výsledky analýz vzorků, odebraných v rámci běžné kontroly

Při běžné kontrole bylo v roce 2014 odebráno 382 vzorků krmiv, jako nevyhovující bylo hodnoceno 76 analyzovaných vzorků (19,9%). Nejčastěji byla nevyhovující minerální krmiva pro skot (8 vzorků), doplňková krmiva pro dojnice a kompletní směsi pro užitkové nosnice resp. králíky (po 6 případech). V roce 2013 běžné kontrole nevyhovělo 23,4% odebraných vzorků.

3.9.3 Cílené kontroly a monitoring

Cílené kontroly jsou plánované kontroly, zaměřené na aktuální rizika v krmivovém řetězci. V uplynulém roce byly aktivity zaměřeny mimo jiné na kontrolu křížové kontaminace krmiv kokcidostatiky nebo léčivy, sledování obsahu dioxinů, pesticidů, těžkých kovů i přítomnost genetických modifikací nebo zpracovaných živočišných proteinů ve vybraných krmivech. Součástí cílené kontroly je vždy odběr vzorku krmiva, u kterého se zjišťuje, zdali nebyly porušeny legislativou stanovené limity obsažené látky.

V rámci cílené kontroly bylo v roce 2014 odebráno 1 108 vzorků krmiv, nevyhovujících bylo 31 vzorků (2,8%). Nejvyšší počet nevyhovujících vzorků byl zaznamenán u krmné suroviny glycerin z důvodu nedodržení deklarace obsahu Na nebo K (8 vzorků) a kompletních krmiv pro selata ČOS (5 záchytů). V roce 2013 cílené kontrole nevyhovělo 4,7% odebraných vzorků.

Vzhledem k rostoucímu zájmu spotřebitelů po informacích o bezpečnosti a jakosti krmiv pro zvířata určená k produkci potravin (Pet Food) bylo v roce 2014 do spektra cílených kontrol nově zařazeno ověřování deklarace použitých zpracovaných živočišných bílkovin. Prověřeno bylo 14 vzorků krmiv pro psy a kočky, přiložené deklaraci nevyhověly 4 vzorky (28,6%).

Monitoring krmiv je koordinovaný inspekční program, který umožňuje sledování hladin látek, pro které většinou ještě nebyly stanoveny závazné limity, avšak jsou uvedeny směrné hodnoty pro posouzení jejich výskytu v krmivech. Zjišťuje se například přítomnost mykotoxinů ve vyráběných směsích i jejich výskyt v surovinách, zkrmovaných v prvovýrobě.

Při monitoringu krmiv bylo v roce 2014 odebráno 46 vzorků vyrobených krmných surovin a směsí pro zjištění hladin sledovaných mykotoxinů (aflatoxiny, zearalenon, ochratoxin A, fumonisiny B1 a B2, DON, T2 a HT2 toxin, beauvericin, enniatiny, nivalenol). Stejně látky byly analyzovány u 24 vzorků krmiv, určených pro zkrmování na farmách. Nebylo zjištěno překročení nejvyššího povoleného limitu aflatoxinu B1, ani směrných hodnot ostatních sledovaných mykotoxinů.

3.9.4 Cross Compliance

V rámci kontrol Cross Compliance ústav provádí kontroly dodržování požadavků na hygienu krmiv u provozovatelů krmivářských podniků a dále prověřuje dodržování zásad a pravidel pro prevenci, tlumení a přenos TSE (tzv. přenosné spongiformní encefalopatie).

Tabulka 69: Kontroly C-C

2014	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly zásad potravin. práva	311	317	4
Kontroly tlumení přenosu TSE	201	202	0
Celkem kontroly	512	519	4

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Nejčastější pochybení:

Mezi nejčastěji konstatované porušení se řadí nevhodné skladování krmiv, kdy je zjišťována přítomnost skladištních škůdců s potenciálním rizikem znehodnocení skladovaného krmiva, nebo jsou používána krmiva odebírána od neregistrovaných výrobců.

3.9.5 Delegované kontroly

Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB) je na ÚKZÚZ delegován odběr vzorků krmiv pro stanovení obsahu radionuklidů v krmivech. Pro tuto analýzu jsou každoročně odebírány vzorky krmných směsí a vzorky objemných krmiv (senáž, siláž).

Tabulka 70: Delegované kontroly

2014	Odebrané vzorky	Nevyhovující vzorky
Vzorky radioaktivita	50	0

Správní řízení a výše pokut

V roce 2014 bylo v oblasti krmiv vydáno celkem 20 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty a celková výše takto pravomocně uložených pokut činila 278 000 Kč.

3.9.6 Znalecká činnost

V roce 2014 bylo prověřeno a znalecky posouzeno 675 vzorků krmiv na objednávku jejich výrobců, provozovatelů, kteří tyto produkty uvádějí na trh nebo jiných zájemců o znalecké posouzení poskytnutých vzorků krmiv. Jako nevyhovující bylo posouzeno 33 analyzovaných vzorků (4,9 %) s výraznou dominancí krmiv Pet Food (krmiva pro psy 11 vzorků, směsi pro kočky 8 vzorků).

3.9.7 Systém RASFF

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) slouží pro ohlašování přímých a nepřímých rizik ohrožujících zdraví lidí, zvířat a životní prostředí, která pocházejí z potravin a krmiv. V průběhu roku bylo provedeno 12 mimořádných kontrol na základě podnětu RASFF, při nichž bylo odebráno 11 vzorků krmiv. Jeden vzorek sušené plné krve drůbeží původem z Itálie byl posouzen jako nevyhovující požadované jakosti z důvodu vysokého podílu nedeklarovaných tkání (kosti a peří) suchozemských zvířat.

Tabulka 71: Kontroly RASFF

2014	Počet kontrol	Odebrané vzorky	Nevyhovující vzorky
RASFF	12	11	1

3.9.8 Biologické zkoušení krmiv

V oblasti biologického zkoušení krmiv pokračovaly v roce 2014 testace započaté v roce 2013. Testace pro Českou zemědělskou univerzitu v Praze (ČZU) v rámci ověření účinnosti kompletní krmné směsi pro nutrie trvala do dubna. Další testace, tentokrát u nosnic, spočívala v ověření vlivu fosforu, zdroje fytázy a zrnitosti vápence v krmných směsích na užitkovost a kvalitu vajec. Tato testace byla provedena pro Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i. (VÚŽV) a skončila v listopadu.

Novou testací, která v roce 2014 proběhla, byl srovnávací výkrmový test pro VÚŽV. Cílem tohoto testu bylo porovnat produkční schopnosti a kvalitu masa přeštického plemene prasat při dvou odlišných dietách ad libitního krmení.

Pro slovinskou firmu Tanin Sevnica byly provedeny dvě testace v rámci ověření účinnosti taninových přípravků na produkční a zdravotní parametry kuřat chovaných na maso.

Tabulka 72: Biologické zkoušení krmiv

2014	Počet ukončených	Počet nově založených
Testace krmiv	5	3

3.9.9 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci Oddělení krmiv přednesli v roce 2014 na zahraničních konferencích 2 prezentace a publikovali jeden článek do periodika Communications in Soil Science and Plant Analysis. Jako lektori vystupovali na 2 odborných školeních.

V rámci mezinárodní spolupráce se zástupce Oddělení krmiv pravidelně účastní jednání Stálého výboru EK pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva.

Pracovníci Oddělení krmiv se v roce 2014 zúčastnili řady vzdělávacích seminářů, školení a konferencí zaměřených na odbornou problematiku krmiv. V roce 2014 napsali jednu odbornou zprávu shrnující a hodnotící výsledky činnosti oddělení.

3.10 Ekologické zemědělství

3.10.1 Úřední kontroly v ekologickém zemědělství

V roce 2014 ÚKZÚZ provedl 287 úředních kontrol ekologického zemědělství (EZ) u 280 subjektů hospodařících v režimu ekologické produkce. Jedná se tedy o mírné navýšení oproti roku 2013, kdy bylo provedeno 269 kontrol. Menší část subjektů (celkem 33) byla ke kontrole vybrána na základě rizikové analýzy ÚKZÚZ a větší část subjektů (celkem 247) ke kontrole vybral v rámci delegovaných kontrol SZIF na základě své vlastní rizikové analýzy nebo se jednalo o následné kontroly. 7 kontrol bylo provedeno na základě podnětu ze strany ministerstva, kontrolních organizací nebo veřejnosti. V rámci agroenvironmentálních opatření byla u ekologicky hospodařících subjektů prováděna také kontrola pravidelného řezu ovocných sadů.

Porušení pravidel ekologické produkce bylo zjištěno v rámci 9 úředních kontrol EZ. Bylo uloženo 7 nápravných opatření a 6 případů bylo předáno na MZe jako podnět ke správnému řízení. V rámci úředních kontrol EZ bylo celkem odebráno 60 vzorků z ekologické produkce. Ve srovnání se 44 vzorky odebranými v roce 2013 tedy došlo k navýšení počtu odebíraných vzorků.

Tabulka 73: Kontroly EZ

2014	Počet	Z toho s porušením	Odebrané vzorky
Kontroly EZ	287	9	60

3.10.2 Seznam hnojiv použitelných v ekologické zemědělství

Oddělení hnojiv spravuje Registr hnojiv, ve kterém jsou vedena hnojiva (pomocné látky) schválená pro legální uvádění do oběhu. Pokud je konkrétní hnojivo použitelné v EZ, je mu v tomto registru přidělen příznak vhodnosti a ve schválené verzi etikety (která je také součástí Registru hnojiv) je možnost použití v EZ uvedena. V Registru hnojiv bylo k 31. 12. 2014 vedeno 419 hnojiv použitelných v EZ (z celkového počtu 2 593 výrobků s platným záznamem).

Tabulka 74: Hnojiva použitelná v EZ

2014	počet
Hnojiva vedená v Registru hnojiv jako použitelná v EZ	419

3.10.3 Udělování výjimek na používání konvenčních osiv v ekologickém zemědělství

Vydávání povolení pro používání konvenčních osiv a vegetativního rozmnožovacího materiálu nezískaného v ekologickém zemědělství existuje v České republice již šestým rokem. Výjimky jsou udělovány na osivo všech zemědělských druhů, na osivo a sadbu zeleniny, sadbu brambor a osivo dalších druhů rostlin určených pro ekologickou produkci. S platností do 31. 12. 2016 se nemusí žádat o výjimku na sadbu ovocných druhů, révy vinné a chmele. Stěžejním právním předpisem pro systém udělování výjimek je Nařízení komise (ES) č.889/2008.

ÚKZÚZ přijímá žádosti jednak fyzicky v tištěné podobě nebo v podobě elektronické zaslané datovou schránkou. Žádosti je možné rovněž vyplnit elektronicky přes Portál farmáře a následně odeslat datovou schránkou nebo z této aplikace vytisknout a podepsané poslat poštou. Žádosti je nutné podávat včas, tedy před plánovaným výsevem či výsadbou. Do 30 dnů od obdržení žádosti na ÚKZÚZ se rozhodne o povolení či zamítnutí výjimky. Žadatelé mají možnost se proti vystavenému rozhodnutí ve lhůtě do 15 dnů odvolat k Ministerstvu zemědělství. Povolení se uděluje pouze na jednu sezónu a na nespotřebované osivo je nutné v další sezóně opět podat žádost o udělení výjimky.

Žádosti jsou posuzovány v závislosti na aktuálním stavu databáze ekologického osiva, kterou ÚKZÚZ spravuje. Databáze je přístupná přes Portál farmáře a přes internetové stránky www.ukzuz.cz a je průběžně aktualizována. Dle výše uvedeného Nařízení bude žadateli vydáno povolení k použití osiva pouze v případě, kdy žádná odrůda druhu není registrovaná v databázi ekologického osiva. Pokud však žadatel v žádosti uvede dostatečné odůvodnění a tím prokáže, že právě jím zvolená odrůda je významná pro jeho produkci, a že žádná odrůda vedená v databázi není pro něho vhodná, může mu být vyhověno. Zde je potřeba zdůraznit, že odůvodnění musí být opravdu dostatečně podrobné a nezpochybnitelné. ÚKZÚZ uděluje výjimky i na použití konvenčních směsí osiva. V takových případech je nutné v žádosti uvést buď registrační číslo směsi, nebo její přesné procentuální složení jednotlivých komponent (druh a odrůda).

Každoročně přichází na ÚKZÚZ nejvíce žádostí v jarním a podzimním období. V roce 2010 bylo vyřízeno 1 080 žádostí, v roce 2011 – 1 183 žádostí, v roce 2012 – 1 305 žádostí, v roce 2013 – 1 475 žádostí a v roce 2014 to bylo 1 255 žádostí. Z celkového počtu je přibližně a průměrně 1,5 % žádostí zamítnuto.

3.10.4 Dlouhodobý ekologický stacionární pokus

V roce 2014 byl na pěti zkušebních stanicích ÚKZÚZ (Lípa, Čáslav, Jaroměřice nad Rokytnou, Věrovany, Horažďovice) založen dlouhodobý ekologický stacionární pokus. Pokus s názvem *Porovnání různých systémů hnojení v podmínkách ekologického zemědělství (EZ)* má za cíl sledování vlivu systému hospodaření s chovem a bez chovu hospodářských zvířat a aplikace vnějších vstupů na výkonnost a zdravotní stav plodin, jakost produktů, půdní

vlastnosti, edafon, výskyt škodlivých činitelů a bilanci živin. Pokus zahrnuje celkem šest pokusných kombinací se třemi opakováními na každé z pěti pokusných stanic.

Polní pokus je založena na výživářských bázích jako přesný dlouhodobý. Výměry hnojených a sklizňových parcel odpovídají systému zavedenému na příslušné výživářské bázi.

Tabulka 75: Parametry zkušebních stanic

Lokalita	Nadmořská výška (m)	Půdní typ	Půdní druh	Roční prům. srážky (mm)	Roční prům. teplota (°C)
Čáslav	260	černozem	hlinitá	555	8,9
Horažďovice	445	kambizem	písčito-hlinitá	585	7,8
Jaroměřice n.R.	425	luvizem	jílovito-hlinitá	481	8,0
Lípa	505	kambizem	písčito-hlinitá	594	7,5
Věrovany	207	černozem	hlinitá	502	8,7

Pokusné kombinace

1. Bez chovu zvířat, bez zeleného hnojení a bez vnějších vstupů (kontrola)
2. Bez chovu zvířat a bez vnějších vstupů + zelené hnojení
3. Bez chovu zvířat + zelené hnojení + obnovitelné vnější vstupy
4. Bez chovu zvířat + zelené hnojení + obnovitelné vnější vstupy + intenzifikační vstupy
5. S chovem zvířat bez vnějších vstupů (pouze statková hnojiva odpovídající vlastnímu chovu zvířat při zatížení 0,8 VDJ.ha-1) + zelené hnojení
6. S chovem zvířat (statková hnojiva odpovídající vlastnímu chovu zvířat při zatížení 0,8 VDJ.ha-1) + zelené hnojení + intenzifikační vstupy

Vnější vstupy:

Obnovitelné vnější vstupy: digestát, fugát, průmyslový kompost

Intenzifikační vstupy: další povolená hnojiva dle Přílohy 1 NK 889/2008

Statková hnojiva: hnůj, kejda, močůvka

3.10.5 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

V roce 2014 vedoucí oddělení EZ přenášel na kongresu konaném v rámci akce Biofach 2014 (BIOFACH Forum – Organic Sector Development in Central and Eastern Europe - Latest market and policy developments in the CEE countries). Pracovníci oddělení ekologického zemědělství dále prezentovali výsledky úředních kontrol v rámci školení kontrolních organizací, které pořádá ministerstvo zemědělství. Prezentace byla nazvána ÚKZÚZ – odběry vzorků, výsledky a vyhodnocení analýz. Úřední kontroly EZ a odběry vzorků v rámci těchto kontrol (ÚKZÚZ - Controls in Organic Farming) byly prezentovány na zahajovacím setkání

k misi FVO, týkající se auditu kontrolního systému EZ v ČR. Pracovníci oddělení zajistili prezentaci na téma rezidua pesticidů v rámci Bioakademie 2014.

V roce 2014 bylo vydáno 2. aktualizované znění publikace k EZ (Jan Dvorský a Jiří Urban – Základy ekologického zemědělství).

Pracovník oddělení je členem akčního týmu, jehož úkolem je vypracovat Akční plán pro EZ na období 2016 – 2020 a rovněž je členem Komise EZ, která pod vedením ministerstva koordinuje kontrolní systém EZ v ČR.

3.11 Národní referenční laboratoř

3.11.1 Kontrola vstupů do půdy

Ve všech oblastech činnosti (AZP, analýzy vzorků z pokusů, monitoring, registr kontaminovaných ploch, ekologické zemědělství atd.) byly úkoly plněny podle požadavků.

Rozsah analýz vzorků lesních půd prováděný na RO Opava byl oproti minulým letům rozšířen u vzorků minerálního horizontu o stanovení 7 vybraných prvků v extraktu lučavky královské. Toto rozšířené stanovení se týkalo 340 z celkového množství 480 vzorků.

Laboratoř v Plzni dokončila přípravy pro zahájení rutinních analýz AZP od roku 2015. Na RO Brno stejně jako na RO Opava byla u vybraných podniků provedena upravená metoda analýzy extraktu podle Mehliche 3 s využitím techniky ICP-OES (parametry Ca, Mg, K, P, Cu, Fe, Al, Zn, Mn, S a B). Na pracovišti RO Opava byla rozšířená analýza prvků provedena u 5 640 z celkového množství 18 300 vzorků půd z AZP. Na RO Brno to bylo asi 1 900 vzorků. Dále byl s využitím metody NIRS sledován obsah organického uhlíku, celkového dusíku a obsah glomalinu. Pro stanovení glomalinu v minerálním horizontu půd bylo na RO Brno proměřeno 400 vzorků půd a ve spolupráci s OMB byl připraven kalibrační model pro vzorky lesních půd. Na RO Opava bylo nově zavedeno stanovení glomalinu metodou NIR a v průběhu roku analyzováno 412 vzorků na obsah organického uhlíku, celkového dusíku a glomalinu.

Na RO Brno byl dokončen rozsáhlý vývojový úkol – Stanovení Cr(VI) a Cr(III) ve vzorcích krmiv, půd, kalů a hnojiv a pro SZIF a ÚKSÚP bylo na tomto pracovišti analyzováno 15 vzorků konopí setého na obsah THC a CBD.

Pokračovala spolupráce RO Brno a Oddělení ekologického zemědělství v kontrole dodržování pravidel ekologického zemědělství (EZ). Nově vzniklá laboratoř reziduálních analýz (LRA) zpracovávala vzorky odebrané v rámci kontrol ekologických vinohradů (celkem 45 vzorků listů a hroznů vinné révy) na obsah reziduí pesticidů. Došlo také k dalšímu prohloubení spolupráce s inspektory odboru rostlinolékařské inspekce. LRA analyzovala celkem 100 vzorků rostlin pro řešení podnětů stěžovatelů na poškození spojené s aplikací přípravků na ochranu rostlin. Zájem o reziduální analýzy vzrostl i ze strany externích zadavatelů. Byly prováděny analýzy vzorků odebraných při kontrolách EZ kontrolními subjekty KEZ a BIOKONT CZ (celkem 66 vzorků). Z důvodu požadavků na rozšíření stanovovaných parametrů pro reziduální analýzy bylo značné úsilí věnováno vývoji nových metod. Podařilo se zavést stanovení dithiokarbamátových pesticidů a stanovení glyfosátu. Rozšíření analytických možností bylo podpořeno ze strany vedení ÚKZÚZ koupí přístroje LC-HRMS, který umožní i necílový screening reziduí a identifikaci neznámých látek porovnáním naměřených dat s údaji v knihovných spekter.

Na RO Brno byly prováděny i analýzy pro potřeby Bazálního monitoringu půd. Byl analyzován obsah prvků v 2M kyselině dusičné, lučavce královské a nově i v 0,43M kyselině dusičné. U vybraných vzorků bylo stanoveno zrnitostní složení a aktuální a potenciální kationtová výměnná kapacita. V souvislosti s programem BMP bylo v laboratoři v RO Opava analyzováno 45 vzorků půd na stanovení PAH, v rámci kontroly vstupů do půdy (kaly ČOV, sedimenty) a ostatních požadavků dalších 62 vzorků pro tyto parametry. Pro laboratoře RO Brno a OMB Brno byla v RO Opava provedena úprava 175 půdních vzorků pro bazální monitoring půd a česko-polský projekt. Pro potřeby programu aktivního biomonitoringu bylo v RO Opava analyzováno 52 vzorků travin a jehličí na stanovení PAH, tyto vzorky byly upravovány lyofilizací na RO Brno, kde je vhodné přístrojové vybavení. Dalších 22 vzorků rostlinného materiálu na stanovení PAH bylo analyzováno ve vzorcích z nádobových zkoušek.

Na RO Planá nad Lužnicí probíhaly analýzy vzorků AZP podle plánu, nicméně vzhledem k opoždění dodávky vzorků se nepodařilo dokončit všechny předpokládané analýzy před zastavením činnosti pracoviště. Zbývající vzorky byly přesunuty na pracoviště RO Plzeň, kde budou provedeny analýzy začátkem roku 2015.

Pracoviště RO Praha a RO Plzeň úzce spolupracovala na přípravě nových Jednotných pracovních postupů - Zkoušení hnojiv. Některé stávající postupy zkoušení hnojiv byly revidovány. Obě pracoviště provedla rozsáhlou analytickou činnost související s přípravou podkladů pro vypracování norem pro stanovení mikroelementů v průmyslových hnojivech. Získaná data byla použita k vypracování závěrečných zpráv vývojových úkolů. Pracoviště RO Praha se zúčastnilo validačních studií pro revizi normy na stanovení chelátů železa iontovou párovou chromatografií a pro tvorbu nové normy na stanovení heptaglukonové kyseliny v hnojivech chromatografickou metodou.

Na vybraných plochách pokračoval monitoring mikrobiálních parametrů zemědělských a lesních půd. Většina kapacity pro provádění ekotoxikologických testů byla vyhrazena pro analýzy půd a organických hnojiv v rámci přeshraničního česko-polského projektu. Přehled provedených testů je uveden v tabulce 76.

Tabulka 76: Souhrn ekotoxikologických analýz provedených v roce 2014.

	Hnojiva	Půdy
Krátkodobá nitrifikační aktivita	8	244
Respirace mikroorganismů	4	244
<i>Enchytraeus crypticus</i>	4	-
<i>Brassica napus</i>	-	-
<i>Lactuca sativa</i>	7	-
<i>Pseudokorchneriella subcapitata</i>	-	532
<i>Lemna minor</i>	-	646
<i>Vibrio fischeri</i>	-	532

	Hnojiva	Půdy
<i>Arthrobacter glob.</i>	7	-
<i>Hypoaspis aculeifer</i>	7	-

3.11.2 Bezpečnost potravních řetězců – kontrola krmiv

Požadavky státního odborného dozoru, monitoringu a všechny další úkoly byly splněny.

V roce 2014 pokračovala cílená kontrola křížové kontaminace a kontrola používání nepovolených doplňkových látek a zakázaných stimulatorů růstu. Při kontrole křížové kontaminace, kterou provádí RO Praha, se sledovaly obsahy doplňkových látek (decoquinát, halofuginon, lasalocid, maduramicin, monensin, narasin, nikarbazin, robenidin, salinomycin, semduramicin) ve 200 vzorcích kompletních a doplňkových krmných směsí a premixů metodou kapalinové chromatografie s UV detekcí (HPLC-UV) nebo hmotnostní detekcí (LC-MS/MS). Ve skupině zakázaných stimulatorů růstu se sledoval výskyt sedmi zakázaných stimulatorů, inhibitorů růstu nebo antimikrobiálních látek (amprolium, carbadox, dimetridazol, nifursol, olachindox, virginamicin a Zn-bacitracin) ve 28 vzorcích krmných směsí opět metodou kapalinové chromatografie s UV detekcí (HPLC-UV) nebo hmotnostní detekcí (LC-MS/MS).

Cílená kontrola kontaminace léčivy zahrnovala v roce 2014 stanovení tylosinu ve 30 vzorcích. Celkem bylo pro účely úředních kontrol analyzováno 708 vzorků.

Také na RO Brno byly splněny požadavky vyplývající ze státního odborného dozoru a z cílených kontrol a monitoringu zakázaných a nežádoucích látek (dusitany, fluoridy, těžké kovy, melamin, rezidua pesticidů, glycerol, doplňkové látky, mykotoxiny a perzistentní organické polutanty). V rámci mimořádných kontrol RASFF byly 4 vzorky krmiv analyzovány na obsah aflatoxinů a 3 vzorky pivovarských kvasnic na obsah melaminu. Celkem bylo pro účely úředních kontrol analyzováno 708 vzorků. Významná část kapacity krmivářské laboratoře patřila analýzám pro Oddělení MPZ (více než 500 vzorků).

V roce 2014 byly u některých postupů provedeny změny vedoucí k zefektivnění celého procesu stanovení. U stanovení mykotoxinů bylo zdlouhavé stanovení založené na použití imunoafinitních kolonek nahrazeno multireziduální metodou stanovení s využitím LC-MS/MS. Tato metoda umožňuje stanovit i pyrrolizidinové a ergotové alkaloidy. Multireziduální metoda byla použita i pro stanovení perzistentních organických polutantů a pesticidů v rámci cílených kontrol (78 vzorků). Těžké kovy v krmivech (As, Cd, Pb) byly stanoveny metodou ICP-MS pro 165 vzorků. Tato metoda byla využita i pro stanovení obsahu selenu (65 vzorků) a jódu (80 vzorků).

V průběhu roku byly na RO Opava dokončeny analýzy pro zlepšení kvality kalibrační rovnice NIRS pro krmné směsi souborem 25 vzorků doplňkových krmných směsí.

Kultivačními metodami bylo provedeno 11 stanovení bakterie *Enterococcus faecium* a 7 stanovení kvasinky *Saccharomyces cerevisiae*.

Laboratoř molekulárně-genetické diagnostiky na NRL-OMB pokračovala v zavádění metod pro detekci nových transgenů pro kontrolu přítomnosti GMO. V současné době disponuje postupy pro osm screeningových elementů a 49 transgenů.

3.11.3 Kvalita rostlinné produkce - analýzy pro Národní odrůdový úřad, Odbor trvalých kultur a Odbor osiv a sadby

Všechny úkoly požadované jednotlivými odbory Sekce rostlinné výroby se na RO Brno podařilo splnit v požadovaných termínech. Celkem bylo analyzováno 7 600 vzorků rostlinného materiálu: obilovin (pšenice, ječmen, žito, tritikale, oves, kukuřice zrnová), olejnin (řepka, slunečnice, hořčice, len), luskovin (hrách, bob, sója), zelených hmot (makovina, konopí) a čerstvých hmot (cibule, rajčata, brambor, řepa) s celkovým počtem 58 000 stanovení.

Zvládnutí situace napomohlo i další rozšíření využití techniky NIRS o nové plodiny i parametry. V současnosti je na RO Brno metoda NIRS využívána pro 13 plodin a na RO Opava pro 2 plodiny. Výsledkem metodické spolupráce obou pracovišť je optimalizovaný kalibrační model pro stanovení obsahu oleje ve slunečnici. Na základě platnosti nové normy ČSN EN ISO 659 bylo nutné zahrnout vliv mletí a korigovat obsah oleje na rozdíly ve stanovení sušiny v mletém a nemletém vzorku slunečnice. V roce 2014 se úspěšně rozvíjela i spolupráce s externími uživateli techniky NIRS. Značný zájem je nejen o zkušenosti s tvorbou kalibračních modelů, ale i o samotné kalibrační rovnice.

Nově bylo pro potřeby zkoušení odrůd zavedeno stanovení karvonu a limonenu v kmínové silici metodou GC-FID.

Hlavními úkoly RO Opava pro NOÚ byly analýzy 250 vzorků slunečnice a 1080 vzorků silážní kukuřice metodou NIRS. Kromě toho bylo provedeno téměř 1 000 stanovení sušiny pro sklizňové účely zkušební stanice Pusté Jakartice. Mírné snížení počtu dodaných vzorků oproti plánu bylo způsobeno zrušením některých pokusů z důvodu špatného počasí ve vegetačním období.

NOÚ měl v roce 2014 požadavek na 200 analýz elektroforetických spekter odrůd brambor, která měří a shromažďuje pracoviště OSARK Lípa. V roce 2013 to bylo 210 analýz. Mírné snížení počtu vzorků bylo u analýz alkaloidů v bramborech, 62 vzorků v roce 2014 proti 71 vzorkům v 2013. Nevýznamné snížení bylo také u komplexních rozborů brambor. Nižší byl i počet požadavků na stanovení glukosinolátů v osivu řepky - 18 vzorků v 2014 proti 34 vzorkům v 2013, stejně tak i u analýz na kyselinu erukovou - 44 vzorků proti 104 v roce 2013 pro uznávací řízení kvality osiva Odboru osiv a sadby.

Stanovení mykotoxinů metodou ELISA pro potřeby odrůdových zkoušek zajišťovalo OMB Brno v počtu 572 analýz DON a 129 analýz T-2 toxinu. Toto pracoviště bylo v průběhu roku vybaveno novým přístrojem pro RT-PCR a kapilární elektroforézu fragmentů DNA. Zahájení analýz na těchto přístrojích bude v první polovině roku 2015 a předpokládá se využití především pro určení odrůdy.

3.11.4 Zdravotní stav rostlin - ELISA testy, diagnostika metodou PCR, kontrola přítomnosti geneticky modifikovaných organismů (GMO)

Počet provedených ELISA testů brambor na pracovišti OSARK Lípa (tabulka 77), byl asi na úrovni 83 % oproti roku 2013.

Počet stanovení pro OTK, která provádí OMB Brno je uveden tabulkách 78 a 79.

Tabulka 77: ELISA testy viróz brambor (OSARK Lípa u Havlíčkova Brodu).

	Počet stanovení		
	2013	2014	2014/2013
1.	14 760	15 120	1,02
2.	864	96	0,11
3.	22 560	15 360	0,68
4.	37 440	31 680	0,85
5.	10 944	4 608	0,42
6.	60 480	55 296	0,92
Celkem	147 048	122 160	0,83

Legenda

- 1. NOÚ** 84 vzorků, 1 vzorek 30 rostlin, 6 virů, bez pěstební přípravy
- 2. OOS** 1 vzorek, 1 vzorek 96 rostlin, 1 vir, bez pěstební přípravy
- 3. OOS** 32 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 5 virů, bez pěstební přípravy
- 4. OOS** 66 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 5 virů, včetně pěstební přípravy
- 5. OOS** 8 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 6 virů, bez pěstební přípravy
- 6. OOS** 96 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 6 virů, včetně pěstební přípravy

Tabulka 78: Stanovení fytoplazem pro jednotlivé plodiny metodou PCR.

	Vzorky		Izolace DNA		Amplifikace	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Vinná réva	48	48	100	100	217	116
Jádroviny	48	48	108	100	129	128
Drobné ovoce	24	24	50	50	57	56
Peckoviny	24	24	50	50	57	56

Tabulka 79: Přehled stanovovaných virů pro OTK (OMB Brno).

Testovaný virus	Počet testovaných vzorků 2012	Počet testovaných vzorků 2013	Počet testovaných vzorků 2014
ApMV	0	475	961
ApCLSV	0	475	961
PPV	0	475	961
PDV	0	475	961
PNRSV	0	475	961
HpMV	0	0	0
ArMV	1 015	360	0
GFLV	1 015	360	0
GLRV-1	720	360	0
GLRV-3	720	360	0
GFkV	720	360	0

U vzorků určených pro detekci transgenů byl proveden screening promotorů 35S a FMV, terminátoru NOS, genů bar, cry 1A(b), cp4 epsps, nptII a pat. Ve vzorcích sóji byly kvalitativně detekovány transgeny MON 40-3-2 a MON89788; v kukuřici byl kvalitativně stanoven transgen MON810. Ve vzorcích kompletních krmných směsí byly kvalitativně detekovány transgeny MON40-3-2, MON89788, A2704, MON810 a DAS59122. Přehled stanovení je uveden v tabulce 80.

Tabulka 80: Stanovení GMO pro jednotlivé plodiny.

	Vzorky		Izolace DNA		Amplifikace	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Sója	15	15	34	40	348	434
Kukuřice	54	49	130	115	747	1 022
Řepka	14	17	53	67	658	387
Rýže	4	4	10	13	63	78
Krmné směsi	35	32	85	73	2 180	2 109
Brambory	8	5	17	11	30	25

3.11.5 Laboratorní kontrola přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin

Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin (OdZPOR) v roce 2014 zkontrolovalo 61 přípravků na ochranu rostlin (POR). Tento počet odpovídá 130 laboratorním vzorkům, které zahrnovaly 10 formulačních typů POR (EC, EW, FS, GB, PA, PR, SC, SE, SL a WG), ve kterých bylo analyzováno 88 účinných látek a 160 nečistot, formulačních přísad a xylenu. Mimo kontrolu účinných látek a nečistot byly u všech vzorků testovány také jejich fyzikálně-chemické a technické vlastnosti. Celkem bylo provedeno asi 2500 nerutinních zkoušek. Analyzované POR reprezentovaly 4 různé skupiny použití (37 herbicidů, 12 fungicidů, 5 insekticidů a 3 růstové regulátory).

Postregistrační kontrola

Na základě plánu PRK pro rok 2014 nebo z podnětu třetí osoby bylo na OdZPOR laboratorně kontrolováno celkem 41 přípravků na ochranu rostlin, z toho 15 vzorků ze souběžných dovozů. Toto množství POR představovalo celkem 75 testovaných laboratorních vzorků 4 skupin použití (28 herbicidů, 4 fungicidy, 5 insekticidů a 2 růstové regulátory).

Laboratorní kontrola vzorků v rámci zonálního povolování POR

Pro potřeby hodnocení v rámci zonálního povolování bylo laboratorně testováno 20 přípravků na ochranu rostlin, tzn. analýzy byly provedeny u 55 laboratorních vzorků. Laboratorně tak byly zkontrolovány vzorky ze 3 skupin použití přípravků na ochranu rostlin, a to 9 herbicidů, 8 fungicidů a 1 růstový regulátor.

V roce 2014 pokračoval trend nárůstu vzorků ze zonálního povolování POR a vzorků obsahujících dvě a více účinných látek v jednom přípravku. Rovněž se zvýšil počet požadavků na analýzy nečistot a formulačních přísad, čímž se zvýšila časová i odborná náročnost jednotlivých vysoce specializovaných analýz. U všech vzorků byly provedeny zkoušky totožnosti účinných látek, kvantitativní stanovení jejich obsahu, a kvalitativní, popř. kvantitativní stanovení nečistot a formulačních přísad. U přípravků EC formulací byl kontrolován také obsah xylenu. Uvedené zkoušky byly provedeny převážně metodou kapalinové a plynové chromatografie. Kontrola přípravků ze souběžného dovozu byla navíc rozšířena o srovnávací analýzy profilu nečistot s referenčním přípravkem, a to metodami HPLC/UV, GC/FID, GC/MS a FTIR.

U vzorků POR odebraných na podnět třetí strany bylo mimo jejich identifikace i detailně analyzováno jejich chemické složení všemi dalšími vhodnými a dostupnými laboratorními postupy a technikami (např. porovnání vzorků metodou FTIR, TGA a DSC analýzy, identifikace nečistot pomocí GC/MS spekter). S úspěchem byla zavedena do praxe metoda FTIR pro identifikaci nerozpustných zbytků WG formulací POR s účinnou látkou na bázi sulfonylmočoviny po extrakci vhodným rozpouštědlem.

V roce 2014 bylo verifikováno 35 chromatografických metod (7 metod GC/FID, 1 metoda GC/MSD a 27 metod LC/UV).

Další související laboratorní činnost

Pracovníci laboratoře se také v roce 2014 podíleli na testování a připomínkování mezinárodních metodik CIPAC a aktivně se zapojili i do testování metodiky pro ESPAC. Pro CIPAC to bylo stanovení účinné látky trifloxystrobin ve 2 technických látkách a 5 formulacích POR (AL, FS, EC, SC a WG) metodou kapalinové chromatografie s UV detekcí. Druhá testovaná metodika pro CIPAC se týkala stanovení relevantní nečistoty toluen

v 5 přípravcích na ochranu rostlin (formulace 2 x EC, FS, SG a WG) metodou plynové chromatografie s headspace nástřikem. Celkem se jednalo o 12 přípravků POR, tj. 24 laboratorních vzorků. Pro ESPAC laboratoř testovala a připomínkovala metodiku pro stanovení účinné látky silthiofam v technické látce a FS formulaci POR (4 laboratorní vzorky).

3.11.6 Řešení vývojových úkolů

V roce 2014 bylo zahájeno řešení 8 nových vývojových úkolů pro potřeby analýz hnojiv a půdy, 2 nových vývojových úkolů pro analýzu krmiv, 2 úkolů pro testování vlastností odrůd a 6 úkolů pro potřeby NRL resp. více technických odborů.

Bylo dokončeno 16 vývojových úkolů. Zbývající úkoly budou dokončeny v r. 2015 resp. v r. 2016. Výsledky vývojových úkolů jsou průběžně publikovány v Bulletinu NRL, který je zveřejněn elektronicky na www.ukzuz.cz.

3.11.7 Legislativní činnost

Pracovníci NRL se podíleli na přípravě pozic pro jednání „Stálého výboru EK pro rostliny, zvířata potraviny a krmiva - výživa zvířat“. Pokračovala spolupráce s odborem pro vztahy s EU při MZe při konzultacích o překladech legislativních dokumentů. Pracovníci NRL se také podíleli na zpracování a připomínkování novely Vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu, především na doplnění metod zkoušení a úpravě limitů pro jednotlivé kontaminanty.

3.11.8 Porovnání základních činností NRL

V grafech na obrázku 6 je uveden relativní podíl hlavních činností na celkovém požadavku na analýzy v NRL. Porovnání velmi dobře dokumentuje rozdílnou finanční a časovou náročnost jednotlivých stanovení i rozdílné počty analyzovaných vzorků a parametrů. Číselné údaje jsou v tabulkách 81, 82 a 83.

V tabulkách a grafech jsou uvedeny pouze činnosti, které je možné meziročně porovnávat. U činnosti vysoce variabilní je popis uveden samostatně. Celá činnost Oddělení zkoušení přípravků pro ochranu rostlin zde také není porovnáвана a je uvedena v kapitole 3.11.5.

V oblasti vstupů do půdy se projevilo určité snížení požadavku v počtu vzorků, ale tento pokles se netýkal počtu provedených stanovení. To znamená, že v odebraných vzorcích se nyní provádí více stanovení. Jde především o rozšířené stanovení AZP, ale i stanovení reziduí pesticidů, mykotoxinů, organické hmoty půdy apod. Dále došlo k rozšíření analýz reziduí pesticidů pro potřeby SRS a pro kontrolu ekologického zemědělství. Zde je třeba také započítat pokles analýz na pracovišti Planá n. Lužnicí, kde již od poloviny listopadu bylo nutné zahájit práce spojené s ukončením činnosti pracoviště (s účinností od 1. 1. 2015) a navíc došlo k opoždění dodávek vzorků od žadatele v druhé polovině roku.

V kontrole krmiv také došlo k určitému poklesu počtu vzorků, který byl ale opět vyšší než pokles požadovaných stanovení. Počet vzorků rostlinného materiálu (jde především o analýzy pro NOÚ) je poměrně stabilní a uvedený rozdíl odpovídá běžnému meziročnímu kolísání požadavků. V celkovém přehledu je zřejmé, že počet stanovení zůstal (i přes pokles počtu vzorků) téměř shodný.

Tabulka 81: Podíl hlavních činností na práci NRL - 2013.

	Náklady (Kč)	Čas (hod)	Počet vzorků	Počet stanovení
Vstupy do půdy	6 284 353	59 310	92 396	681 508
Kontrola krmiv	2 938 753	21 232	4 880	36 666
Rostlinný materiál	2 410 898	24 601	13 662	175 697
Celkem	11 567 465	106 285	111 008	908 390

Tabulka 82: Podíl hlavních činností na práci NRL - 2014.

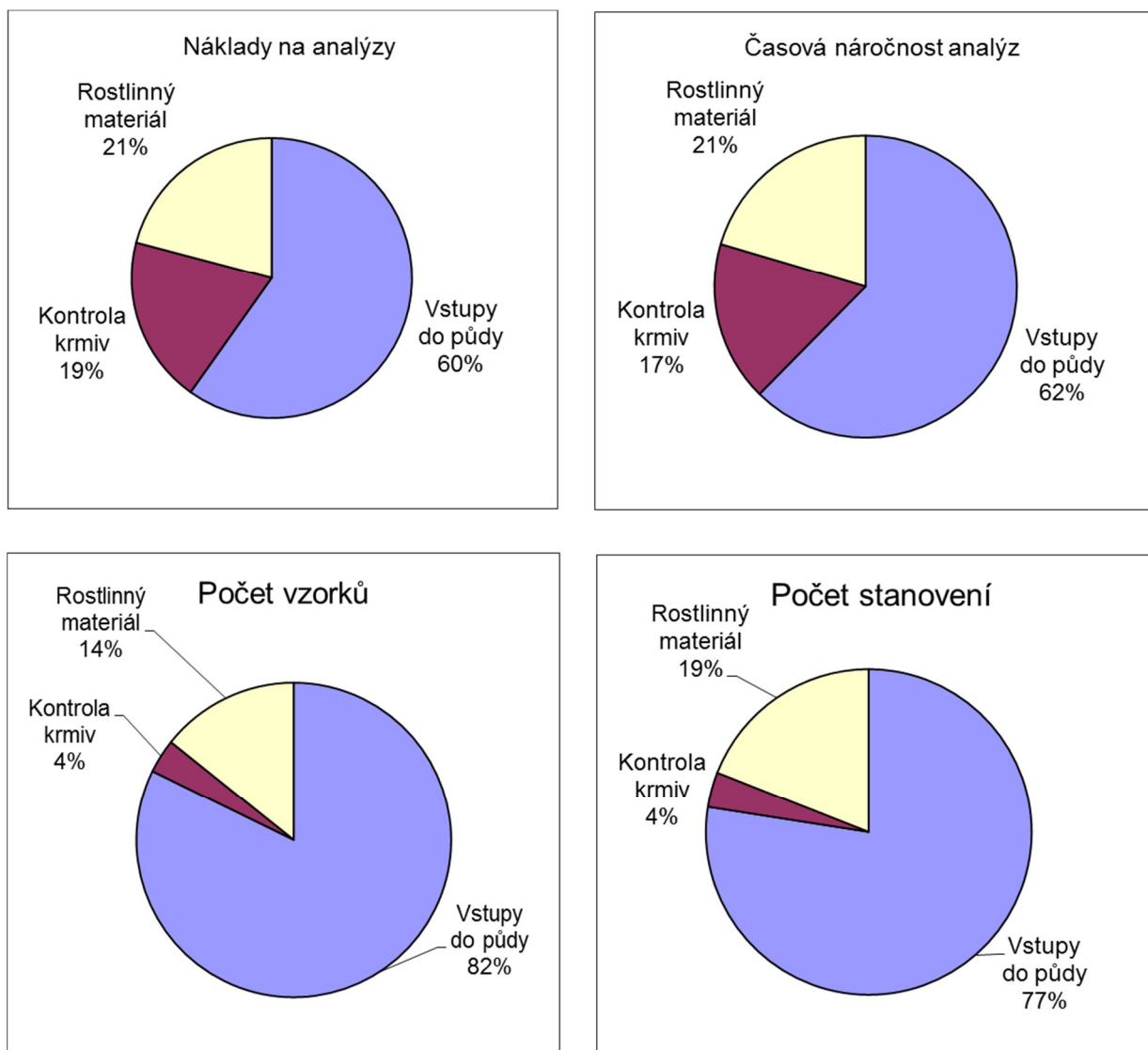
	Náklady (Kč)	Čas (hod)	Počet vzorků	Počet stanovení
Vstupy do půdy	7 350 392	62 492	83 610	682 126
Kontrola krmiv	2 367 205	17 209	3 556	30 854
Rostlinný materiál	2 565 876	20 454	14 493	167 421
Celkem	12 283 473	100 155	101 659	880 401

Tabulka 83: Podíl hlavních činností na práci NRL - index 2014/2013.

	Náklady (Kč)	Čas (hod)	Počet vzorků	Počet stanovení
Vstupy do půdy	1,17	1,05	0,90	1,00
Kontrola krmiv	0,81	0,81	0,73	0,84
Rostlinný materiál	1,06	0,83	1,06	0,95
Celkem	1,06	0,94	0,92	0,97

Údaje v tabulkách 81, 82 a 83 nezahrnují činnost pro potřebu kontroly kvality, vývoj metod a jejich validaci, přípravu technických podkladů pro výběrová řízení, publikační a prezentační činnost, zpracování norem, zavádění nových přístrojů do provozu, mezinárodní spolupráci, činnost OMPZ, OdZPOR a celou řadu dalších aktivit, které jsou popsány podrobněji v příslušných kapitolách.

Obrázek 6: Relativní podíl hlavních činností ústavu na celkovém požadavku na analýzy.

3.11.9 Přístrojové vybavení

Celkový objem realizovaných investic v roce 2014 byl 20 155 807 Kč. Tato částka zahrnuje výdaje ve výši 14 000 000 Kč z Národního akčního plánu (NAP) na pořízení plynového chromatografu GC-MS/MS a kapalinového chromatografu LC-HRMS. Investiční prostředky NRL bez částky z NAP byly 6 155 807 Kč, což je o 15% více oproti přiděleným investičním prostředkům NRL v roce 2013 (bez investic pořizovaných v rámci projektu CZ/PL - Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu, který byl financovaný z prostředků EU).

Tabulka 84: Přehled zakoupených přístrojů v roce 2014.

Místo určení	Název	Částka (Kč)
OdZPOR	Ramanův modul s děličem paprsků	1 596 535
	Dělič paprsků z CaF ₂ pro Ramanův modul	216 590
OMB Brno	Termostat chlazený	52 911
	Real-time sestava PCR	716 913
	Kapilární elektroforéza pro analýzu nukleových kyselin	845 790
RO Plzeň	UV-VIS spektrofotometr	319 210
	Myčka laboratorního skla	169 803
	Mineralizační blok	60 911
	Automatický titrátor s potenciometrickou detekcí bodu ekvivalence	113 655
RO Brno	Myčka laboratorního skla	169 803
	Klimatizační jednotka	120 960
	<i>Plynový chromatograf GC-MS/MS</i>	<i>4 750 749</i>
	<i>Kapalinový chromatograf LC-HRMS</i>	<i>10 525 740</i>
RO Praha	Myčka laboratorního skla	169 804
	Extrakční jednotka	393 250
	Hydridová jednotka pro plamenový AAS Varian 240FS	149 774
Celkem		20 155 807

3.11.10 Mezilaboratorní porovnávací zkoušky

V roce 2014 bylo zorganizováno 10 řádných a 5 mimořádných mezilaboratorních porovnávacích zkoušek (MPZ ÚKZÚZ), kterých se zúčastnilo celkem 133 laboratoří, z tohoto počtu bylo 10 účastníků z ÚKZÚZ a 37 účastníků ze zahraničí (14 ze Slovenska, 4 z Chorvatska, 4 z Řecka, 2 ze Srbska a po jednom z Belgie, Bulharska, Dánska, Estonska, Itálie, Lotyšska, Maďarska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Slovinska a Ukrajiny). Většina subjektů se účastnila více programů. V rámci pravidelných MPZ proběhla v loňském roce rovněž mimořádná porovnání na stanovení celkem 11 parametrů. Celkový přehled všech MPZ ÚKZÚZ pořádaných v roce 2014 je uveden v tabulce 85.

Tabulka 85: Přehled MPZ ÚKZÚZ 2014.

MPZ ÚKZÚZ 2014	Počet period	Počet vzorků	Počet účastníků/ z toho zahraničních
Analýza půd	2	6	44/7
mimořádné MPZ (půdní dusík)	1	3	20/1
Analýza kalů a sedimentů	2	4	27/2
Analýza rostlinného materiálu	2	6	41/6
Analýza krmiv	2	6	75/26
mimořádné MPZ (ADF, NDF)	1	3	25/5
mimořádné MPZ (síra)	1	3	16/1
mimořádné MPZ (selen)	1	3	10/3
mimořádné MPZ (těžké kovy)	1	3	20/10
Doplňkové látky v krmivech - kokcidistatika	1	8	15/7
Doplňkové látky v krmivech - vitamíny	1	2	19/8
Analýza semen olejnin	1	3	22/2
Mykotoxiny v krmivech a potravinách	1	2	32/12
ELISA	1	5	5/0
Detekce živočišných proteinů	1	4	7/3

Oddělení dále dodalo účastníkům MPZ na základě jejich žádostí celkem 266 kusů vzorků interních referenčních materiálů pro zajištění soustavné interní kontroly kvality (to je celkově téměř 62 kg upravených materiálů použitých v MPZ). Pracovníci oddělení kromě toho dále průběžně zajišťují půdním zkušebnám ÚKZÚZ vzorky IRM pro tři různé hladiny pH, v roce 2014 bylo zkušebnám dodáno 57 kg půdních vzorků.

Akreditované laboratoře NRL se zúčastnily kromě všech MPZ poskytovaných OMPZ ÚKZÚZ i celé řady dalších mezinárodních a národních porovnávacích zkoušek pro zajištění co nejlepší úrovně externí kontroly kvality: WEPAL (Holandsko), FAPAS (Velká Británie), ALVA (Rakousko), VD LUFA (Německo), BIPEA (Francie), Plant Production Laboratory of Agricultural Research Centre Saku (Estonsko), EURL pro mykotoxiny (Belgie), EURL pro pesticidy - speciální reziduální metody (Německo), EURL pro pesticidy - ovoce, zelenina (Španělsko), EURL pro pesticidy - obiloviny a krmiva (Dánsko), EURL pro těžké kovy v potravinách a krmivech (Belgie), GEMMA (Velká Británie), MEZOS (ČR), AAPCO - POR (USA), AFSCA - POR (Belgie), VÚB + OSARK - ELISA (ČR), aj.

3.11.11 Pověřování externích laboratoří

V roce 2014 byly uskutečněny pravidelné kontrolní audity v laboratořích u pěti subjektů s potvrzeními vydanými v minulých letech.

Jednomu z nich byl na základě žádosti o změnu rozšířen rozsah již vydaného potvrzení, a protože subjekt splnil všechny potřebné podmínky, byla mu rovněž vydána tři nová potvrzení o způsobilosti. Tomuto subjektu bylo také uděleno oprávnění k provádění chemických rozborů půd pro účely agrochemického zkoušení zemědělských půd a pro účely odběrů a analýzy vzorků půdy na pozemcích určených k použití kalů. Seznam subjektů s platným potvrzením je uveden na www.ukzuz.cz.

3.11.12 Akreditace a certifikace

Laboratoře NRL jsou akreditovány ČIA pod registračními čísly 1071 v rozsahu uvedeném v přílohách k osvědčení o akreditaci. Osvědčení o akreditaci včetně platných příloh se seznamy akreditovaných zkoušek jsou uvedena na webových stránkách ÚKZÚZ.

Pravidelný dozorový audit ČIA v laboratořích NRL proběhl na pracovišti RO Opava 17. - 18. 4. 2014. Posuzování proběhlo podle plánu a nově podle Správního řádu. Akreditace byla rozšířena o stanovení mikroprvků v extraktu půd podle Mehlicha 3 metodou ICP-OES. Podle nových JPP - Analýza rostlinného materiálu byly změněny identifikace všech zkušebních postupů u zkoušek rostlinného materiálu. V průběhu auditu nebyla nalezena žádná neshoda. Podle požadavků NRL byla v dubnu 2014 vydána nová Příloha k osvědčení o akreditaci.

Další pravidelný dozorový audit proběhl v březnu 2014 na pracovišti OdZPOR, které mělo ještě v roce 2014 statut samostatného akreditovaného subjektu. Rozsah zkoušek zůstal nezměněn, nebyly shledány žádné neshody. Laboratoř tak úspěšně obhájila pozici akreditované laboratoře.

V průběhu celého roku probíhala příprava na sloučenou akreditaci pracoviště OdZPOR s laboratořemi NRL. Byla zpracována nová Příručka kvality a všechny související dokumenty tak, aby vyhovovaly oběma stranám a sjednotily zavedené systémy managementu. Posuzování ze strany ČIA bude probíhat na začátku roku 2015.

OMPZ je registrováno ČIA jako poskytovatel programů způsobilosti č. 7005. V rámci akreditace se na pracovišti OMPZ dne 3. 2. 2014 konala pravidelná dozorová návštěva pracovníků z Českého institutu pro akreditaci. Při této návštěvě se odborný posuzovatel zaměřil na důkladnou kontrolu způsobu statistického zpracování výsledků z mezilaboratorních porovnávacích zkoušek. Dozorová návštěva proběhla opět bez jakýchkoli neshodných nálezů. Osvědčení o akreditaci č.109/2013 pro oddělení mezilaboratorních porovnávacích zkoušek platí do 14. 7. 2016.

3.11.13 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Několik pracovníků se aktivně účastnilo významných domácích i zahraničních odborných akcí. Jednalo se především o pracovní zasedání CRL a konsorcií národních referenčních laboratoří pro doplňkové látky, pesticidy, těžké kovy a mykotoxiny v krmivech, pracovní zasedání CIPAC a společné zasedání CIPAC/FAO/WHO. Proběhla zaškolení příslušných pracovníků na nově zakoupené přístrojové vybavení.

Pracovníci NRL se aktivně zúčastnili mezinárodních konferencí a workshopů. Z významnějších to byly např. 36. workshop mykotoxinové společnosti, Göttingen; Mykotoxiny 2014, Praha; The European Meeting on Environmental Chemistry 2014, Brno; Dioxins 2014, Madrid; CIPAC Symposium 2014, Liege.

NRL uspořádala seminář Nové analytické postupy pro zemědělskou praxi 2014, který byl určen pro účastníky MPZ ÚKZÚZ a pro odbornou veřejnost. Zúčastnilo se jej 140 zájemců z České a Slovenské republiky. Spektrum posluchačů bylo široké: od účastníků MPZ ÚKZÚZ přes zástupce státních úřadů, univerzit a výzkumných organizací až po zástupce soukromých firem. Na semináři byly prezentovány nejvýznamnější vývojové úkoly a nové postupy. Seminář byl účastníky hodnocen velmi příznivě.

Obrázek 7: Pozvánka na seminář NRL

Pracovníci NRL se v r. 2014 účastnili specializovaných školení a seminářů se zaměřením na analytiku, instrumentální vybavení, validaci, metrologii, IRM a MPZ. Manažeři kvality a specialisté akreditovaných zkušebních laboratoří se účastnili pro ně určených kursů.

Publikace a prezentace na odborných akcích

Průběžně bylo v r. 2014 vydáno 6 publikací k mezilaboratorním porovnávacím zkouškám (MPZ). Tři čísla Bulletinu NRL byla zveřejněna elektronicky na internetových stránkách ústavu. Průběžně byly aktualizovány a doplňovány JPP Zkoušení krmiv a JPP Testování odrůd. V lednu 2014 vešlo v platnost třetí přepracované vydání JPP Analýza rostlinného materiálu. Byly revidovány JPP Zkoušení hnojiv, které budou vytištěny v r. 2015. Kolektiv specialistů NRL nově sepsal soubor postupů JPP Analýza vod, které budou publikovány v r. 2015.

V průběhu roku 2014 publikovali specialisté NRL v mnoha odborných časopisech, prezentovali práci NRL na konferencích a seminářích.

Velmi úspěšně se rozvíjela a prohlubovala mezinárodní spolupráce NRL. V jednotlivých konsorciích NRL při EU-RL je naše pracoviště hodnoceno mezi nejlepšími (v oblasti doplňkových látek v krmivech jako nejlepší). Zasedání dvou mezinárodních normalizačních skupin proběhlo v roce 2014 na našem pracovišti v Brně. Pro CEN TC 260 jsou zpracovávány ve spolupráci s AGES (Rakousko) a YARA (Velká Británie) nové normy pro stanovení mikroelementů v hnojivech. Úspěšně pokračoval společný česko-polský projekt zaměřený na aplikaci exogenní organické hmoty na půdu i aktivní spolupráce s mezinárodní organizací CIPAC a ESPAC.

4 Mezinárodní vztahy

4.1 Spolupráce s mezinárodními organizacemi

Udržování kontaktů a spolupráce s orgány Evropské unie, mezinárodními organizacemi a zahraničními institucemi obdobného charakteru představovaly nedílnou součást odborných činností ústavu v roce 2014. Experti ÚKZÚZ zastupovali ČR v orgánech EU, v pracovních skupinách Rady EU a výborech Evropské komise; probíhala také spolupráce s mezinárodními organizacemi, jako jsou např. UPOV (Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd rostlin), ISTA (Mezinárodní asociace pro zkoušení osiva), OIV (Mezinárodní organizace pro révu vinnou a víno), OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), EPPO (Evropská a středozemní organizace ochrany rostlin), WTO (Světová obchodní organizace).

4.2 Účast v mezinárodních projektech

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a jeho experti se v roce 2014 podíleli na realizaci následujících projektů:

1. ***Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu*** z programu české rozvojové pomoci pro Bosnu a Hercegovinu a spolufinancování USAID. Tento tříletý projekt, jehož hlavním řešitelem je ÚKZÚZ, pomůže k zavedení fungujícího systému certifikace rostlinného rozmnožovacího materiálu. Mimo odstranění překážek při exportu a narovnání podmínek na místním trhu, dojde i k posílení postavení spotřebitele na trhu
2. ***Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu*** z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007–2013. ÚKZÚZ je vedoucím partnerem tohoto projektu. Hlavním cílem programu je přeshraniční spolupráce a rozvoj česko-polského pohraničí. Důraz je kladen na posílení dostupnosti a zlepšení kvality životního prostředí, prevenci rizik, rozvoj podnikatelského prostředí, rozvoj cestovního ruchu, na podporu vzdělávání a celoživotního učení a na přeshraniční spolupráci mezi místními komunitami a institucemi na obou stranách hranice
3. ***Vybudování registru vín v Moldavské republice***. Cílem projektu z programu české rozvojové pomoci je pomoc při vytvoření registru vinic a vín, který bude v souladu s *acquis communautaire*, aby bylo možné sledovat a určit původ produkce vína v Moldavsku, což podpoří vstup moldavských vinařů na unijní trh.
4. ***Rozvoj vinařských oborů na středních zemědělských školách v Moldavsku*** z programu české rozvojové pomoci. ÚKZÚZ je jedním z řešitelů projektu, který má přispět k lepšímu propojení mezi vzdělávacím systémem a trhem práce v oblasti vinohradnictví a zpracování vína. Úspěšná realizace projektu povede ke zkvalitnění a zefektivnění vinařského vzdělávání na středních odborných školách v souladu s požadavky na absolventy na místním trhu i trzích EU. Projekt by tak měl přispět k rozvoji vinařského sektoru v Moldavsku.

5 Interní audit

Odbor auditu a řízení kvality vznikl organizační změnou k 1. 4. 2008. K této změně se vedení ústavu rozhodlo se záměrem rozšířit auditu i na další odborné procesy a činnosti ústavu a certifikovat všechny činnosti ústavu podle normy ČSN EN ISO 9001:2009.

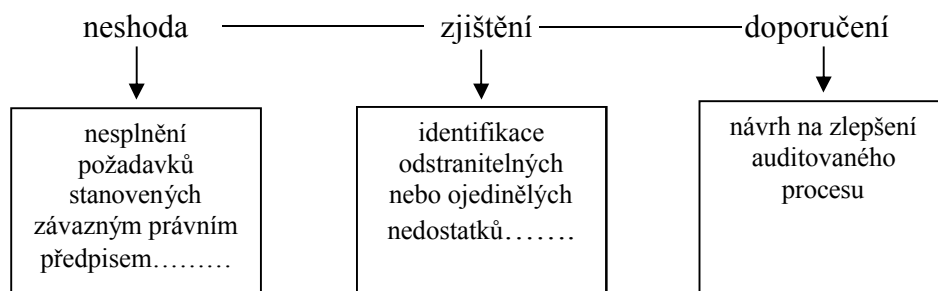
Systém interního auditu v ÚKZÚZ vychází zejména ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů a z Nařízení EP a Rady č. 882/2004, o úředních kontrolách. Vlastní výkon interního auditu popisuje Směrnice k provádění interních auditů, která vychází jednak z mezinárodního standardu - „Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu“ a z normy ISO 19011:2011.

Směrnice popisuje zejména:

- zásady auditu,
- odbornou způsobilost auditorů, která by měla podporovat samostatnost a nezávislost úsudku auditora,
- plánování a přípravu auditu,
- zahájení, průběh a závěr auditu,
- strukturu zprávy z auditu a používanou dokumentaci,
- způsob práce s připomínkami k výsledkům auditu.

Na uvedenou směrnici navazuje Směrnice pro řízení neshod, zjištění a pro nápravná a preventivní opatření, která definuje vztah mezi „neshodou“, „zjištěním“ a „doporučením“ a upřesňuje způsob práce s těmito identifikovanými stavy.

Obrázek 8: Grafické vyjádření vztahu neshoda – zjištění – doporučení:

Odbor auditu a řízení kvality je organizačně i funkčně nezávislý útvar, oddělený od řídicích a výkonných struktur, podřízený přímo řediteli ústavu. Ředitele OÁŘK jmenuje a odvolává ředitel ústavu a ředitel OÁŘK je zároveň jmenovaným představitelem managementu pro kvalitu v souladu s ČSN EN ISO 9001:2009. Působnost OÁŘK vymezuje Organizační řád ÚKZÚZ. Vedení Odboru auditu a řízení kvality sídlí v Praze (ředitel, sekretariát), Oddělení interního auditu sídlí v Brně (4 interní auditori) a jeden interní auditor podřízený přímo řediteli odboru sídlí v Plané nad Lužnicí.

5.1 Statut, plán a cíle Odboru auditu a řízení kvality

Statut interního auditu ÚKZÚZ vydal na návrh ředitele Odboru auditu a řízení kvality ředitel ústavu v březnu 2011. Statut je dokument, který:

- prostřednictvím definice interního auditu vymezuje interní audit v ústavu,
- upřesňuje účel a rozsah interního auditu v ústavu,
- v obecné rovině vymezuje povinnosti, pravomoci, odpovědnosti, ale i omezení interních auditorů,
- odkazuje na Etický kodex ústavu a Etický kodex institutu interních auditorů, který obsahuje základní pravidla chování interního auditora (integrita, objektivita, důvěrnost, kompetentnost).

Ředitel Odboru auditu a řízení kvality každoročně vydává Program auditů na rok Program auditů vzniká ve vzájemné spolupráci ředitele ústavu a ředitelů sekcí a odborů. Program auditů na rok 2014 byl zaměřen zejména:

- na konzultační návštěvy útvarů v souvislosti s přípravou na dozorové audity plnění požadavků normy ČSN EN ISO 9001:2009,
- na vybrané procesy a činnosti (systém úředních kontrol, procesy a činnosti Odboru informatiky, systém vývozního rostlinolékařského šetření, struktura, principy sestavení a čerpání rozpočtu, mimorozpočtové a rozpočtové příjmy, systém vnitřního kontrolního systému po vzniku závazku).

Plány na jednotlivé audity sestavují auditorské týmy, které stanoví ředitel odboru nařízením.

Hlavní cíle Odboru auditu a řízení kvality na rok 2014 jsou součástí Politiky kvality OAŘK a jsou to zejména:

- efektivní systém řízení kvality, interních auditů a analýz hospodaření (plníme prostřednictvím organizace práce, plánováním, spoluprací při revizích interních předpisů, apod.),
- objektivita auditů (je dána prací s doložitelnými informacemi, skutečnostmi a fakty, nezávislostí vlastního úsudku, obsahem komentářů a vyjádření auditovaných ve zprávách z auditů),
- spolupráce s ostatními organizačními útvary (vzájemná spolupráce během auditů a při zlepšování řídicích a kontrolních mechanismů auditovaných procesů),
- průkaznost výsledků (neshody, zjištění nebo doporučení uváděné ve zprávách vycházejí z objektivně nalezených a doložitelných skutečností),
- dostupnost zpráv z interních auditů (výsledky jsou k dispozici na intranetu ústavu).

5.2 Interní audity v roce 2014

Odbor auditu a řízení kvality provádí tyto základní typy interních auditů:

- audity v oblasti finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole (finanční audity),
- odborné audity ve smyslu Nařízení EP a Rady č. 882/2004, (audity výkonnosti a efektivity úředních kontrol a zkušebnictví, administrativních procesů, atd.),
- systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001:2009 (audity systémů).

V roce 2014 byly auditovány následující procesy:

- úřední kontroly,
- registrace krmiv, hnojiv, trvalých kultur, odrůd, osiv, fyzických a právnických osob, atd.,
- související se systémem rostlinolékařské péče,
- metodické a inspekční činnosti,
- zkušebnictví,
- systémy a kvalita řízení,
- finanční analýzy a vnitřní kontrolní mechanismy týkající se financí (VKS, struktura rozpočtu, příjmy, atd.).

Každý audit byl analýzou procesu, kterou bylo možné provést pouze s pomocí jasně stanovených kritérií auditu podle typu a povahy auditovaného procesu. Hlavními obecnými kritérii interních auditů byly zejména:

- požadavky z právních předpisů,
- požadavky technických a systémových norem a standardů,
- požadavky z vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky interních auditů byly součástí zpráv z jednotlivých auditů a byly pravidelně prezentovány na poradách vedení ústavu. Výsledky auditů v rámci auditovaných procesů hodnotí zejména:

- organizační zajištění auditovaných procesů a auditovaných činností včetně jejich účinnosti,
- přidělené zdroje,
- oblasti vymezené zákonem o finanční kontrole a dalšími zvláštními právními předpisy včetně jejich plnění,
- dodržování pravidel řízení dokumentace ústavu,
- dodržování norem ISO a mezinárodních standardů, dodržování vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky auditů obsažené ve zprávách slouží vedení ústavu jako zdroj informací o:

- dodržování požadavků uvedených v právních a vnitřních předpisech,
- nastavení řídicích a kontrolních systémů,
- faktické i ekonomické účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a zkušebnictví.

Popsaná koncepce interního auditu a prezentace výsledků interních auditů umožňuje přijmout včas nápravná, lépe však preventivní opatření v případech, kdy jsou auditem nalezeny neshody, zjištění a doporučení ve smyslu zákona o finanční kontrole a vnitřních předpisů.

5.2.1 Řízení kvality

Řízení kvality procesů, činností a agend ústavu umožňuje funkční systém kvality managementu ústavu, který je zaveden v souladu s normou ČSN EN ISO 9001:2009. Systém zahrnuje především:

- jasně definovanou organizaci práce a z ní vyplývající organizační strukturu ústavu,
- popsané kompetence, pravomoci a odpovědnosti organizačních útvarů v Organizačním řádu ÚKZÚZ a v pracovních náplních zaměstnanců ústavu,
- jasně identifikované procesy a činnosti jednotlivých organizačních útvarů ústavu prostřednictvím procesních map, definované vazby mezi nimi,
- popsané a definované kontrolní mechanismy v interních předpisech ústavu (Politika kvality ÚKZÚZ, Příručka kvality ÚKZÚZ, řády, směrnice a pravidla, metodické pokyny),
- systém řízení a řízenosti interní a externí dokumentace (Směrnice pro řízenou dokumentaci).

Systém kvality managementu ústavu namátkově prověřují systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001:2009 (audity systémů), které jsou součástí auditů odborných procesů a činností (audity výkonnosti a efektivity úředních kontrol a zkušebnictví, administrativních procesů, atd.), zároveň systém managementu kvality pravidelně prověřují externí certifikační nebo akreditační autority - např. filiálka společnosti Société Générale de Surveillance (SGS Czech Republic s.r.o.),   esk   institut pro akreditaci, o.p.s (  IA), a další.

5.2.2 Výsledky Interních auditů

Jedná se o objektivn   dolo  iteln   skutečnosti, kter   jsou sou  st   jednotlivých zpráv. Výsledky IA jsou v souladu se směrnici ve zprávách uváděny jako neshody, zji  t  n   a doporučení.

Celkem v roce 2014 proběhlo:

Konzultace:

- 5 konzultací jako p  pravu na dozorov   audit plnění požadavků ČSN EN ISO 9001:2009
(v ročním programu 7 konzultací, v jejich p  b  hu jsme nav  t  vovan   pracoviště slou  ili do 5 konzultací)

Intern   audit y odborných činností a QMS

audity ov  r  j   s  st  m QMS a odborn   procesy spole  n  :

- 3 interní audit y odborných činností včetně QMS
 - v ročním programu 4 audit y,
 - 1 audit (OOS) p  sunut do června roku 2015,
 - 1 audit p  sunut ke konzultacím (audit s  st  mu   redn  ch kontrol OBO H. Brod)
- 1 mimo  r  dn   audit VR   (ODV)

Finanční audit y:

- 4 interní audit y financí a hospodaření (v ročním programu 5 auditů)
 - audit autoprovozu p  sunut do roku 2015

Externí audity:

- 1 externí dozorový certifikační audit plnění požadavků ČSN EN ISO 9001:2009 (3 dílčí návštěvy)
- dozorové audity ČIA – 5 návštěv v rámci NRL a 1 návštěva v ODia, 1 návštěva v NRL – OOS
- audity FVO – 2 auditní návštěvy (HACCP, úřední kontroly EZ)

Zjištění a doporučení:

- celkem 2 zjištění z auditů odborných činností a 6 zjištění z auditu systému rozpočtových příjmů
- celkem cca 50 doporučení z interních auditů,
- 2 doporučení z dozorového certifikačního auditu SGS:
 - ~ organizace může uvážit zavedení nové struktury řízení interní dokumentace, neboť stávající eSpis databáze je příliš složitá a nepřehledná,
 - ~ organizace může uvážit zjednodušení interní dokumentace.

Souhrn výsledků interních auditů je také součástí každoročního přezkumu managementu kvality ústavu, který je prezentován na poradě vedení ústavu v I. čtvrtletí následujícího roku.

5.3 Návrhy na zlepšení a plány na další období

- ~ v personální oblasti aplikovat služební zákon,
- ~ upravit organizaci práce v nové organizační struktuře odboru a zapojit nové oddělení a jím vykonávané agendy a procesy do systému IA (metrologie, BOZP a PO, stížnosti)
- ~ přispět k jasnější identifikaci a vymezení procesů RL péče v souvislosti se zákonem o RL péči, definovat kontrolní, odborné a administrativní procesy včetně jejich organizace a praktického fungování,
- ~ přispět k vyšší jednotnosti výstupů z procesů a agend RL péče,
- ~ upravit a zlepšit analýzy rizik realizovaných procesů v návaznosti na plánování interních auditů a jejich schopnost přinášet pozitivní vliv na výkon státní správy, zkušebnictví a administrativní procesy ústavu,
- ~ zkrátit čas pro zpracování zpráv z interních auditů a čas pro předání návrhů zpráv k připomínkám auditovanému útvaru,
- ~ zkrátit čas vydání finální podepsané verze zprávy z interního auditu,
- ~ zvážit možnost certifikace vybraných inspekčních činností (např. vzorkování) v souvislosti s předpokládaným vývojem a rozsáhlou novelizací Nařízení EP a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách, které zahrne i oblasti, které doposud přímo nesouvisí s bezpečností potravin, krmiv a zdraví zvířat,
- ~ identifikovat možnosti zvyšování efektivnějšího využití finančních prostředků pro jednotlivé činnosti vykonávané ústavem (např. mimorozpočtové příjmy),
- ~ ve spolupráci s ostatními organizačními útvary přispět ke zjednodušení interních předpisů ústavu a ke snížení interní administrativní zátěže v ústavu.

Tabulka 86: Přehled interních auditů za rok 2014

č. auditu	typ	útvár	proces	stav
1/2014/QMS	konzultace	OBO Praha, OBO Brno	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008	😊 (proběhlo společně)
2/2014/QMS				
3/2014/QMS	konzultace	ODV	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008	😊
4/2014/QMS	konzultace	OdKK	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008	😊
5/2014/QMS	konzultace	OBO Praha, Brno, Planá, Žatec, H. Brod, Opava	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008	😊
6/2014/QMS				
7/2014/QMS	konzultace	OPOR	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008	😊
8/2014/QMS	IA	OdEZ	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008 Metodická podpora SZV Dlouhodobý stacionární pokus	😊
9/2014/QMS	IA	OOS	Audit systému terénních kontrol včetně vzorkování	☹ - přesun do roku 2015
10/2014/QMS	IA	OI	Plnění požadavků normy ISO 9001:2008 Organizace práce Metodická podpora Řízená dokumentace	😊
11/2014/QMS	IA	OBO H. Brod	Systém úředních kontrol	😊 přesun ke konzultacím
12/2014/QMS	IA	ODV	Audit systému VRŠ	😊
1/2014/FA	FA	SES	Principy a struktura sestavení a čerpání rozpočtu	😊

č. auditu	typ	útvár	proces	stav
2/2014/FA	FA	SRV, NRL, SZV	Mimorozpočtové příjmy	😊
3/2014/FA	FA	SOŠO	Příjmové činnosti	😊
4/2014/FA	FA	SES, OMS	Autoprovoz	⊗ - přesun do roku 2015
5/2014/FA	FA	SES	VKS - Předběžná kontrola po vzniku závazku	😊

Závěr

Systém interního auditu se stále vyvíjí a díky rostoucím zkušenostem se zlepšuje příprava na jednotlivá témata a důsledkem je vyšší vypovídací hodnota analytických textů uvedených ve zprávách a z nich plynoucích doporučení.

Závěrem lze konstatovat, že systém interního auditu ústavu je funkční a z hodnocení plynou hlavní náměty pro zlepšení:

- v termínu daném směrnicí požadovat protokoly o neshodě/zjištění nebo o preventivním opatření,
- zkrátit prodlevu při podpisu auditovaného, distribuci a ukládání zpráv,
- podílet se na revizích řídicích dokumentů (viz výše),
- přispět ke snížení administrativy ústavu.

6 Vztahy s veřejností

Koncepce vnějších vztahů je zajišťována ve spolupráci s experty z jednotlivých odborných útvarů a koordinována referátem komunikace a propagace. ÚKZÚZ se v rámci vnějších vztahů zaměřuje na odbornou zemědělskou i laickou veřejnost a pro její informovanost používá následujících komunikačních nástrojů.

6.1 Webové stránky

Webová prezentace ÚKZÚZ je součástí portálu eAGRI Ministerstva zemědělství ČR (MZe) a pro její správu je používán publikační systém MZe.

Prioritou ÚKZÚZ při správě webové prezentace je především aktuálnost obsahu všech odborných částí portálu www.ukzuz.cz.

V roce 2014 došlo k integraci webových stránek SRS do webové prezentace ÚKZÚZ, rozšíření obsahové části o rostlinolékařskou tematiku.

Pro rozšíření možností zpětné vazby s uživateli webu byl vytvořen on-line formulář k zasílání dotazů, jehož výstupy jsou evidovány a vyhodnocovány. Nejvíce dotazů bylo směřováno na tematiku krmiv, hnojiv a odrůdového zkušebnictví. Součástí webové prezentace je i část věnovaná Tiskovému servisu, kde jsou uváděny informace ve vztahu k veřejnosti a médiím.

6.2 Pořádání eventů a účast na zemědělských výstavách a veletrzích

V souvislosti s aktuálními činnostmi ÚKZÚZ nebo zemědělskými událostmi byly pro cílové skupiny organizovány odborné semináře, konference nebo tematicky zajištěny prezentace úřadu na veletrzích a výstavách, jejich výčet je uveden níže.

- odborné akce a semináře

- „**Nové analytické postupy pro zemědělskou praxi**“ Brno, 16. 6. 2014 (144 účastníků).
- „**Polní den ÚKZÚZ 2014**“ Hradec nad Svitavou, 26. 6. 2014 (143 účastníků)
Téma: novinky z oblasti nové legislativy EU pro odrůdy a osivo, představení nových odrůd píce a řepky, rostlinolékařské aspekty rostoucího zastoupení řepky a nezastupitelný význam píce v osevních postupech.
- „**Naše pole 2014**“ Nabočany, 10. – 11. 6. 2014 – spoluúčast ÚKZÚZ
Téma: odrůdové zkušebnictví a rostlinolékařství. Ukázka demonstračních pokusů registrovaných odrůd pšenice ozimé, žita ozimého a tritikale ozimého, které jsou v roce 2014 zařazeny do pokusů pro doporučení odrůd.
- „**Rostlinolékařské dny**“ Pardubice, 5. 6. 2014 – spoluúčast ÚKZÚZ.

Obrázek 9: Naše pole, Nabočany;

Obrázek 10: Polní den, Hradec nad Svitavou

- účast na tuzemských výstavách a veletrzích pod patronací MZe
 - **SALIMA**, Brno, 25. 2. – 28. 2. 2014
 - **TECHAGRO**, Brno, 30. 3. – 3. 4. 2014
 - **Země živitelka**, České Budějovice, 28. 8. – 2. 9. 2014
 - **Flora Olomouc**, Podzimní etapa - 2. - 5. 10. 2014

Akce jsou vyhodnocovány prostřednictvím Dotazníků o spokojenosti a dle reakcí se setkávají s velmi kladnou odezvou účastníků, Tato forma získání zpětné vazby PR je významným přínosem např. v kontextu podnětů k dalším tématům pořádaných akcí.

6.3 Komunikace s médii

ÚKZÚZ se zaměřuje na komunikaci nejen s tištěnými médii, jejímž cílem je aktivní komunikace s novináři v oblasti pořádaných eventů, sdělení aktuálních informací o změnách a novinkách v oblastech jednotlivých činností, které ÚKZÚZ vykonává. Specialisté z jednotlivých útvarů taktéž přispívají k informovanosti veřejnosti formou odpovědí na dotazy novinářů.

6.4 Ostatní

Nedílnou součástí PR aktivit ÚKZÚZ je publikační činnost, která je zajišťována jak odbornými příspěvky specialistů ÚKZÚZ do jednotlivých tištěných médií (týdeník Zemědělec, časopis Úroda, Zahradnictví, Krmivářství a dalších) tak vydávání odborných neperiodických publikací, kterým jsou přidělována čísla ISBN a jejich distribuce do knihoven s právem povinného výtisku dle zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Seznam těchto publikací uvádí tabulka č. 87.

Podle zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském, vydává ústav Věstník ÚKZÚZ. Ve Věstníku ústav uveřejňuje údaje stanovené zvláštními zákony, oznámení a informace ústavu. Věstník ústavu tvoří odborné řady příslušných technických odborů. Elektronická podoba Věstníku ÚKZÚZ je k dispozici ke stažení ve formátu PDF na www.ukzuz.cz.

Tabulka 87: Seznam neperiodických publikací s přiděleným ISBN vydaných v ÚKZÚZ v r.2014

P.č.	Autor	Název	ISBN
1	Kolektiv autorů	Jednotné pracovní postupy analýza rostl. materiálu	978-80-7401-082-8
2	Kolektiv autorů	Bulletin semenářské kontroly 1/2014	978-80-7401-083-5
3	Ing. Petr Zehnálek	Přehled odrůd olejnin 2014	978-80-7401-084-2
4	Kolektiv autorů	Bulletin semenářské kontroly 2/2014	978-80-7401-085-9
5	Ing. Josef Holubář Ing. Jana Kabrhelová Ing. Pavel Kraus, Ph.D.	Len a konopí 2014	978-80-7401-086-6
6	Ing. Václav Čermák	Seznam doporučených odrůd brambor	978-80-7401-087-3
7	Ing. Svatopluk Rychlý, Ing. David Fryč, Ing. Olga Škulavíková	Monitorování letu mšic v České republice v roce 2013 a jejich očekávaný stav v roce 2014	978-80-7401-088-0
8	Ing. Vladimíra Horáková, Ing. Olga Dvořáčková, Ing. Tomáš Mezlík	Obilniny 2014	978-80-7401-089-7
9	Ing. Jiří Hartman, Ing. David Hampel, Ph.D.	Sborník abstraktů	978-80-7401-090-3
10	RNDr. Jaroslava Srnková, Ing. Eliška Matějová	MPZ - Stanovení mykotoxinů v krmivech a potravinách	978-80-7401-091-0
11	Ing. Marek Povolný	Přehled odrůd slunečnice 2014	978-80-7401-092-7
12	Ing. Svatopluk Rychlý, Ing. David Fryč	Mšice – malý atlas do ruky	978-80-7401-093-4
13	Ing. Vladimír Klement, Ing. Aleš Sušil, Ing. Miroslav Florián, Ph.D.	Výsledky agrochemického zkoušení zemědělských půd za období 2008-2013	978-80-7401-094-1
14	Ing. Ladislav Kubík, Ing. Pavel Němec, Mgr. Šárka Poláková	Celkové obsahy rizikových prvků v zemědělských půdách České republiky	978-80-7401-095-8
15	Ing. Marek Povolný, Ing. Bohuslav Hampl	Kukuřice 2014	978-80-7401-096-5
16	RNDr. Jaroslava Srnková, Ing. Eliška Matějová	MPZ - Souhrnné statistické zpracování za rok 2014	978-80-7401-097-2
17	Ing. Jan Dvorský, Ing. Jiří Urban	Základy ekologického zemědělství	978-80-7401-098-9
18	Kolektiv autorů	Cukrovka 2014	978-80-7401-099-6

7 Vysvětlivky a zkratky

AEO – Agro environmentální opatření
AK ČR – Agrární komora České republiky
AZZP – Agrochemické zkoušení zemědělských půd
BMP – Bazální monitoring půd
BOZP – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CC – Cross compliance (Kontroly podmíněnosti)
CEN - Evropský výbor pro normalizaci
CIPAC - Collaborative International Pesticides Analytical Council
CPVO - Odrůdový úřad společenství
CSÚIS - Český účetní informační systém
ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí
ČNB – Česká národní banka
ČOV – Čističky odpadních vod
ČR - Česká republika
ČS – členské státy
ČSN - Česká technická norma
ČSÚ - Český statistický úřad
ČZU – Česká zemědělská univerzita
DDHM – Dlouhodobý drobný hmotný majetek
DIK – Dílčí inventarizační komise
DOM - Dřevěný obalový materiál
DP – Další prostředky
DPH – Daň z přidané hodnoty
e-AGRI – Portál Ministerstva zemědělství
EDS/SMVS - Evidenční dotační systém/správa majetku ve vlastnictví státu

EFSA – Evropský úřad pro bezpečnost potravin
EK - Evropská komise
ELISA – Enzyme-Linked Immuno Sorbent Assay (imunologická metoda - detekce protilátek)
EN - Evropská norma
EP – Evropský parlament
EPPO - Evropská a Středozevní organizace ochrany rostlin
ESPAC - English Speaking Pesticide Advisory Council
EU - Evropská unie
EZ - Ekologické zemědělství
FAO - Organizace pro výživu a zemědělství
FI – Fytosanitární inspekce
FKSP – Fond kulturních a sociálních potřeb
GEP – Good Experimental Practice (Správná pokusnická praxe)
GMO – Geneticky modifikované organizmy
HŘ – Hospodářský řád
HW - Hardware
CHÚ – Chráněné území
IA – Interní audit
ICT - Informační a komunikační technologie
IOR – Integrovaná ochrana rostlin
IISSP - Integrovaný informační systém Státní pokladny
IPPC – International Plant Protection Organization (Mezinárodní organizace na ochranu rostlin)
IS – Informační systém

IS eSpis – Informační systém eSpis
ISBN – International Standard Book Number (mezinárodní standardní číslo knihy/publikace)
ISDS - Informační systém datových schránek
ISO - Mezinárodní organizace pro normalizaci
ISPOP - Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
ISSA – Informační systém MZe pro shromažďování výsledků kontrol
ISTA - International Seed Testing Association
IT – Informační technika
KT – Kontrolní testování
LČR – Lesy České republiky
LDAP - Lightweight Directory Access Protocol
LIMS – Laboratory Information and Management System
LPIS - Land Parcel Identification System (geografický informační systém pro evidenci využití zemědělské půdy)
LPO – Lesní přírodní oblast
LRA – Laboratoř regionálních analýz
LTO – Lehké topné oleje
MF – Ministerstvo financí
MP – Metodický pokyn
MPZ – Mezilaboratorní porovnávací zkoušky
MRO – Mimořádná rostlinolékařská opatření
MZe - Ministerstvo zemědělství
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NPP – Národní podpůrné platby
NAR 1-12U - Výkaz o nárocích z nespotebovaných výdajů OSS
NIRS - Near Infrared Spectroscopy

ODIA – Odbor diagnostiky
OdLP – Oddělení legislativní a právní
OECD - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OIV - Mezinárodní organizace pro révu a víno
OPVZ – Ochranné pásmo vodních zdrojů
OR - Ochrana rostlin
OS – Operační systém
OSS – Organizační složka státu
PAHs - Polyaromatické uhlovodíky
PAP - Pomocný analytický přehled
PCR – Polymerase Chain Reaction (laboratorní metoda - polymerázová řetězová reakce)
PIS – Personální informační systém
PO - Požární ochrana
POPs - Persistentní organické polutanty
POR - Přípravky na ochranu rostlin
PR – Public relations (kontakt s veřejností)
PRV – Program rozvoje venkova
RASFF - Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva
RF - Rezervní fond
RILK - Regionální inventarizační a likvidační komise
RIS - Rezervační informační systém
RLP – Rostlinolékařský portál
RO – Regionální oddělení
RS – Registr sadů
EU RL – Referenční laboratoř EU
RM – Rozmnožovací materiál
RŠK – Regionální škodní komise
SIK – Schválená inventarizační komise
SpS – Spisová služba
SRK – Soustavná rostlinolékařská kontrola

SRS – Státní rostlinolékařská správa
SŘ – Správní řízení
SW – Software
SÚJB – Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SZIF – Státní zemědělský intervenční fond
SZPI – Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZI – Sekce zemědělské inspekce
SZÚ – Státní zdravotní ústav
SZV – Sekce zemědělských vstupů
ŠO - Škodlivý organizmus
ÚILK - Ústřední inventarizační a likvidační komise
ÚKZÚZ - Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚO – Úřední opatření
UPOV - Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd rostlin
ÚŠK – Ústřední škodní komise
VEMA - Účetní software
VKS - Vnitřní kontrolní systém
VPN - Virtuální privátní síť
VÚB – Výzkumný ústav bramborářský
VÚŽV – Výzkumný ústav živočišné výroby
VZ – Veřejné zakázky
WTO - Světová obchodní organizace
ZAP – Zařízení pro aplikaci přípravků
ZRS – Zahraniční rozvojová spolupráce
ZUH – Zkoušky užitné hodnoty

